

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

Τεύχος 120 • Τιμή τεύχους: 3,5€

Από την απαγγελία των λόγων,
στην εμπειρία των πραγμάτων

Ίσως μια μέρα η αγάπη, φωτίσει πάλι τη γη

Γίνε η αλλαγή που θες να δεις στον κόσμο

Ραδιοκαταγραφές

για νέους ακροατές που
δεν παραμένουν θεατές

Συνεντεύξεις

Ρεπορτάζ

Απόψεις

Γκάλοπ

...η ραδιοφωνική
συντροφιά της Χ.Φ.Ε.
καταγράφει
την επικαιρότητα!

Κάθε Σάββατο, 7-7.30μμ,
στους 91,2 fm της
Πειραικής Εκκλησίας!

...εδώ η φωνή μας
ακούγεται δυνατά!

www.xfe.gr
σταθερά στο μέλλον

Αναζητήστε μας και στο facebook:
"Χριστιανική Φοιτητική Ένωση"

επικοινωνία
xfe@xfe.gr

+ ηλεκτρονικές
εγγραφές στην
ΠΑΡΕΜΒΥΛΗ

Ζέστη και ξαφνικά καταιγίδα. Οι περαστικοί με τα ανοιχτόχρωμα ρούχα μούσκεψαν. Ο ήλιος κρύφτηκε και τη θερινή ευωχία των θαμώνων που έπιναν αμέριμνοι τον καφέ τους διαδέχθηκε ο συνωστισμός κάτω από τις λιγοστές αμάζευτες ομπρέλες και τα υπόστεγα. Ξαφνικά καταιγίδα, μπουμπουνητά, αστραπές... Μια υπόμνηση του πόσο καλά ήμασταν και μια προσδοκία να ξαστερώσει πάλι.

Βλέποντας τον πανικό που δημιούργησε η ξαφνική μπόρα και παρατηρώντας στο βάθος τους κεραυνούς να γρατζουνάνε ασύμμετρα τον ουρανό, σκέφτηκε να ανοίξει το ραδιόφωνο. Καθένας αναζητά στα δύσκολα, στις σκοτεινιές του, τα στηρίγματά του για να διασκεδάσει τους φόβους ή τη στενοχωρία του. «Ασ' το παράθυρο ανοικτό σ' όλες τις καταιγίδες θα δεις στο φως μιας αστραπής όσα ποτέ δεν είδες»¹, ήταν το τραγούδι που επέλεξε ο παραγωγός στο ραδιόφωνο και το οποίο τον έκανε να χαζεύει με δέος τις αστραπές. Θυμήθηκε δυσκολίες και απρόσμενα που δυσκόλευαν τη ζωή του. Πρόσωπα και καταστάσεις, απουσίες, πτώσεις και νεφέλες που αιφνιδιάζαν όπως οι αστραπές το θέρος.

Στο μυαλό του ήρθαν τα λόγια ενός σπουδαίου χημικού που, από την αθεία της νιότης στα εργαστήρια της Ευρώπης έφτασε να σπουδάξει το Χριστό στο Άγιον Όρος, του γέροντα Γεράσιμου Μενάγια. Αυτός, κάθε φορά που έβλεπε έναν κεραυνό να σχίζει με τη λάμψη του τον ουρανό έλεγε: «Να ξέρατε πόσα μαθηματικά κρύβει αυτή η τεθλασμένη γραμμή!»². Τα μαθηματικά του Θεού, κάποιες φορές, έχουν για μεταβλητές τη δοκιμασία, τον πειρασμό, την ασθένεια. Όταν όλα φαντάζουν αδιέξοδα τινάζουν στον αέρα τις εξισώσεις. Στις απαντήσεις που είχες δώσει ναρκώνοντας τη συνείδησή σου, θέτουν νέα ερωτήματα. Τόσο ουσιώδη όσο χρειάζεσαι. Τόσο κοφτερά όσο αντέχεις. Όταν ο πονηρός πάει να σκοτεινιάσει τη διάνοια με νεφέλες απελπισίας, έρχεται η τεθλασμένη γραμμή μιας αστραπής να φωτίσει το σκοτάδι. Να διαλύσει με κρότο τους λογισμούς της απόγνωσης και της παραίτησης. Να πέσει στην καύσιμη ύλη των παθών και να βάλει φωτιά «σ' ότι σε τρώει, σ' ότι σου καίει την ψυχή»³, σ' ότι δεν τόλμαγες να κάψεις για να ελευθερωθείς.

Σ' έναν μοναδικό διάλογο με τον πόνο, ο Tito Colliander, γράφει γι' αυτή τη στιγμή της αστραπής, της δοκιμασίας, ότι «τελικά παραμένουν δύο πράγματα να διαλέξεις... Το ουρλιαχτό ή η προσευχή. Το ουρλιαχτό πέφτει πάνω σε τοίχους αφήνοντας να γυρίζουν πίσω σκληροί οι απόηχοί του. Η προσευχή διαπερνάει τους τοίχους, τους γκρεμίζει.

1 «Της σιωπής», στίχοι: Άλκης Αλκαίος, ερμηνεία: Σωκράτης Μάλαμας (2002).

2 π. Σπυρίδωνα Βασιλάκου, «Το παραμύθι σου άνοιξε», εκδ. Αρχονταρίκι, Αθήνα 2017.

3 «Γιορτή», στίχοι: Γιάννης Αγγελάκας, μουσική: Τρύπες (1999).

Φωτογραφία: Αγγελική Καλκάνη

Στην προσευχή κατεβαίνεις μαζί με τον Χριστό στον άδη και καταλύεις την εξουσία του θανάτου. Εισχωρείς στην πυρωσιά του πόνου σου και πιάνεις την αγωνία από το λαιμό και την συντρίβεις πάνω στην Πέτρα που σου δόθηκε»⁴.

Ξαστέρωσε. Ο ήλιος σκούπισε τους δρόμους που ξέπλυνε άφθονο το νερό, χτύπησε με τις ακτίνες του το παράθυρο και του ένευσε να βγει να χαρεί το περπάτημα και τη ζωή που είχε αρχίσει να κυλάει ξανά ήρεμα.

H Συναΐξη

4 Colliander, T., «Κουβεντιάζοντας με τον πόνο», εκδ. Ακρίτας (Β' έκδ.2006).

Ιδιοκτήτης: Χριστιανική Φοιτητική Ένωση
Ορθόδοξο Χριστιανικό Σωματείο

Καρύτση 14 - 105 61 Αθήνα, Τηλ. - Fax: 210 32.37.154

www.xfe.gr • e-mail: xfe@xfe.gr

www.paremboli.gr • paremboli@xfe.gr

Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή.

Η Σύναξη διατηρεί το δικαίωμα να μη δημοσιεύει

ή να συντέμνει τα κείμενα κατά την κρίση της

Εκδότης - Υπεύθυνος κατά νόμο: Παναγιώτης Τσιόγρης

Διευθυντής Σύναξης: Αγγελική Καλκάνη

Συντακτική επιτροπή: Αναστασία Μπιστόνη, Μαρία Γούλα, Κλεάνθης Νιζάμης

Συντάκτες:

Διονυσία Αραβοπούλου, Αλέξης Βλάχος, Μαρία Γούλα, Ελισάβετ Κομνηνού,
Γιάννης Μπέκος, Βασιλική Μπέκου, Σοφία Μπουγά, Μαριαλένα Μωραϊτού, Μηνάς
Ναΐδος, Κλεάνθης Νιζάμης, Μαρία Παπαδημητρίου, Μόνικα Παππά, Φιλοθέη Παππά,
Γιώργος Πράρας, Ανδρμάχη Στούμπου, Ευτυχία Στούμπου, Πηνελόπη Τερζάκη,
Δήμητρα Τζόφα, Φωτεινή Τερζάκη, Κώστας Τιφκιστής, Αθηνά Χαραλάμπους, Νίκος
Τριαντόπουλος, Ελισάβετ Αντωνιάδου, Ιωάννα Κυριακούλη, Αλέξανδρος Γκανάς,
Χρυσούλα Τιφκιστή

Υπεύθ. Μην/νώσος: Διονυσία Μαγούλη, Γιώργος Πράρας

Δήμητρα Τζόφα

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Καλλιόπη Βγόντζα, Κυριάκος Παπαδόπουλος

Φωτογραφική επιμέλεια: Αλέξανδρος Παλαιός, Βασίλης Λόντος, Γιάννης Σταυριανός

Δημιουργικό - Παραγωγή:

«Λυχνία Α.Ε.», Υιοί Θ. Βγόντζα

Ανδραβίδας 7, Χαμόμυλο Αχαρνών, Τηλ. 210 34.10.436, www.lychnia.com

Τιμή τεύχους: 3,5€

Συνδρομή Εξωτερικού: 20€ • Συνδρομή Εσωτερικού: 12€

Αριθμός άδειας: 868 • Κωδικός: 015475.

Η φωτογραφία του εξωφύλλου είναι του Βασίλη Λόντου, τον οποίο και ευχαριστούμε θερμά.

Οι απόψεις που διατυπώνονται στα άρθρα, τις συνεντεύξεις και τις λοιπές δημοσιεύσεις δεν απηχούν κατ' ανάγκη και απόψεις της Συντακτικής Επιτροπής.

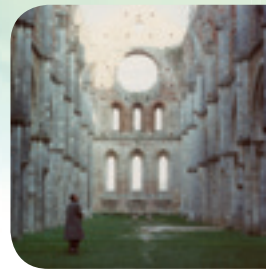
ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

- **Μην ξεχνάτε να ανανεώσετε εγκαίρως τη συνδρομή σας. Στην ετικέτα του πλαστικού φακέλου αναγράφεται η ημερομηνία λήξης της συνδρομής, π.χ. εάν γράφει 31/12/2014 σημαίνει ότι οφείλεται η συνδρομή των ετών 2015, 2016, 2017.**
- Η ανανέωση της συνδρομής μπορεί να γίνει με τέσσερις τρόπους:
  - α) στα γραφεία της Χ.Φ.Ε στην Αθήνα, οδός Καρύτση 14 (4ος όροφος)
Θεσσαλονίκη (Αγ. Σοφίας 41)
Πάτρα (Παντανάσσης 61)
Λάρισα (Παπακυριαζή 30)
Πειραιάς (Πραξιτέλους 137B).
  - β) στα βιβλιοπωλεία «ΖΩΗ»: Αθήνα (Καρύτση 14), Θεσσαλονίκη, Λάρισα
  - γ) με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση του περιοδικού (Καρύτση 14 Τ.Κ. 105 61 Αθήνα)
  - δ) ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, στην ιστοσελίδα: www.xfe.gr

Περιεχόμενα

ΙΑΝ.-ΦΕΒ.-ΜΑΡ. 2017 | Έτος ΚΘ' | Τεύχος: 120

- 1 Σπαράγματα ουρανού
- 2 Περιεχόμενα
- 3 Από την απαγγελία των λόγων στην εμπειρία των πραγμάτων
- 8 Περί νοσταλγίας
- 10 Μια καμπάνα, μια κεραία και αντίσταση
- 12 Του νερού τα άνθη, αγγελικά λουλούδια
- 14 Τι πλέον θέλεις;
- 16 Ίσως μια μέρα η αγάπη, φωτίζει και πάλι τη γη!
- 20 Μια «ηλιόλουστη» στιγμή του βροχερού Μάη
- 22 Δεν έγινε ο κόσμος για να 'μαστε μόνοι
- 24 Κατασκηνώσεις Χ.Φ.Ε. 2017
- 25 Ένα ξεχωριστό προσκύνημα
- 28 Το παραμύθι σου άνοιξε (απόσπασμα)
- 30 Γίνε η αλλαγή που θες να δεις στον κόσμο
- 32 Το Erasmus ως αλληγορία
- 34 «Χωρούν το άπειρο οι «αντιθέσεις» της πίστης μας! Να είναι το ίδιο πρόσωπο ο Αμνός και ο Ποιμένας!...»
- 36 «Πώς να σου ψάλλω όπως το θέλω...»
- 37 «Σπκνώντας το κεφάλι ψηλά»
- 40 Συμβαίνουν
- 42 Θέματα Πνευματικής Ζωής
- 43 Η φωνή των Πατέρων
- 44 Δραστηριότητες

Γενικά για θέματα μηχανοργάνωσης τηλεφωνείτε στο 6934491892

- Κάθε συνδρομή ισχύει για το ημερολογιακό έτος, δηλ. από 1/1 - 31/12. Αυτό σημαίνει ότι θα αποστέλλονται τα προηγούμενα τεύχη του έτους, εκτός αν υπάρχει διαφορετική δική σας υπόδειξη.
- Εάν για κάποιο λόγο επιθυμείτε να μην λαμβάνετε πλέον την «Παρεμβολή», ενημερώστε μας. Διαφορετικά το τεύχος θα αποστέλλεται και η συνδρομή σας θα εκκρεμεί.
- Εάν αλλάξει η διεύθυνσή σας, ενημερώστε μας εγκαίρως γράφοντάς μας και τα παλιά και τα νέα στοιχεία σας.
- Περιμένουμε τις παρατηρήσεις, τα σχόλια, τις αντιρρήσεις και τις προτάσεις σας για την «Παρεμβολή»!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ, ΣΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Σε μία ομιλία του «εις τον Απόστολον Θωμά», με μοναδική γλαφυρότητα και εκφραστικότητα, ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, μας μεταφέρει στο χώρο όπου με καλοπροαίρετη αμφιβολία ο Άγιος Θωμάς, συναντά τους υπόλοιπους Μαθητές και στη συνέχεια ψηλαφεί με τα ίδια του τα χέρια τη λογχευμένη πλευρά του Κυρίου.

Όταν λοιπόν, κεκλεισμένων των θυρών, εισήλθε ο Χριστός εκεί που είχαν συγκεντρωθεί οι Μαθητές Του, μόνο ο Θωμάς έλειπε. Γιατί; Απαντά ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: «Ήταν κι αυτό έργο τῆς θείας οἰκονομίας, ὥστε ἡ ἀπουσία τοῦ μαθητοῦ νὰ γίνῃ πρόξενος περισσοτέρας ἀσφαλείας καὶ βεβαιότητος. Διότι, ἐὰν παρευρίσκετο ὁ Θωμάς, δὲν θὰ ἀμφέβαλλε. Καὶ ἂν δὲν ἀμφέβαλλε, δὲν θὰ ζητοῦσε νὰ περιεργασθῆ. Ἐὰν δὲν ζητοῦσε, δὲν θὰ ψηλαφοῦσε. Καὶ ἐὰν δὲν ψηλαφοῦσε, δὲν θὰ ἀνεκήρυττε τὸν Χριστὸ Κύριον καὶ Θεόν. Ἐὰν δὲν τὸν εἶχε ἀποκαλέσει Κύριον καὶ Θεόν, ἐμεῖς δὲν θὰ εἶχαμε διδαχθῆ νὰ τὸν δοξολογοῦμε μὲ τὸν τρόπον αὐτόν. **Ὅστε καὶ μὲ τὴν ἀπουσία του ὁ Θωμάς μᾶς ποδηγέτησε πρὸς τὴν ἀλήθεια**» καὶ **μὲ τὴν παρουσία του ὕστερα μᾶς ἐβεβαίωσε περισσότερο στὴν πίστη**».

Όταν ήλθε ο Θωμάς, αργοπορημένος, βλέπει τα πρόσωπα των υπολοίπων Αποστόλων γεμάτα χαρά. Ο ιερός Χρυσόστομος μας μεταφέρει στη στιγμή αυτής της συνάντησης: «Ἐωράκαμεν τὸν Κύριον», εἶδαμε αὐτὸν ποὺ εἶπε: «ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου». Εἶδαμε αὐτὸν ποὺ εἶπε: «ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀλήθεια». Εἶδαμε τὴν ἀλήθεια τῶν λόγων νὰ λάμπη μέσα στὰ γεγονότα. Εἶδαμε αὐτὸν ποὺ εἶπε: «μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι», καὶ βλέποντας τὴν ἀνάστασις, ἐπροσκυνήσαμε τὸν ἀναστάντα. Τὸν ἀκούσαμε ποὺ μᾶς εἶπε: «εἰρήνη ὑμῖν», καὶ μεταστρέψαμε τὴν ζάλῃ τῆς λύπης σὲ γαλήνια εὐφροσύνη. Ἀντικρίσαμε τὰ χέρια του ποὺ ἐδέχθησαν τὶς αἰχμὲς τῶν καρφίων, τὰ χέρια ποὺ κατηγοροῦν τὴν λύσσα τῶν θεομάχων θηρίων. Ἀντικρίσαμε τὰ χέρια ποὺ μᾶς ὕφαναν τὴν ἀφθαρσία, ἀντικρίσαμε καὶ τὴν πλευρὰν ποὺ φανερώνει λαμπρότερα ἀπὸ κάθε κήρυκα τὴν εὐσπλαχνία τοῦ πληγωμένου. Αὐτὴν τὴν πλευρὰ

Ἄγαπῶ τὸν διχασμὸ τῶν λογισμῶν σου, ἐπειδὴ ἀναιρεῖ κάθε διχασμὸ. Ἄγαπῶ τὴν φιλομάθειά σου ἐπειδὴ καταλύει κάθε φιλονεικία. Χαίρομαι νὰ σὲ ἀκούω πολλὰς φορὰς νὰ λέγῃς: «ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, οὐ μὴ πιστεύσω». Διότι μὲ τὸ νὰ ἀπιστῆς ἐσὺ, ἐγὼ μαθαίνω νὰ πιστεύω. Σκάπτοντας ἐσὺ μὲ τὴν δικέλλα τῆς γλώσσης τὸ θεῖον σῶμα, ἐγὼ ἀκόπως θερίζω τὸν καρπὸ καὶ τὸν συλλέγω γιὰ μένα».

τὴν ὁποῖαν ὕμνουῦν οἱ ἄγγελοι καὶ εὐλαβοῦνται οἱ πιστοὶ καὶ φρίττουν οἱ δαίμονες. Ὑποδεχθήκαμε καὶ ἐμφύσημα θεῖον ἀπὸ τὸ θεῖον στόμα του, ἐμφύσημα πνευματικόν, ἐμφύσημα ποὺ σκορπίζει κάθε χάρη. Ἐχειροτονηθήκαμε ἀπὸ τὸν Κύριο, κύριοι τῆς ἀφέσεως τῶν πλημμελημάτων. Ἀποκτήσαμε καὶ τὸ δικαίωμα νὰ κρίνωμε τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ἀφοῦ μᾶς ἔδωσε αὐτὴν τὴν ἐντολή: «ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς. Ἄν τινων κρατῆτε, κεκράντηται». Τέτοια λόγια εἶχαμε τὴν βαθεῖα χαρὰ νὰ ἀκούσωμε ἀπὸ τὸν Σωτῆρα, τέτοιες δωρεὰς ἀπολαύσαμε. Διότι δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν πλουτήσωμε, ἀφοῦ εὐρήκαμε πλούσιον Δεσπότη. Ἀλλὰ μόνο σὺ ἔμεινες πτωχός, ἀφοῦ ἀπουσίαζες.

Καὶ τί τοὺς εἶπεν ὁ Θωμάς; Εἶδατε τὸν Κύριο; Καλῶς. Αὐτὸν λοιπὸν ποὺ εἶδατε, νὰ τὸν σέβεσθε περισσότερο. Αὐτὸν ποὺ παρατηρήσατε, μὴ παύσετε νὰ τὸν κηρύττε-

τε. Ἐγὼ ὁμῶς «ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρα μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω». Καὶ σεῖς δὲν θὰ εἶχате πιστεύσει ἐὰν πρῶτα δὲν ἐβλέπατε. Ἔτσι κι ἐγώ, ἐὰν δὲν ἴδω, δὲν θὰ πιστεύσω».

Κόντρα σε ὅσους σκόπιμα προσπαθοῦν να παρουσιάσουν τὴν πίστη στο Χριστό ὡς σκοταδισμό, βυθισμένοι οἱ ἴδιοι στο σκοτάδι τῆς εμπάθειας καὶ τοῦ φανατισμοῦ, με ποτο υποτίθεται τῆς πίστεως το «πίστευε καὶ μὴ ερεῦνα», ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Θωμά, με ἀπλές ἀλλὰ ψυχογραφικές φράσεις, τὸν ευχαριστεῖ γι' αὐτὴ τὴν ἀμφιβολία, ἀπευθυνόμενος στο Μαθητὴ σε β' ἐνικό πρόσωπο: «Μεῖνε, Θωμᾶ, σταθερὸς στὸν πόθο σου αὐτόν, διατήρησε τὸν ζῆλο σου, ὥστε βλέποντας ἐσὺ νὰ βεβαιωθῆ ἡ ψυχὴ μου. Ζήτησε μὲ ἐπιμονὴ αὐτόν ποῦ εἶπε: «Ζητεῖτε καὶ εὐρήσετε». **Μὴν παύσης νὰ ἐρευνᾶς ἐιλικρινῶς, ἐὰν δὲν εὕρης τὸν θησαυρὸ ποῦ ζητεῖς. Μὴν παύσης νὰ κρούς τὴν θύρα τῆς ἀναντιρρήτου γνώσεως, μέχρι νὰ σοῦ τὴν ἀνοίξῃ αὐτός ποῦ εἶπε: «κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν».** Ἀγαπῶ τὸν διχασμὸ τῶν λογισμῶν σου, ἐπειδὴ ἀναιρεῖ κάθε διχασμὸ. Ἀγαπῶ τὴν φιλομάθειά σου ἐπειδὴ καταλύει κάθε φιλονεικία. Χαίρομαι νὰ σε ἀκούω πολλές φορές νὰ λέγης: «ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, οὐ μὴ πιστεύσω». Διότι μὲ τὸ νὰ ἀπιστῆς ἐσὺ, ἐγὼ μαθαίνω νὰ πιστεύω. Σκάπτοντας ἐσὺ μὲ τὴν δικέλλα τῆς γλώσσης τὸ θεῖον σῶμα, ἐγὼ ἀκόπως θερίζω τὸν καρπὸ καὶ τὸν συλλέγω γιὰ μένα».

Στὴ συνέχεια, ὁ ἱερός Χρυσόστομος, δίνει τὸν λόγο στον ἴδιο τὸν Θωμά, ὁ ὁποῖος εκφράζει τὴν καλόπιστη ἀμφιβολία του γιὰ τὰ ὅσα ἀκούσε, δίχως τὴν προσωπική του ἐμπειρία. Τι τοὺς λέει: «Ἐὰν δὲν ἴδω μὲ τὰ ἴδιά μου τὰ μάτια τῆς πληγῆς τῆς ὁποῖας ἀνοίξαν οἱ ἀσεβεῖς στὰ ἀγία του χέρια, δὲν πρόκειται νὰ συγκατατεθῶ στους λόγους σας. Ἐὰν δὲν βάλω τὸ ἴδιο μου τὸ δάκτυλο στὰ κοιλῶματα τῶν καρφίων, δὲν θὰ δεχθῶ τὴν καλὴ σας ἀγγελία. Ἐὰν δὲν κρατήσω μὲ τὸ χέρι μου τὸ ἴδιο τὴν πλευρὰ τοῦ εὐρισκομένου πέραν ἀπὸ κάθε ὑποψία μάρτυρος τῆς Ἀναστάσεως, δὲν ἔμπορῶ νὰ πιστεύσω στὸ δόγμα σας. Διότι κάθε λόγος γίνεται ἰσχυρὸς καὶ βέβαιος, ἂν δεχθῆ τὴν συνηγορία ἀπὸ τὰ γεγονότα. Καὶ **κάθε λόγος ποῦ στερεῖται τὴν ἀπὸ τὰ ἔργα μαρτυρία, ἐξαφανίζεται στὸν ἀέρα.** Ἔχω νὰ κηρύξω στους ἀνθρώπους τὰ θαύματα τοῦ Διδασκάλου. Πῶς λοιπὸν θὰ διηγηθῶ μὲ λόγια ἐκεῖνα ποῦ δὲν παρέλαβα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου; Πῶς θὰ πείσω τοὺς ἀπίστους νὰ πιστεύσουν αὐτὰ τὰ ὁποῖα οὔτε ἐγὼ ἔχω παρακολουθήσει; Νὰ εἰπῶ στους Ἰουδαίους καὶ στους Ἕλληνες ὅτι εἶδα τὸν Κύριό μου νὰ σταυρώνεται, δὲν τὸν εἶδα ὁμῶς ἀναστημένο, παρὰ μόνον ἤκουσα; Καὶ ποῖος δὲν θὰ περιπαίξῃ τὰ λόγια μου; Ποῖος δὲν θὰ περιφρονήσῃ τὸ κήρυγμά μου; **Ἄλλο εἶναι ἡ ἀπαγγελία λόγων, καὶ ἄλλο ἡ ἐμπειρία τῶν πραγμάτων.**»

Αὐτούς τοὺς λογισμοὺς τῆς ἀμφιβολίας εἶχε ὁ Θωμᾶς, σχολιάζει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅταν ὁ Χριστὸς ἐμφανίστηκε ξανά στους Μαθητὲς του, μετὰ ἀπὸ οκτῶ μέρες. Στο εὐλόγο «γιατί;» ὁ Κύριος ἀφῆσε ὅλες αὐτὲς τῆς μέρες τὸν Θωμᾶ ἀγευστο τῆς προσωπικῆς ἐμπειρίας, ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐξηγεῖ: **«Ἄφῃσε πρῶτα τὸν Θωμᾶ, κατὰ τῆς ἡμέρας ποῦ παρεμβάλλονται, νὰ κατηχηθῆ**

ἀπὸ τοὺς συμμαθητὰς του, παραχωρώντας ἔτσι νὰ ἀναφλεγῆ ἀπὸ τὴν δίψα τῆς συναντήσεώς του. Καὶ ὅταν ἡ ψυχὴ του ἀναψῆ ἀπὸ τὸν σφοδρὸ πόθο τῆς θεᾶς, τότε, τὴν κατάλληλη στιγμή, ὁ ποθοῦμενος ἀπεκαλύφθη σ' αὐτόν ποῦ τὸν ποθοῦσε. Καὶ τὸ ἔκανε αὐτὸ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον, ὅπως πρῖν, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, καὶ **πάλι, ὅπως τὴν πρώτη φορά, τοὺς εἶπε: «εἰρήνη ὑμῖν», γιὰ νὰ ταυτισθῆ τὸ γεγονός μὲ τὸ θαῦμα,** γιὰ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀναγγελία τῶν Ἀποστόλων καὶ γιὰ νὰ παραστήσῃ τὴν ἀκρίβεια τῆς δευτέρας ἐπισκέψεώς του [...]. **Δὲν τὸν ἐστέρησε οὔτε γιὰ λίγο ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωση τῆς ἐπιθυμίας, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ ποθοῦμενος προσεῖλκυσε κοντὰ του διὰ τῆς βίας τὸν ἐραστήν, ὁ ἴδιος ἔσυρε μὲ τὴν φωνή, στὴν πληγὴ τὸ δάκτυλο αὐτοῦ ποῦ τὴν ποθοῦσε, ὁ ἴδιος μὲ τὴν Δεσποτικὴ του γλώσσα ἐτράβηξε τὸ δουλικὸ χέρι λέγοντας σ' αὐτόν: «φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖρας μου.»**».

Τώρα πια τὸ σκηνικὸ ἀλλάζει. Τὸ λόγο ἔχει ὁ Χριστὸς ποῦ, σύμφωνα με τὴν ευαγγελικὴ ἀφήγηση, ἀγκαλιάζει τὴν ἀμφιβολία τοῦ Θωμᾶ με συγκατάβαση καὶ ἀγάπη. Ὁ Κύριος, σύμφωνα με τὴν πατερικὴ ομιλία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Μαθητὴ λέγοντας: **«Ἦκουσα, Θωμᾶ, ἀπὸν ὡς ἄνθρωπος, παρὸν ὁμῶς ὡς Θεός, αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶπες στους ἀδελφούς σου.»** Ἦμουν μαζί σας κατὰ τὴν θεότητα, ἂν καὶ ἀποχωρισμένος κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Θέλεις νὰ σοῦ ὑπενθυμίσω τὰ λόγια σου; Δὲν εἶπες: «ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω»; Ἀπὸ τὰ χεῖλη σου δὲν ἐξῆλθαν τὰ λόγια αὐτά; Αὐτὰ τὰ λόγια δὲν ἐκφράζουν τοὺς λογισμοὺς σου; Γι' αὐτὰ λοιπὸν ἦλθα πάλι, γιὰ τὰ ὁποῖα ἀμφιβάλλεις. Γι' αὐτὸ ἦλθα

Φωτογραφία: Βασίλης Λόντος

πάλι κοντά σας, εἶμαι ἐδῶ γι' αὐτὰ ἀκριβῶς πού ἐπιθυμεῖς.

Γιὰ σέ τὸν ἕνα ἦλθα καὶ τώρα κοντά σου, ἐγὼ πού κατῆλθα ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς γιὰ τὸ πλανώμενο πρόβατο, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψω τοὺς οὐρανοὺς. Μὴ λοιπὸν διστάσης νὰ μάθης αὐτὰ πού ποθεῖς, μὴν ἐντραπῆς νὰ περιεργασθῆς αὐτὰ πού ἐπιζητεῖς. Μὴν ἀποφύγης νὰ βάλῃς τὸ δάκτυλό σου ἐπάνω στὰ ἴδια μου τὰ χέρια. Ἀνέχομαι καὶ τὰ περίεργα δάκτυλα, ὅπως ἀνέχθηκα καὶ τὰ καρφιά. Ὑπομένω τὴν περι-

έργεια τοῦ φίλου, ὅπως ὑπέμεινα τὴν ἐπίθεση τῶν ἐχθρῶν.

“Ὅταν ἐσταυρώθηκα ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, δὲν ἠγάνακτησα, καὶ δὲν θὰ ὑποφέρω τὴν δική σου ἔρευνα; “Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖρας μου”, πού ἐτραυματίσθησαν γιὰ σᾶς, γιὰ νὰ θεραπευθοῦν τὰ τραύματα τῶν ψυχῶν σας. “Ἴδε τὰς χεῖρας μου” καὶ ἀναλογίσου ἂν εἶμαι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐκουσίως ἐσταυρώθη ἢ μήπως κάποιος ἄλλος; “Ἴδε τὰς χεῖρας μου”, πού ἄφησα

να διατηρήσουν τα σύμβολα της Ιουδαϊκής μανίας, ώστε όταν με την συνηθισμένη αναιδείά τους οί Ιουδαίοι κατά την ημέρα της κρίσεως, μου ειπουν ότι εμεῖς, Κύριε, δὲν σὲ ἐσταυρώσαμε, τότε θὰ δείξω σ' αὐτοὺς πὸν μὲ ἐπολέμησαν τὰ χέρια μου μὲ τὰ ἀποτυπώματα τῶν πληγῶν, καὶ θὰ ἐντροπιάσω τοὺς Ἰουδαίους μὸλις μὲ ἀντικρύσουν. Κοίτα τὰ χέρια μου καὶ μὴ νομίσης ὅτι ἡ ἀλήθεια τῆς Ἀναστάσεως εἶναι φαντασία. Κράτα τὰ χέρια αὐτὰ ὡς ὀμήρους τῆς ἰδικῆς σας ἀναγεννήσεως. Κράτα τὰ χέρια αὐτὰ ὡς ἄγκυρα πὸν ἀνειλκύσθη ἀπὸ τὸν βυθὸ τοῦ Ἄδου [...].

“Φέρε τὴν χαρὰ σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου”, τοποθέτησε τὸ χέρι σου μέσα στὸ ἱατρεῖο τῆς φύσεως καὶ ἀπόβαλε τὸ δηλητήριο τῆς προαιρέσεώς σου. Ἀνέχομαι ἄγγιγμα χεριοῦ πὸν μὲ ἀγαπᾷ, ἐγὼ πὸν ἐδέχθην τὴν πληγὴ τῆς λόγχης. “Φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου”, ὥστε νὰ ἤμπορῆς νὰ λέγῃς σὲ ὄσους ἀντιστέκονται στὴν ἀλήθεια, ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάσταση μὲ εἶδες καὶ μὲ ἐξέτασες καὶ μὲ ἐψηλάφησες μὲ ἀκρίβεια. “Φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου”, διότι γιὰ σὲ τὴν διεισήρσα ἔτσι, ἐγὼ ὁ ὁποῖος ἐθεράπευσα τὰ σώματα καὶ τὶς ψυχὰς τῶν ἄλλων, προγυρῶντας ὡς Θεὸς ὅτι θὰ θελήσεις νὰ τὴν ἰδῆς σ' αὐτὴν τὴν κατάστασι, ὥστε βλέποντας σὺ τὰ ἴχνη τοῦ πάθους τῆς σαρκός μου, νὰ θεραπεύσης τὸ πάθος τῆς ψυχῆς σου. “Φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου” τὴν ὁποῖαν ἐφύλαξα ἔτσι ὅπως τὴν βλέπεις, ὥστε, ὅταν ἐπανέλθω ἀπὸ τοὺς οὐρανούς καὶ καθίσω Κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν, νὰ ἰδοῦν οἱ Ἰουδαῖοι ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τους νὰ φανερωθῶνται τὰ ἔργα τῆς κακῆς ἐργασίας τους, καὶ νὰ γίνον ἀτοκατάκριτοι. “Καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός”. Εἶναι κακὸν ἡ ἀπιστία. Βυθίζει τὸν νοῦν. Ἡ πίστις τὸν ἐξυψώνει στὸν οὐρανό. Ἡ ἀπιστία τυφλώνει τὴν ψυχὴ, ἡ πίστις φωτίζει τοὺς λογισμούς. Ἡ ἀπιστία καὶ τὰ ἀόρατα τὰ βλέπει καθαρὰ. Ὁ ἄπιστος ἔχει πλήρη ἄγνοια. “Μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός”. Ἀποδίωξε τὸ νέφος τῆς ἀπιστίας καὶ κοίτα τὶς καθαρὰς ἀκτίνες τῆς πίστεως. Πάρε ὅλα τὰ ἐφόδια γιὰ νὰ γίνῃς ἄγιος Ἀπόστολος τῆς θεοῦ τῆς μου.

Γίνε ὅπως πρέπει νὰ εἶναι ἐκεῖνος πὸν συναναστράφη μαζί μου, καὶ εἶχε τὶς ἐμπειρίες πὸν εἶχες ἐσὺ. Ὁμοίως μὲ τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους ἐκλήθης, ὁμοίως μὲ αὐτοὺς ἐτιμήθης, ὁμοίως μὲ αὐτοὺς ἐξοπλίσου. Τὰ ἴδια μὲ ἐκείνους εἶδες καὶ σὺ, σοῦ ἐνεπιστεύθην σὰν φίλο ὅλο μου τὸ μυστήριον, ὅπως καὶ σ' αὐτοὺς. Ὁμοίως μὲ αὐτοὺς κήρυττε τὴν δύναμή μου. Μὴν εἰπῆς πάλι γιὰ δευτέρα φορά: “ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἰλῶν, οὐ μὴ πιστεύσω”. “Ὅσον εἶμαι μαζί σας, ὅπως θέλῃς ἤμπορεῖς νὰ μὲ περιεργασθῆς.” Ὅσον ἔχεις κοντὰ σου τὸ οὐράνιον κλῆμα, ἐξερεύνησε ὅλους τοὺς κλάδους καὶ τὰ σταφύλια του. Θὰ ἀνεβῶ στοὺς οὐρανούς ἀπὸ ὅπου ἦλθα στὴν γῆ, θὰ ἀνέλθω ἐκεῖ ὅπου εἶμαι, θὰ ἀνέλθω ὡς πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην μου φύσιν ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου συγκατέβην γιὰ χάρη σας ὡς πρὸς τὴν θεοῦτητα. Θὰ ἀνέλθω μὲ τοῦτο τὸ σῶμα, ἐγὼ πὸν χωρὶς αὐτὸ ἔχω ἐκδημήσει ἀπὸ ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν ἔπαυσα νὰ παραμένω ἐκεῖ. Θὰ ἀνέλθω μὲ τὴν ἰδικὴ σας φύσιν πρὸς τὸν πατρικὸν κόλπο, ἐγὼ πὸν εὐρίσκομαι στοὺς κόλπους τοῦ Πατρὸς. Διότι ἐξεπλήρωσα τὸ ἔργο γιὰ τὸ ὅποιον ἔκαμα ὅλον αὐτὸν τὸν δρόμο”.

Κλείνοντας αὐτὴ τὴν συγκλονιστικὴ περιγραφή, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, παρουσιάζει τὸν Θωμά, μὲ

τὴν καρδιά αλλοιωμένη ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Διδασκάλου καὶ φλογισμένη ἀπὸ πίστιν, νὰ ἀναφωνεῖ πρὸς τὸν Κύριο: «“Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου”. Σὺ εἶσαι ὁ Κύριος καὶ Θεός, σὺ εἶσαι καὶ ἄνθρωπος καὶ φιλόανθρωπος, σὺ εἶσαι ἀξιοθαύμαστος καὶ παράδοξος ἱατρὸς τῆς φύσεως. Δὲν ἀποκόπτεις μὲ νυστέρι τὰ παθήματα, δὲν καυτηριάζεις μὲ φωτιὰ τὶς πληγές, δὲν ἀντλεῖς ἀπὸ τὰ βότανα τὴν ἰσχύ τῶν φαρμάκων, δὲν ἐπιδένεις μὲ ἐπιδέσμους ὀρατοὺς τὰ πάσχοντα τραύματα. Διαθέτεις ἀοράτους ἐπιδέσμους ἐν σπλαχνίας, οἱ ὁποῖοι ἀοράτως τονώνουν τὰ καταπονημένα μέλη.” Ἔχεις λόγον ὀξύτερον ἀπὸ τὸ μαχαίρι, ἔχεις διδασκαλία πῶς δυνατὴ ἀπὸ τὴν φωτιὰ, ἔχεις βλέμμα πῶς προσιτὸ ἀπὸ βάλαμο. Ὡς δημιουργός, χωρὶς δαπάνην καὶ ἀντίτιμο, ἀγιάζεις τὸ δημιούργημά σου. Ὡς πλάστης, χωρὶς νὰ κοπιᾷς, μεταπλάτεις τὰ πλάσματά σου. Σὺ ἐκαθάρισες λεπρὸς μὲ τὸ θέλημά σου, σὺ ἔκαμες κωλοὺς νὰ τρέχουν, σὺ ἔδωσες στοὺς παραλύτους νὰ σηκώσουν τὰ κρεβάτια τους, σὺ ἐπρόσταξες ἐκ γενετῆς τυφλοὺς νὰ ξεπλύνουν τὸ σκοτεινὸ τους κάλυμμα, σὺ ἐξώρισες τοὺς δαίμονες ἀπὸ τὰ πλάσματά σου, σὺ συνελήφθης μὲ τὴν θέλησή σου ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, σὺ ἔπαθες τὰ πάντα ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους ἐκουσίως πρὸς χάρην μου. “Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου”. Ἀνεγνώρισα τὸν Δεσπότη μου, ἀνεγνώρισα τὸν ἀλιέα μου καὶ φύλακα, τὸν Βασιλέα καὶ Κύριό μου. “Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου”. Πιστεύω, Κύριε, στὴν οἰκονομία σου, πιστεύω στὴν συγκατάβασή σου, πιστεύω στὴν πρόσληψιν τῆς φύσεώς μου, πιστεύω στὸν προσκυνητὸν Σταυρόν σου, πιστεύω στὰ Πάθη τῆς σαρκός σου, πιστεύω στὸν τριήμερόν σου θάνατο, πιστεύω στὴν Ἀνάστασίν σου. Πλέον δὲν ἐξετάζω. Πιστεύω, δὲν φιλολογῶ. Πιστεύω, δὲν ζυγίζω. Πιστεύω, δὲν περιεργάζομαι. Πιστεύω στοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ στὰ χέρια μου. Αὐτὰ πὸν εἶδα μὲ ἐδίδαξαν νὰ μὴ φιλολογῶ. “Ἐμαθα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὅποια ἐψηλάφησα νὰ προσκυνῶ καὶ ὄχι νὰ συγκρίνω μὲ ἀνθρώπινα μέτρα καὶ σταθμά.” Ἐναν Κύριον καὶ Θεὸν γνωρίζω μόνον, τὸν Δεσπότην Χριστό, ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ Κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Ἀς ζητοῦμε κι ἐμεῖς ἀπὸ τὸν Χριστό, μὲ καλὸ λογισμό, νὰ μας δυναμώνει καὶ νὰ μας προσθέτει πίστιν, μετατρέποντας ὅπως μόνον Εκείνος γνωρίζει, τὶς ἀμφιβολίες μας σε ἀναβαθμούς γιὰ νὰ ἀνεβαίνουμε ψηλότερα στὴν πνευματικὴ ζωή.

Επιμέλεια:

Μανώλης Αναγνώστου
Φοιτ. Ἱατρικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν

(Ἡ μετάφραση ἀπὸ τὴν «Ὀμιλία εἰς τὸν Ἀπόστολον Θωμά» τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου πὸν χρησιμοποιήθηκε στο παρὸν ἀρθρο, εἶναι τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτη Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, κυροῦ Μελετίου, ὅπως δημοσιεύθηκε στο Περιοδικὸ Ἄλχηνα, τ. Μαΐου 2008)

Φωτογραφία: Βασίλης Λόντος

ΠΕΡΙ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑΣ

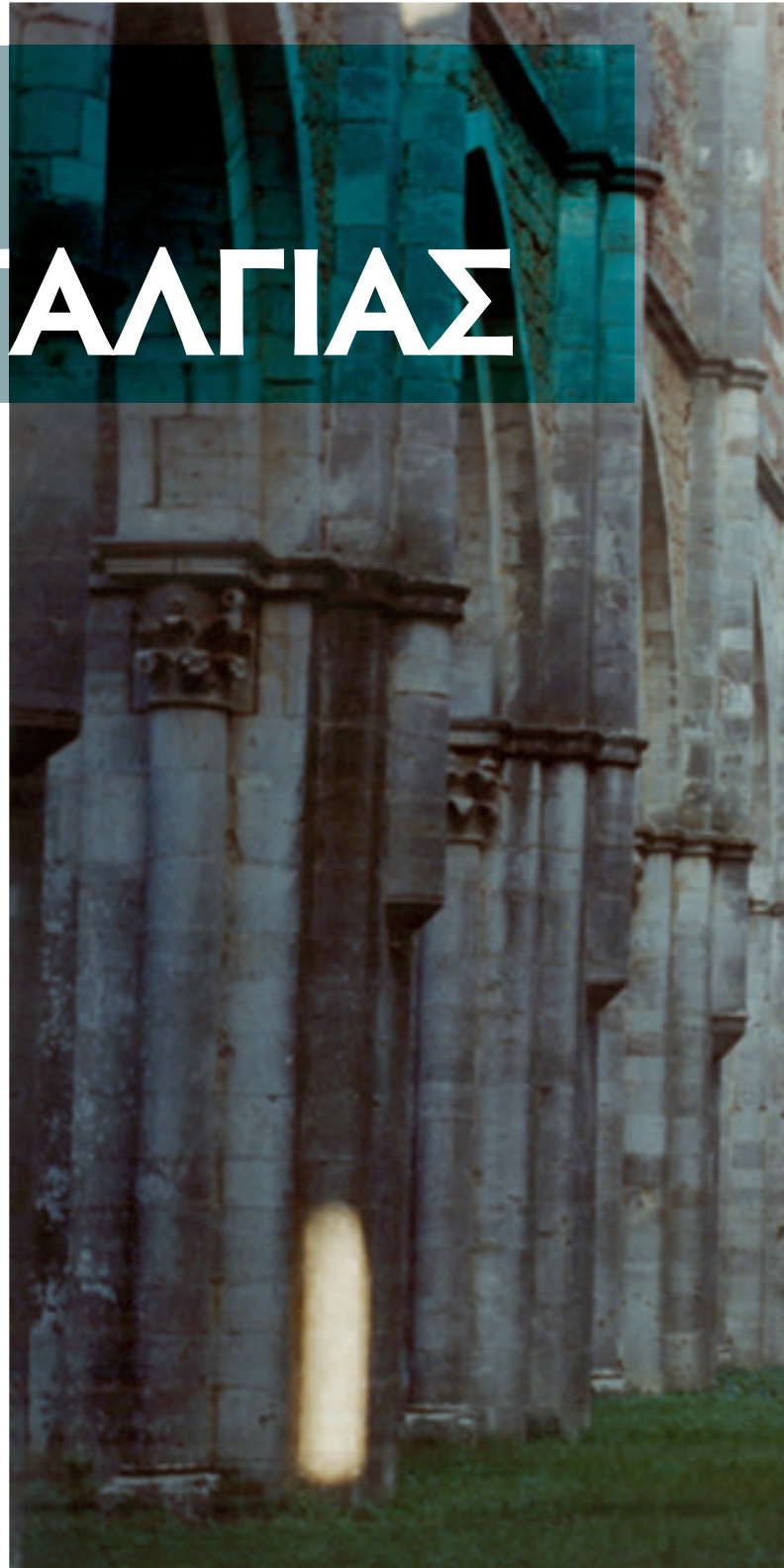
Στο βιβλίο *Θα βρείτε τα οστά μου υπό βροχή*, ο Θανάσης Βαλτινός παραθέτει ως μόντο το γράμμα ενός Άραβα εμπόρου σε κάποιον Έλληνα συνεργάτη του. Εκεί διαβάζουμε: «*Παρά την αποτυχία μας δεν πρέπει να στενοχωριόμαστε γιατί δεν έχουν σημασία τα πράγματα αλλά οι κρίσεις περί των πραγμάτων. Άλλωστε εμείς είμαστε επαγγελματίες της νοσταλγίας*». Η νοσταλγία, εξηγεί ο ανώνυμος Άραβας έμπορος, προέρχεται, όπως είναι γνωστό, από τις λέξεις νόστος και άλγος. Νόστος είναι η επιστροφή στην πατρίδα, η επάνοδος στο σπίτι και στους οικείους. Άλγος είναι ο πόνος, ιδιαίτερα ο ψυχικός πόνος, η θλίψη, η λύπη. Συνεπώς, **νοσταλγία είναι η έντονη θλίψη που αισθάνεται εκείνος που βρίσκεται μακριά απ' τον τόπο του και τους δικούς του, και ο οποίος επιθυμεί όσο τίποτε άλλο να επιστρέψει κοντά τους**. Νοσταλγία ήταν το συναίσθημα που κατέκλυζε τον Οδυσσέα και τον έσπρωχνε να εκτεθεί σε οποιονδήποτε κίνδυνο προκειμένου να γυρίσει πίσω. Νοσταλγία ήταν και η θύμηση της οικίας του πατρός που ένωσε στην εξορία ο Άσωτος της παραβολής. Νοσταλγία είναι ο πόνος που νιώθει κάθε ξενιτεμένος.

Υπάρχει όμως και μια άλλη νοσταλγία, συνεχίζει ο Άραβας έμπορος, το άλγος ενός άλλου νόστου. **Γιατί νόστος δε σημαίνει μόνο την επιστροφή στους οικείους· σημαίνει και το ίδιο το ταξίδι, την περιπέτεια, την περιπλάνηση. Επομένως, νοσταλγία είναι και η ασυγκράτητη επιθυμία για περιπλάνηση, ο διακαής πόθος της φυγής και του ταξιδιού.**

Και αυτή η δεύτερη έννοια της νοσταλγίας δεν μπορεί να αποκοπεί από την πρώτη. Η νοσταλγία του Οδυσσέα δεν είναι μόνο θερμός πόθος για επιστροφή στην πατρίδα αλλά και ακατανίκητη λαχτάρα για ταξίδι. Ο Οδυσσέας αποζητά εξίσου την επιστροφή και την περιπλάνηση. Όμοια και ο Άσωτος θέλει να φύγει μακριά απ' το σπίτι του πατέρα του, ν' ανοίξει τα φτερά του, να ταξιδέψει. Και ταυτόχρονα ποθεί να επιστρέψει και πονάει όταν θυμάται τους δικούς του. Και αυτός ο εσωτερικός διχασμός, διχασμός που νοικιεί σε κάθε ανθρώπινη ψυχή, εκφράζεται τέλεια στη λέξη *νοσταλγία*.

Αυτή τη διπλή σημασία της νοσταλγίας, καταλήγει ο Άραβας έμπορος, αποκάλυψε ο Καβάφης με την «Ιθάκη» του:

Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη,
να εύχεσαι νάναι μακρύς ο δρόμος
[...]
Πάντα στον νου σου νάχεις την Ιθάκη.

Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.
Αλλά μη βιάζεις το ταξίδι διόλου.
Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει [...]

Σκοπός του ταξιδιού είναι η επιστροφή, αλλά ταυτόχρονα το ταξίδι πρέπει να διαρκέσει όσο το δυνατόν περισσότερο. Προορισμός του ταξιδιώτη είναι να φτάσει στην Ιθάκη, αλλά δεν πρέπει να φτάσει άκοπα, χωρίς να περιπλανηθεί, χωρίς να απολαύσει το ίδιο το ταξίδι. Και ο Καβάφης προχωρά ακόμη ένα βήμα. Ο σκοπός του ταξι-

διού, η επιστροφή στην Ιθάκη, είναι τελικά η αφορμή για να ξεκινήσεις την περιπλάνηση.

Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξίδι.

Χωρίς αυτήν δεν θάβγαινες στον δρόμο.

Σ' αυτό το καβαφικό δίστιχο εκφράζεται με τον καλύτερο τρόπο η αξεχώριστη ένωση του πόθου για επιστροφή και της επιθυμίας για περιπλάνηση. Η Ιθάκη είναι το τέρμα του ταξιδιού και, ταυτόχρονα, η αφορμή, το κίνητρο, για

να το ξεκινήσουμε. Έτσι, το ταξίδι είναι η διαδρομή προς την Ιθάκη αλλά και αυτοσκοπός. Το ταξίδι υπάρχει χάριν του εαυτού του. Ταξιδεύουμε για να ταξιδέψουμε. Περιπλανιόμαστε για να περιπλανηθούμε.

Επιμέλεια:

Γιώργος Πινακουλας

ΜΙΑ ΚΑΜΠΑΝΑ ΜΙΑ ΚΕΡΑΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Πηγή: www.kathimerini.gr

Στην σημερινή Ελλάδα μιλάμε για κρίση (οικονομική, ηθική, οικογενειακή, εργασιακή...) και - προφανώς- ζητάμε την διέξοδο από άλλους, είτε εντός είτε εκτός Ελλάδος. Και τι με αυτό; Ο "Μεσσίας" δεν έρχεται, η σωτηρία δεν αναφαίνεται, η λύση δεν ξεπροβαίνει. Λύπη, απελπισία, άγχος, μιζέρια, γκρίνια και... και... Μήπως όμως δεν χρειαζόμαστε μεσσία ή μήπως ο Μεσσίας ήρθε και δεν το καταλάβαμε ή πιο λαϊκά «δεν το πήραμε χαμπάρι»; Από την πλευρά της Ορθοδοξίας βέβαια η απάντηση έχει δοθεί αιώνες τώρα. **Πρώτα πρέπει να κοιτάξουμε στον καθρέφτη της ψυχής μας με κριτήριο τον Χριστό και δεύτερον να κάνουμε έκαστος την δική του ΑΤΟΜΙΚΗ προσπάθεια και να μην περιμένουμε έξωθεν σωτηρία χωρίς κόπο.** Θα μου πείτε όνειρα θερινής νυκτός. Κάτι τέτοια τα κατάφερναν οι άγιοι, εμείς άγιοι δεν είμαστε, να γίνουμε ... δεν επιθυμούμε (θέλει κόπο και τόλμη η πνευματική ελευθερία άλλωστε), επομένως «Ωχ αδερφέ...».

Και όμως υπάρχουν ακόμα άτομα που αντιστέκονται, όπως και τότε στην Γερμανο-ιταλική κατοχή. Βέβαια, τότε ήταν απλοί και άγνωστοί άνθρωποι μέσα στο πλήθος, όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου όμως η προσπάθειά τους αναγνωρίστηκε - έστω και μερικώς. Ο λόγος για δύο μητροπολίτες: τον Μελέτιο Γαλανόπουλο και τον Δαμασκινό Χατζόπουλο. Πριν γίνουν μητροπολίτες, ο πρώτος ήταν ένας απλός εφημέριος της Ελληνικής Κοινότητας του Μονάχου και ο δεύτερος Πρωτοσύγκελος της Μητροπόλεως Κορινθίας. Η κοινή τους αφετηρία ήταν η αντίσταση. Και το κοινό σημείο συνάντησης ήταν το στρατόπεδο συγκέντρωσης του Νταχάου. Αλλά ας τα πάρουμε τα πράγματα από την αρχή...

Την περίοδο τη κατοχής ο εφημέριος (Μελέτιος Γαλανόπουλος) της ελληνορθόδοξης χριστιανικής εκκλησίας Σαλβατορκίρχε στο Μόναχο συνελήφθη (23 Απριλίου του 1942), ανακρίθηκε, βασανίστηκε και οδηγήθηκε στο Νταχάου, διότι είχε τοποθετήσει στο γλωσσίδι της καμπίνας μία ραδιοφωνική κεραία και άκουγε καθημερινά τις εκπομπές του BBC για την υπόδουλη Ευρώπη. Ο αριθμός που τον χαρακτήριζε ήταν ο 58279, χαραγμένος στο μπράτσο. Εκεί μετά από λίγο καιρό συναντήθηκε με τον Πρωτοσύγκελο Δαμασκνό Χατζόπουλο ο οποίος συνελήφθη από τους Ιταλούς για την αντιστασιακή του δράση στην Ελλάδα και είχε αριθμό 57754. Οι δύο ιερείς είχαν τοποθετηθεί στη «Παράγκα 26» ή «Μπλοκ των ιερωμένων», όπου βρίσκονταν και άλλοι κληρικοί, ρωμαιοκαθολικοί και ευαγγελικοί. Η αντίσταση των δύο ορθοδόξων ιερέων, όμως δεν σταματά με την μεταφορά τους στο στρατόπεδο. Ακόμα και εκεί, μαζί με τους άλλους κληρικούς, ρωμαιοκαθολικούς και ευαγγελικούς τελούν τη Θεία Λειτουργία και τα Ιερά Μυστήρια χρησιμοποιώντας ένα αυτοσχέδιο επιτραχήλιο. Η αντιστασιακή αυτή πράξη θα διαρκέσει για σχεδόν τρία χρόνια έως την απελευθέρωσή τους το 1945 από τα αμερικάνικα στρατεύματα.

Μετά την απελευθέρωση ο Γαλανόπουλος θα επιστρέψει για λίγο στην παλιά του ενορία και στο τέλος θα έρθει στην Ελλάδα όπου μετά από χρόνια (1956) θα χειροτονηθεί Μητροπολίτης Κυθήρων, φορώντας το αυτοσχέδιο ωμοφόριο. Ο Χατζόπουλος θα επιστρέψει στην Ελλάδα με ενθύμιο το πουκάμισο του κρατουμένου, όπου μετά από χρόνια (1950) θα χειροτονηθεί Μητροπολίτης Τριφυλίας και Ολυμπίας.

Τα χρόνια πέρασαν και την Κυριακή 5 Φεβρουαρίου 2017 η Μητρόπολη Δημητριάδος και Αλμυρού τίμησε την μνήμη του - ενός εκ των δύο - Μητροπολίτη Δαμασκνού Χατζόπουλου. Η απόδοση τιμής πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Ημέρας Μνήμης του Ολοκαυτώματος, η οποία αφιερώθηκε από την ίδια Μητρόπολη στη θυσία χιλιάδων Ορθοδόξων Χριστιανών στα στρατόπεδα συγκέντρωσης των Ναζί.

Μήπως έφτασε λοιπόν η ώρα να αποδώσουμε και εμείς τιμή στους δύο Μητροπολίτες και σε όσους αντιστάθηκαν σε οποιαδήποτε μορφής κρίση; Πως; Μα φυσικά με έργα!

Επιμέλεια:

Φιλοθέη Παππά,
Υποψήφια Διδάκτωρ ΣΕΜΦΕ

Πηγές:
<http://www.kathimerini.gr/905391/article/epikairothta/ellada/dyo-ellhnes-iereis-sthn-paragka-26?platform=hootsuite>
<http://www.taxydromos.gr/topika/248970-timh8hke-h-mnhmh-twn-or8odo3wn-martyrwn-toy-olokaytwmatos.html>
<http://www.dogma.gr/ellada/mitropoli-dimitriados-timise-ti-mnimi-ton-orthodoxon-martyron-tou-olokaftomatos/52130/>
<http://www.ert.gr/timithike-sto-volo-i-mnimi-ton-orthodoxo/>

Η στολή κρατουμένου του Νταχάου με τον αριθμό 57754 που φορούσε ο Δαμασκνός Χατζόπουλος, εκτέθηκε στην Ιερά Μητρόπολη Κορίνθου, όπου και συνελήφθη από τους Ιταλούς.

Κάνοντας scroll down στο facebook, «έπεσα» πάνω στην ανάρτηση μιας καλής φίλης:

«Ήσουν ήδη μέσα στην παιδική χαρά όταν περάσαμε από μπροστά σου. Το μωρό στον μάρσιπο και ο μικρός έτοιμος να εξερευνήσει τα πάντα. «Ωχ», σκέφτηκες, «το κεράκι του είναι κομμένο! Το καημένο!» Πριν προλάβεις να ολοκληρώσεις τη σκέψη σου, άκουσες τον Βαγγελάκη σου να σου ψιθυρίζει: «Μαμά, μαμά, δες αυτό εκεί το αγοράκι! Δες πώς είναι το χέρι του! Πάω να το δω από κοντά!» Αλαφιάστηκες! Αυτό έλειπε τώρα! Να γίνεις ρεζίλι σε ξένο άτομο! Να στενοχωρηθεί χωρίς λόγο το καημένο το αγοράκι! «Κάτσε κάτω Βαγγέλη!», φώναξες, αλλά πού να σε ακούσει! Είχε ήδη πλησιάσει το αγοράκι και το περιεργαζόταν. Αμάν! Και τώρα; «Βαγγέλη! Βαγγέλη! Έλα εδώ παιδάκι μου!

Δεν μ' ακούς; Έλα εδώ γρήγορα!» Ο Βαγγέλης τελείωσε την... εξερεύνησή του και ήρθε κοντά σου. «Αστο ήσυχο το παιδάκι! Μην το ενοχλείς! Μην πηγαίνεις κοντά του!» «Μα, μαμά, γιατί είναι έτσι το κεράκι του;» «Μην ρωτάς και πήγαινε να παίξεις με την μπάλα!» Κι ο Βαγγελάκης έμεινε με την απορία... Και με τη σκέψη ότι τον ανάπηρο ΔΕΝ τον ρωτάμε! ΔΕΝ τον περιεργαζόμαστε! Γενικά δεν ασχολούμαστε μαζί του! Τον αφήνουμε στην ησυχία του!

Αγαπητή μαμά! Το παιδάκι σου δεν μας ενόχλησε καθόλου! Ούτε ο μικρός μου στενοχωρήθηκε από την περιέργεια του γιου σου! Ούτε θα στενοχωριόταν αν μας ρωτούσε γιατί και πώς είναι έτσι το χέρι του! Στενοχωρήθηκε, όμως, όταν τον είδε ξαφνικά να φεύγει από κοντά του! Θα ήθελε να σκαρφαλώσει μαζί του! Ναι, ναι! Σκαρφαλώνει! Ποτέ δεν μας ενόχλησε η

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παλαϊός

ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΑΝΘΗ, ΑΓΓΕΛΙΚΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ.

περιέργεια, η ειλικρίνεια των παιδιών! Μας ενοχλεί η νοοτροπία των γονιών που αντί να δουν την αναπηρία του άλλου ως ευκαιρία για να μιλήσουν στα παιδιά τους για τη διαφορετικότητα, προσπαθούν να την κρύψουν από τα παιδιά τους, να την προσπεράσουν ή να την μεγεθύνουν».

Δε θα σταθώ στην αναπηρία -ποτέ άλλωστε δε μου άρεσε να χρησιμοποιώ αυτή τη λέξη- αλλά στη «διαφορετικότητα»!

Το παιδάκι της, τυχαίνει να έχει το ένα του χεράκι, «διαφορετικό» από τα «αρτιμελή» χεράκια των άλλων παιδιών. Σίγουρα, τα παιδιά τα κεντρίζει το διαφορετικό! Τραβά την προσοχή τους. Το ζήτημα είναι, πώς εμείς οι μεγαλύτεροι, τα γαλουχούμε. Πώς τα μαθαίνουμε να συμπεριφέρονται στον διαφορετικό, στον ξένο, στον άλλο, στον πλησίον. Πώς εμείς με

το παράδειγμά μας, τα μαθαίνουμε να φέρονται. Πώς εμείς οι ίδιοι τελικά φερόμαστε απέναντι στο διαφορετικό!

Για μας τους χριστιανούς, η διαφορετικότητα είναι τα таланτα, τα χαρίσματα, που έχουν να κάνουν με το «κατ' Εικόνα», τη θεϊκή μας προέλευση και είναι αυτά, που καλλιεργώντας τα, οδηγούμαστε στο «καθ' ομοίωσιν».

Ο Κύριος παρομοίασε κάποτε το Άγιο Πνεύμα, που θα λάβουν όσοι πιστεύουν σ' Αυτόν με το νερό, «για όποιον πιστεύει σ' έμενα, καθώς λέει η Γραφή, ποτάμια ζωντανού νερού θα ξεχυθούν από τα σπλάχνα του». Όχι αισθητά ποτάμια, που ποτίζουν απλώς τη χέρσα γη, αλλά ποτάμια νοητά, που πλημμυρίζουν με φως τις ψυχές.

Και γιατί άραγε παρομοίασε με νερό τη χάρη του Πνεύματος; Γιατί το νερό είναι το κύριο συστατικό της ζωής. Γιατί απ' τον ουρανό κατεβαίνει το νερό της βροχής. Γιατί μία και απλή είναι η μορφή του, μα η ενέργειά του πολυποίκιλη. Βρέχει σ' όλη τη πλάση. Αλλ' αυτή η βροχή δίνει λευκότητα στα κρίνα, κόκκινο στα τριαντάφυλλα, πορφύρα στους μενεξέδες και στους νάκινθους. Άλλο καρπό θρέφει στο φοίνικα κι άλλον στην κληματαριά. Γίνεται «τοίς πάσι τα πάντα», κι όμως είναι αυτή η ίδια, η απλή βροχή. Έτσι και το Πνεύμα το Άγιο. Είναι ένα και αδιαίρετο, αλλά μοιράζει τα χαρίσματά του όπως θέλει.¹

Η σχέση μας με τον Θεό, κάνει τη διαφορετικότητα, όχι αφορμή για διαφορές, αλλά με εφελτήριο την αγάπη, προϋπόθεση για την ύπαρξη της ζωντανίας και του ενδιαφέροντος στον κόσμο! Ένας κόσμος άλλωστε, αποτελούμενος από ίδιους, τέλειους, αψεγάδιαστους ανθρώπους, δε θα 'χε ενδιαφέρον! Η πρόκληση βρίσκεται στη διαφορετικότητα.

Ο Θεός μας προσφέρει το ίδιο νερό και ανθούν στον καθένα μας ξεχωριστά τάλαντα. Κανένα δεν αφήνει χωρίς τάλαντα, χωρίς δωρεές, χωρίς χαρίσματα κι ευλογίες! Και είναι όλα αυτά, τα χαρακτηριστικά που ξεχωρίζουν τον καθένα. Γι' αυτό και εξηγούνται οι διαφορές ανάμεσά μας. Πάντως «έκάστω κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν ἐδόθη»². Δεν υπάρχει αδικημένος από το Θεό άνθρωπος³. Ποτισμένοι όλοι μας με τη χάρη του Αγ. Πνεύματος. Χαρισμένα σε όλους τάλαντα ξεχωριστά! Σ' αυτά τα ξεχωριστά τάλαντα του καθενός, ανθούν οι ενέργειες του Αγ. Πνεύματος. Τον νερού άνθη, αγγελικά λουλούδια.⁴

Επιμέλεια:

Αγγελική Καλκάνη
Μεταπτ. Φοιτ.

Τεχνο-Οικονομικών Συστημάτων ΕΜΠ

1 Αγ. Κυρίλλου Ιεροσολύμων, «Ο Παράκλητος»-σ. 101-105. Φωνή των Πατέρων, τ.Α'. Ι.Μ.Παρακλήτου

2 Ματθ. 25, 15

3 π. Θεμιστοκλής Μουρτζανός, εκάστω κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν ἐδόθη, 9/2/2013, www.themistoklismourtzanos.blogspot.com

4 Στρατής Πασχάλης, Άνθη του νερού

ΤΙ ΠΛΕΟΝ ΘΕΛΕΙΣ;

«**Η ανθρωπότητα χρειάζεται έναν ηγέτη! Χριστός θα λέγεται, Μαρξ θα λέγεται, δεν ξέρω, μα χρειαζόμαστε έναν ηγέτη!**»

Βρέθηκα τις προάλλες σε μια συντροφιά κι ένας άντρας γύρω στα σαράντα δήλωνε με ένταση το παραπάνω. Όλοι συμφώνησαν.

Μου έκανε πολλή εντύπωση. Παιδί της εποχής μου, ομολογώ ότι δεν ενστερνίστηκα ποτέ εκείνους τους στίχους των χριστιανικών τραγουδιών και εκείνο το πνεύμα που βλέπει τον Χριστό ως αρχηγό μας. Παιδί της ατομιστικής εποχής μας, θεωρούσα πάντοτε ότι ο Χριστός και η πίστη είναι εντελώς προσωπική υπόθεση, που χτίζεται στα βάθη της καρδιάς και του εσωτέρου εαυτού μας. Μετά, φυσικά, δημιουργείται και η έξωθεν μαρτυρία. Όμως, θέλω να πω, δεν ένιωθα την ανάγκη να ανακηρύξω τον Χριστό αρχηγό μας, η έννοια του αρχηγού δεν μου ήταν ζητούμενη. Έτσι έλεγα, μιλώντας όμως εκ του ασφαλούς, έχοντας όμως βρει τον *Κύριο και Δέσποτα της ζωής μου*¹.

Κι από την άλλη, τί αγωνία αντηκούσε στα λόγια αυτού του ανθρώπου, πόσο βαθιά ένιωθε την έλλειψή Του από έναν κόσμο που Τον καθαίρεσε και πλέει στα τυφλά...

(Παρένθεση: Αυτό το αίτημα αρχίζει να ακούγεται από παντού. Όχι μόνο στην μικρή μας Ελλάδα, αλλά σε πάμπολλες χώρες, ως και στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, οι άνθρωποι είναι δυσαρεστημένοι από τους πολιτικούς τους. Ας μην ξεχνάμε όμως ότι εμείς δεν προσμένουμε πολιτικό αρχηγό).

Πόσο σπουδαίο λοιπόν το να έχεις πράγματι αρχηγό, και μάλιστα τέτοιο που αν καμιά μέρα τύχει να είσαι κουρασμένος άχρι θανάτου σε σώμα και πνεύμα, απογοητευμένος, μπαϊλντισμένος, κλείνεις την πόρτα στο *ταμιεῖόν*² σου και δεν θες άνθρωπο να δεις κι ακούσεις, μα ούτε και τον εαυτό σου αντέχεις, κι ούτε βέβαια τις χίλιες μύριες σκέψεις που ορμάν να σε κατασπαράξουν αδύναμο καθώς σε βρήκαν, κι ούτε μια λέξη προσευχής δεν μπορείς να συμμαζευτείς να πεις, και κουκουλώσασαι παραιτημένος ως πάνω ψελλίζοντας μόνο ένα «Χριστέ μου, κάνε μου λίγη παρέα».

Κι Αυτός, ο *Βασιλέας των όλων*³, να δέχεται την πρόσκλησή σου, την τόσο ασεβή και αναιδή και παράτυπη, που ούτε ένα ελάχιστο *παρακαλώ* δεν θυμήθηκες να πεις και να σε καταδέχεται, γνωρίζοντας ο *ετάζων καρδιάς καὶ νεφροῦς*⁴ τα χάλια σου, και να έρχεται, ο *ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς προσκυνούμενος*⁵ στο σκοτεινό σου δωματάκι και να γλυκαίνει το μέσα σου... Γιατί *σύ, Κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατώκισάς με*⁶.

Μα αφού άλλωστε μας το έχει υποσχεθεί: **ἰδὸν ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος**⁷.

Τί πλέον θέλεις,⁸

Επιμέλεια:

Μαριαλένα Μωραΐτου
Δικηγόρος, Φοιτ. Φιλολογίας ΕΚΠΑ

1. Από την προσευχή τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου
2. Κατὰ Ματθαῖον 6, 6
3. Από τον Χερουβικό ὕμνο της Θ. Λειτουργίας του Αγ. Ι. Χρυσοστόμου
4. Ζ΄ Ψαλμός Δαβίδ, στ. 10, <http://www.apostoliki-diakonia.gr>
5. Από ευχή του Μικροῦ Αποδείπνου
6. Δ΄ Ψαλμός Δαβίδ, στ. 9, <http://www.apostoliki-diakonia.gr>
7. Κατὰ Ματθαῖον 28, 20
8. Από την οσπ̄ (76) ομιλία του Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου στο κατὰ Ματθαῖον Ευαγγέλιο 24,16-31 (ΕΠΕ τόμ. 12, σελ. 34)

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παλαιός

ΙΣΩΣ ΜΙΑ ΜΕΡΑ Η ΑΓΑΠΗ, ΦΩΤΙΣΕΙ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΤΗ ΓΗ!

Σε όλους τους τόπους, σε όλες τις εποχές, σε όλους τους πολιτισμούς το φως κατέχει μια θέση ιδιαίζουσα στην αντίληψη των ανθρώπων. Από το φάρο που καθοδηγεί το πλοίο στην ασφάλεια, το φανάρι που δείχνει το δρόμο το βράδυ, το κεράκι στην εκκλησία που συμβολίζει την ψυχή του πιστού που φλέγεται για το Χριστό, την ταύτισή του με την έννοια της γνώσης που διώχνει τα σκοτάδια της άγνοιας και του φόβου για το άγνωστο το φως δε σταμάτησε και δε θα σταματήσει ποτέ να θυμίζει στον άνθρωπο τη βαθειά του επιθυμία να γνωρίσει αυτή την αποκάλυψη.

Ένα μικρό καράβι ξεκινάει την αυγή για έναν μακρινό προορισμό. Ναύτες του είμαστε εγώ κι εσύ, άπειροι ταξιδιώτες της αυγής που σύντομα πέσαμε σε φουρτούνα. Ο ουρανός σκοτεινιάζει καθώς πέφτει η νύχτα και καθώς συνάζονται τα μαύρα σύννεφα καλύπτοντας κάθε σπιθαμή του ουράνιου θόλου, κρύβοντας τον ορίζοντα και εξαφανίζοντας κάθε σημάδι και κάθε στοιχείο που μπορεί να βοηθήσει στον προσανατολισμό. Τα νερά αγγιεύουν επιτάσσοντας το καράβι και αφήνοντάς το ακυβέρνητο και ανεξέλεγκτο να ταλαντώνεται στους χαώδεις ρυθμούς της φύσης. Λες και η κυριαρχία του νερού δεν είναι ήδη αρκετά επιτακτική, όσο απλώνεται στο άπειρο σε κάθε κατεύθυνση, οι ουρανοί ανοίγουν και η βροχή ξεκινάει με μοναδική ίσως φιλοδοξία να καλύψει τα πάντα και δη το μικρό πλεύσιμο που αδοκίμαστο και αβοήθητο φτάνει στα όριά του. Τα ξύλα του αρχίζουν να τρίζουν, καθώς λυγίζουν από την υπερπροσπάθεια να συγκρατηθούν στη θέση τους και στο σχήμα τους διατηρώντας το πλοίο ακέραιο. Ο ήχος του τριξίματος έρχεται να προστεθεί σε αυτούς του μπουμπουνητού, του ήχου των σταγόνων που αγγίζουν τη θάλασσα και το πλοίο, του λυσσασμένου αέρα, που όλα μαζί διαμορφώνουν μια

Φωτογραφία: Γιάννης Σταυριανός

τρομακτική συμφωνία. Τα πανιά είναι έτοιμα να σκιστούν, όπως σκίζονται οι καρδιές των αβοήθητων επιβατών του πλοίου και τα κατάρτια να σπάσουν, όπως έσπασε το ηθικό των απροετοίμαστων ναυτών. Η αδημονία και ο φόβος κυριαρχούν, καθώς η καταστροφή και το τέλος μοιάζουν να είναι τα μόνα πιθανά ενδεχόμενα και η απορία που μένει σχηματισμένη στα πρόσωπα όλων είναι πότε η αγωνία αυτή θα τελειώσει, πότε το επόμενο κύμα που θα χτυπήσει το πλοίο θα είναι το τελευταίο, πότε το σκοτός θα καταπιεί για πάντα το καράβι και αυτούς τους ναύτες μαζί.

Και όλα θα τελείωναν έτσι και κανένας δε θα έμεινε έκπληκτος. Η τραγωδία και ο φόβος και ο θάνατος θα ήταν τα μόνα δεδομένα. Αλλά αντ' αυτού επέρχεται η σωτηρία, η λύτρωση, η χωμάτινη και στέρεα γη που θα περιμαζέψει τους ανεμοδαρμένους και θαλασσοπνιγμένους ναύτες. Μοναδικό σημάδι της σωτηρίας αυτής, μοναδικός γεννήτορας της ελπίδας και της ανακούφισης, το από μακριά ερχόμενο φως που ξαφνικά διακρίνεται. Ένας φάρος ατενίζει στον ορίζοντα και με το λίγο του φως γεμίζει το σκοτάδι.

Είναι το φως η έννοια κλειδί και πάντα ήταν. **Σε όλους τους τόπους, σε όλες τις εποχές, σε όλους τους πο-**

λιτισμούς το φως κατέχει μια θέση ιδιόζουσα στην αντίληψη των ανθρώπων. Από το φάρο που καθοδηγεί το πλοίο στην ασφάλεια, το φανάρι που δείχνει το δρόμο το βράδυ, το κεράκι στην εκκλησία που συμβολίζει την ψυχή του πιστού που φλέγεται για το Χριστό, την ταυτόσή του με την έννοια της γνώσης που διώχνει τα σκοτάδια της άγνοιας και του φόβου για το άγνωστο το φως δε σταμάτησε και δε θα σταματήσει ποτέ να θυμίζει στον άνθρωπο τη βαθείά του επιθυμία να γνωρίσει αυτή την αποκάλυψη. Την αποκάλυψη που φέρνει το φως καθώς διαλύει το σκοτάδι που συνακόλουθα μας θυμίζει το Χριστό και πώς αυτός μας οδηγεί σε μια αποκάλυψη διαλύοντας το σκοτάδι του θανάτου και φανερώνοντάς μας ξανά τη ζωή.

Ένας από τους ωραιότερους μύθους της αρχαιότητας είναι αυτός που αναφέρεται στον Προμηθέα Πυρφόρο. Σύμφωνα λοιπόν με το μύθο ο Τιτάνας Προμηθέας συμμαχεί με τους ανθρώπους ενάντια στο Δία. Τη μάχη αυτή οι άνθρωποι θα τη χάσουν. Παρ' όλα αυτά ο Προμηθέας θα καταφέρει να κλέψει κάτι απίστευτα πολύτιμο. Αφού το κλέψει το παραδίδει στους ανθρώπους ως ένα όπλο ή ένα εργαλείο, εκφέροντας έτσι έναν βαθύτατο συμβολισμό, με την έννοια ότι αυτό που τους παρέδωσε θα οδηγήσει τον άνθρωπο πιο κοντά στην εξίσωση με τους θεούς που πριν δεν μπόρεσαν να νικήσουν. Το στοιχείο αυτό που παραδίδει στα χέρια των ανθρώπων ο Προμηθέας δεν είναι άλλο από τη φωτιά. Η φωτιά λοιπόν άμεσα συνυφασμένη με το φως συμβολίζει τη γνώση. Την προσπάθεια του ανθρώπου να εξερευνήσει και να γνωρίσει τον κόσμο, να τον καταλάβει και όσο μπορεί να τον ελέγξει, να ξεδιαλύνει το φόβο και να γνωρίσει το άγνωστο, να πάψει δηλαδή να χρειάζεται τους παγανιστικούς θεούς, διότι σιγά σιγά αρχίζει να μοιάζει με αυτούς. Αν μπορείς να καταλάβεις τον κεραυνό, τί είναι, πότε πέφτει και πώς να τον αποφυγείς δε χρειάζεσαι το Δία, ούτε χρειάζεσαι τις θυσίες προς το Δία για να προστατευτείς από τον κεραυνό. Ήδη λοιπόν από την αρχαιότητα η φωτιά και το φως συνδυάζονται με τη γνώση, την επιστήμη, την πρόοδο, την εξέλιξη του ανθρώπινου πολιτισμού στο σύνολό της. Είτε πρόκειται για μηχανική, είτε για φιλοσοφία, είτε για τέχνη ή για ιατρική ο άνθρωπος ξέρει πια πώς πρέπει να χρησιμοποιήσει τη φωτιά για να φωτίσει τα μονοπάτια αυτά για να οδηγηθεί μακρύτερα και να μπορέσει να εκπληρώσει έναν από τους διακαείς του πόθους, να κάνει τον κόσμο ένα καλύτερο μέρος. Είναι άλλωστε αξιοσημείωτο ότι ένα από τα κορυφαία τεχνολογικά πανεπιστημιακά ιδρύματα χώρας μας, το Εθνικό ό Μετσόβιο Πολυτεχνείο έχει σα σύμβολό του τον Προμηθέα Πυρφόρο.

Το φως αποτελεί επίσης μια έννοια βαθιά ποιητική. Συχνά οι ποιητές το χρησιμοποιούν για να μιλήσουν για την ομορφιά και τη χαρά του κόσμου, ενώ αντίστοιχα η απουσία του ταυτίζεται προφανώς με το σκοτάδι, το θάνατο και το τέλος. Χαρακτηριστικά παραδείγματα εντοπίζονται παντού και στην ελληνική ανθολογία.

Στον επιτάφιο του Γιάννη Ρίτσου μια μάνα οδύρεται για τον πρόωρο χαμό του παιδιού της και τα παραπάνω μοτίβα εμφανίζονται εντόνως.

*Μέρα μαγικού μου μίσεψες, μέρα μαγικού σε χάνω,
Άνοιξη, γιε, που αγάπαγες κι ανέβαινες απάνω*

*Στο λιακωτό και κοιτάζες και δίχως να χορταίνεις
Άρμεγες με τα μάτια σου το φως της οικουμένης.*

[...]

*Κι ήταν το παραθύρι μας η θύρα όλου του κόσμου
Κι έβγαине στον παράδεισο που τ'άστρα αντίζαν, φως μου*

[...]

*Και μου' λες, γιε, πώς όλ' αυτά τα ώραία θα' ναι δικά μας
Και τώρα εσβήστης κι έσβησε το φέγγος κι η φωτιά μας.*

Αξιοσημείωτη αναφορά στο φως κάνει ο Ρίτσος και στη συγκλονιστική επωδό της Ρωμιοσύνης.

*Αυτά τα δέντρα δε βολεύονται με λιγότερο ουρανό
αυτές οι πέτρες δε βολεύονται κάτω απ' τα ξένα βήματα
αυτά τα πρόσωπα δε βολεύονται παρά μόνο στον ήλιο
αυτές οι καρδιές δε βολεύονται παρά μόνο στο δίκιο*

Το φως είναι συνθήτως το στοιχείο που προκαλεί την έκπληξη. Είναι αυτό το γεγονός που έρχεται να αλλάξει τα δεδομένα. Είναι ταυτόχρονα αυτό που οι άνθρωποι πάντα περιμένουμε και όταν έρχεται συμπεριφερόμαστε σα να μην πιστεύαμε ποτέ ότι θα συμβεί. Η εμφάνιση του φωτός συχνά σύντομη και όχι απαραίτητα τόσο έντονη παρουσιάζεται ως το στοιχείο της απολύτρωσης, ως ο φορέας της ελπίδας, αλλά και αυτής της μικρής σκέψης ότι πρέπει και αξίζει να συνεχίσω, οφείλω να μην τα παρατήσω.

Τις σκέψεις και τα συναισθήματα αυτά εκφράζει το παρακάτω ποίημα του Τάσου Λειβαδίτη.

*Θέλω να πω ότι κάθε νύχτα έπρεπε να τα παίζω όλα,
και μάλιστα χωρίς να' ναι κανείς στην άλλη πλευρά του
τραπεζιού- κανείς; αστείοι που είμαστε- αντίκρυ μου
εκεί, κάθε νύχτα, στέκεται ο Θεός, εγώ προσπαθώ να*

*τον ξεφύγω, εφευρίσκω πανουργίες, θανάσιμα αμαρ-
τήματα, κάνω αποτρόπαιες σκέψεις, αλλά Εκείνος με
διεκδικεί ολόκληρο, λυσσάω που δεν μπορώ να βρω
μια υπεκφυγή, μια διέξοδο ...*

*Όσπου αρχίζει να ξημερώνει, Ανοίγω τότε το παράθυρο
και άθελά μου χαμογελώ. Ο Θεός, για μια ακόμα φορά,
με κέρδιζε με την καινούρια μέρα του.*

Πανάρχαιη Αντιδικία

Ο ίδιος ποιητής γράφει:

*Είμαστε αυτοί που αιώνια πηγαίνουν, δεν είχαμε
ποτέ έναν τόπο δικό μας, πού πάμε; από πού ερχόμαστε;
Καμιά φορά κατοικούμε για λίγο κάπου, αλλά γρήγορα
μας ξαναθυμάται η μοίρα και φεύγουμε.*

*Και μόνο καμιά φορά την ώρα που βραδιάζει κι
ανατριχιάζουν οι λίγες βιολέτες στους φράχτες, ένα πα-
ράξενο θάμπος μας πλημμυρίζει, μια αίσθηση σαν να
ξαναγυρίζουμε εκεί απ' όπου μας είχαν για πάντα διώξει.*

Ή μήπως το λυκόφως είναι η μόνη μας πατρίδα ...

Οδοιπόροι

Το βίωμα αυτό το συμπύκνωσε πολύ ωραία ο σπουδαίος κινηματογραφιστής Ίνγκμαρ Μπέργκμαν σε μία φράση με την οποία τιτλοδότησε μια ταινία του: «Χειμωνιάτικο φως». Στην εν λόγω ταινία πρωταγωνιστής είναι ένας καθολικός ιερέας σε μια μικρή πόλη του βορά της Σουηδίας, ο οποίος παλεύει διαρκώς με την απελπισία, την ιδέα της παραίτησης και την ολιγοπιστία που σταδιακά τον κυριεύει. Η κατάσταση του ποιμνίου είναι εξίσου δραματική καθώς ο ιερέας διακονεί ελάχιστους ανθρώπους, αφαιρώντας ακόμα πιο πολύ την έννοια του σκοπού από τη ζωή του και το λειτουργημά του. Μάλιστα έρχεται αντιμέτωπος με την ανάγκη να καθοδηγήσει ποιμαντικά έναν άνθρωπο που επίσης υποφέρει από τον πειρασμό της απελπισίας φέρνοντας τον ιερέα σε ακόμα πιο δύσκολη θέση ψυχολογικά. Η κατάσταση μοιάζει να σέρνεται και να μένει στάσιμη καθώς ο βαρύς χειμώνας έχει κατακλύσει το τοπίο αλλά και τις ψυχές των λίγων πιστών. Μέσα στο σκοτάδι, τη συννεφιά και τη μουντάδα ενός χειμώνα που μοιάζει ατελείωτος, μέσα στη μοναξιά που προτάσσει, τη

Ως ετερόφωτα σώματα αντλούμε το φωτισμό μας από το Χριστό και τον διαχέουμε στους γύρω μας, παλεύοντας έτσι και αλλάζοντας τον εαυτό μας ώστε να τον φέρουμε πιο κοντά στην πηγή του φωτός, το Χριστό, γεγονός που σημαίνει ότι κι εμείς θα ακτινοβολούμε περισσότερο.

δυσκολία της μετακίνησης και άρα της συνάντησης, μέσα στο κλείσιμο του ανθρώπου στον εαυτό του και τις σκέψεις του, έρχεται μία στιγμή, εκεί που κανείς δεν το περιμένει, αραιώνουν λίγο τα σύννεφα, ίσα να φανεί ο ήλιος και το χειμωνιάτικο φως κατακλύζει το χώρο, αναγκάζοντας τους ανθρώπους να αναθεωρήσουν, να δουν ξανά τα πράγματα με τρόπο διαφορετικό, πιο ελπιδοφόρο, πιο χαρούμενο, πιο φωτεινό. Το τραγικό στοιχείο δεν εκλείπει. Ο ιερέας όμως τελικά θα αντλήσει δύναμη από το χειμωνιάτικο φως, με την κυριολεκτική αλλά και μεταφορική έννοια, που παρουσιάζεται στη ζωή του, θα ανασκουμπωθεί, θα σπκωθεί όρθιος και θα συνεχίσει.

«ἐγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς»¹. Καμιά έκπληξη δεν πρέπει να μας προκαλεί επομένως το γεγονός ότι **ο Χριστός επιλέγει το φως, σε αντιδιαστολή με το σκοτάδι, για να μας μιλήσει για τον εαυτό του, αλλά και τη σημασία του ίδιου, της διδασκαλίας του και της ζωής του, για εμάς.** Για τους χριστιανούς λοιπόν ο Χριστός είναι το φως, είναι η γνώση που ζητούμε, είναι η αποκάλυψη της ζωής που διακαώς ποθούμε. Ο Χριστός φωτίζει τη ζωή και της δίνει νόημα, παίρνει αυτό που ήδη γνωρίζαμε και με τις φωτεινές ακτίνες του το μεταμορφώνει στα μάτια μας και έτσι εμείς το κατανοούμε, το βιώνουμε εντονότερα.

Γι' αυτό και κάθε Πάσχα στον όρθρο της Αναστάσιμης θείας λειτουργίας ακούμε τον ιερέα να αναφωνεί «**Δεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός**». Αυτή άλλωστε είναι και η ουσία του χριστιανισμού. Μέσω της Ανάστασής του ο Χριστός απέδειξε το αδύνατο της δύσης του. Είναι το φως που ο θάνατος ο ίδιος δεν μπόρεσε να σβήσει, αντίθετα ήταν ο θάνατος που νικήθηκε. Είναι η αγάπη, ο Χριστός δηλαδή το μόνο στοιχείο του κόσμου που ποτέ δεν απογοήτευσε τον άνθρωπο, είναι το στοιχείο πάνω στο οποίο μπορεί κανείς να στηριχθεί, είναι το φως που έρχεται να τελειώσει έναν ατέρμονο χειμώνα για πάντα.

Το Ευαγγέλιο γράφει πως όταν ο Χριστός φανερώθηκε με την κανονική του μορφή πάνω στο όρος Θαβώρ, που στα εβραϊκά σημαίνει φως, εμφανίστηκε με πρόσωπο που

άστραφτε σαν τον ήλιο και ρούχα λευκά σαν το φως. Ο Χριστός περιβάλλονταν από το άκτιστο φως. Μία έννοια που μας θυμίζει ότι όχι μόνο ο Χριστός είναι το φως του κόσμου, αλλά είναι και κάτι παραπάνω από αυτό που εμείς αντιλαμβανόμαστε, μένει κάτι πάνω του που δε θα μπορέσουμε να το καταλάβουμε ποτέ. Είναι άλλωστε αυτός ο λόγος που αυτός μόνο μπορεί να διώξει τα πιο τρομακτικά σκοτάδια και να μας λυτρώσει από όλα αυτά που μας καταδυναστεύουν στην υποσελήνια ζωή μας, το φόβο, την αμαρτία, και φυσικά το θάνατο. Στο όρος Θαβώρ μεταμορφώνεται μπροστά στους μαθητές, όταν μάλιστα αυτοί είναι αποκαμωμένοι και κοιμισμένοι και φανερώνεται όταν δεν το περιμένουν κ αποκάλυπτοντάς τους αυτό που ήδη ήξεραν, ότι είναι Υιός του Θεού, αλλά και πάλι μένουν έκθαμβοι και εκστατικοί απέναντι σε αυτό που βιώνουν.

Τελικά μέσα από όλα αυτά εκπληγάζει και η προτροπή του αποστόλου Παύλου «**ὡς τέκνα φωτός περιπατεῖτε**». Στόχος του χριστιανού επομένως είναι να ξεπεράσει το σκοτάδι και μιμούμενος το Χριστό να ζήσει στο φως, ή καλύτερα καθ' ὅτι φτιαγμένος κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση του Θεού, να μπορέσει να γίνει ο ίδιος φως, στο βαθμό που μπορεί προσφέροντας στους συνανθρώπους του. **Ως ετερόφωτα σώματα αντλούμε το φωτισμό μας από το Χριστό και τον διαχέουμε στους γύρω μας, παλεύοντας έτσι και αλλάζοντας τον εαυτό μας ώστε να τον φέρουμε πιο κοντά στην πηγή του φωτός, το Χριστό, γεγονός που σημαίνει ότι κι εμείς θα ακτινοβολούμε περισσότερο.** Ίσως λοιπόν κινούμενοι προς αυτή την κατεύθυνση να ολοκληρωθεί και η ευχή του τραγουδοποιού, που ελπίζει ότι «**ίσως μια μέρα η αγάπη, φωτίσει και πάλι τη γη**»².

Επιμέλεια:

Αλέξανδρος Γκανάς
Φοιτ. Ηλεκτρολόγων Μηχανικών
& Μηχανικών Υπολογιστών ΕΜΠ

1 Ιωάν. Η, 12

2 Monsieur Minimal - Αγκαλιά

ΜΙΑ «ΗΛΙΟΛΟΥΣΤΗ» ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΒΡΟΧΕΡΟΥ ΜΑΗ

Πεζόδρομος Θησείου ώρα Ξπαρά...
Ανοίγουν οι ουρανοί και βρέχει καρεκλοπόδαρα!

Οι τουρίστες στην ακρόπολη σκορπίζουν σε κλάσματα δευτερολέπτου.

Γέλια, ποδοβολητά προς αναζήτηση στεγάστρου, ένα ζευγάρι που απολαμβάνει τον περίπατο στη βροχή, μια μεσήλικη κυρία τσιρίζει για το φρεσκοκτενισμένο μαλλί κομμωτηρίου, που όλοι αντιλαμβάνεστε τη μοίρα του.

Σε ελάχιστα λεπτά όλοι είχαν βρει τις θέσεις τους και στον πεζόδρομο ψυχή!

Εκτός... από τη σερβιτόρα! Εκείνη έπρεπε να ανταποκριθεί στο κάλεσμα των άρτι αφιχθέντων θαμώνων.

Το σκέφτεται. Το ζυγίζει.

Ναι! Ξέρει πολύ καλά τι της επιβάλλει το επίμονο σπκωμένο χέρι του γκριζομάλλη καλοβαλμένου κυρίου. Το απέναντι πεζοδρόμιο φαντάζει αντίπερα όχθη. Λίγα δευτερόλεπτα στη βροχή θα αρκούσαν για να γίνει μούσκεμα και -κρατώντας τον δύσκολο οποιαδήποτε προσπάθεια προστασίας από το νερό ήταν μάταια. Παίρνει βαθιά ανάσα και βγαίνει έτοιμη να δεχτεί το μπουγέλο, όταν...

το σοκολατένιο αγόρι -πωλητής ομπρελών-, που ως τότε όλοι αγνοούσαμε, εμφανίζεται ως άλλος ιππότης(!), ανοίγει την πιο μεγάλη του ομπρέλα και καλύπτοντας την κοπέλα την συνοδεύει ως απέναντι. Την περιμένει να σερβίρει και την οδηγεί πίσω.

Στις Ξπαρά... στο Θησείο άνοιξαν οι ουρανοί αλλά μαζί τους άνοιξαν κι οι καρδιές!

Ο πωλητής μας, μια ώρα μετά... όταν η βροχή κι ο καφές μας είχαν τελειώσει, ήταν ακόμα εκεί. Με μια μικρή διαφορά. Ήταν βρεγμένος ως το κόκκαλο!

Ξέχασα (ίσως και λίγο εσκεμμένα..) να σας πω πως εκείνος δεν είχε φροντίσει να μπει κάτω από την ομπρέλα. Φρόντισε απλώς... να μην βραχεί εκείνη!

Στις Ξπαρά... στο Θησείο άνοιξαν οι ουρανοί αλλά μαζί τους άνοιξαν κι οι καρδιές! Ίσως και κάποιοι λογαριασμοί με την γρίπη.

Βέβαια εγώ - αναλογιζόμενη όλα αυτά- παρέλειψα φεύγοντας ν' αγοράσω μια ομπρέλα (πάρε, πάρε 2ευρώ, όμορφος κορίτσις) και να ρωτήσω τ όνομά του. Έτσι, για την τιμή των όπλων.

Εκείνος όμως μου έδωσε κάτι ανεκτίμητο! Κάτι που ούτε πουλιέται ούτε αγοράζεται.

Το μήνυμα πως ακόμα και στα σύνορα της ανέχειας... πρέπει να παραμένεις άνθρωπος.

Λοιπόν... τον ευχαριστώ!

Επιμέλεια:

Σεραφούλα Σαμαρτζή
Φιλολόγος

**Εκείνος όμως μου έδωσε κάτι ανεκτίμητο!
Κάτι που ούτε πουλιέται ούτε αγοράζεται.
Το μήνυμα πως ακόμα και στα σύνορα της
ανέχειας...
πρέπει να παραμένεις άνθρωπος.
Λοιπόν... τον ευχαριστώ!**

ΔΕΝ ΕΓΙΝΕ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΓΙΑ ΝΑ 'ΜΑΣΤΕ

Περιστατικό πρώτο: Ήταν ασθενής και θλιμμένη. Κυρίως θλιμμένη. Έμενε σκεπτική σε ένα δωμάτιο του νοσοκομείου, προσπαθώντας να κρύψει τα δάκρυα που έτρεχαν στο πρόσωπο της, γιατί κανένας δικός της δεν είχε ενδιαφερθεί, γιατί τα παιδιά της, που με τόσο κόπο είχε μεγαλώσει την είχαν εγκαταλείψει στο κρεβάτι του πόνου. Περιστατικό δεύτερο: Στο αμφιθέατρο κοιτά βουβός και αμέτοχος όσα γίνονται γύρω του, πιστεύοντας ότι οι άλλοι δεν μπορούν να τον καταλάβουν. Νιώθει αδικημένος από τους δικούς του ανθρώπους κι όταν οι φίλοι τον καλούν, τους απορρίπτει, παραπονούμενος πως δεν τον εκτιμούν, δεν τον υπολογίζουν, πως τον έχουν θέσει στο περιθώριο.

Δύο διαφορετικές καταστάσεις με αριθμητές ανθρώπους διαφορετικής ηλικίας, φύλου, μόρφωσης, οικονομικής και οικογενειακής κατάστασης. Κοινός παρονομαστής τους η μοναξιά. Το αποτέλεσμα επίσης κοινό η θλίψη. Η θανατηφόρα μοναξιά, δεν είναι γένους ούτε θηλυκού ούτε αρσενικού, είναι γένους ανυπεράσπιστου2.

Η ουσία της μπορεί να ενσαρκωθεί με κάθε τρόπο, να αγγίξει και να «συντροφεύσει» τον καθένα. Μόλις επέλθει αυτή η συνάντηση μαζί της γνωρίζουμε τους πιστούς ακόλουθούς της, τη θλίψη και τα παράπονα. Θλίψη γιατί η ζωή έχει μετατραπεί σε ένα στάδιο επιβίωσης, όπου όντας μοναχικοί καλούμαστε να παλέψουμε μόνοι, για να κρατηθούμε στην επιφάνεια. Παράπονα γιατί ήταν οι συνθήκες οι κοινωνικές, οι οικονομικές, οι αδιάφοροι φίλοι, οι σκληροί συγγενείς που συνέβαλαν ουσιαστικά στο να βρεθούμε στο περιθώριο. Μήπως όμως για τη μοναξιά που μας έχει κυριεύσει ευθύνεται και κάτι άλλο από τον περίγυρο μας; Μήπως η μοναξιά μας οφείλεται στον εγωισμό, στην αδιάλλακτη συμπεριφορά, στην ισχυρογνωμοσύνη, στο θυμό, στην έλλειψη ελπίδας και στη δική μας σκληρότητα που απομακρύνουν τους κοντινούς μας ανθρώπους και εμποδίζουν άλλους από το να μας πλησιάσουν; Μήπως ευθύνεται το κενό που κρύβεται μέσα μας; Όσο μεγαλύτερο είναι το κενό της καρδιάς μας, τόσο πιο έντονο το χάσμα με τους συνανθρώπους μας και το Θεό. Για την έλλειψη ουσιαστικής επικοινωνίας, είναι υπεύθυνη κυρίως η δική μας υπαρξιακή αστοχία, η έλλειψη αντιστάσεων, η αδυναμία μας να μετασχηματίσουμε ακόμα και αυτή την πρόκληση που λέγεται τεχνολογία σε ευκαιρία διαπροσωπικής επαφής. Ενδιαφερόμαστε για το έχειν και όχι για το είναι. Πασχίζουμε μονάχα για το καλό μας, την φίλαυτη προσωπικότητά μας, την επαγγελματική μας καταξίωση, την οικονομική μας ευημερία και αδιαφορούμε για τους διπλανούς μας, αρνούμαστε να αφουγκραστούμε τον πόνο τους, να μοιραστούμε τη χαρά τους, είμαστε απασχολημένοι με τα δικά μας. Πρώτοι εμείς δίχως να αγαπάμε, απορρίψαμε τον εαυτό μας, καταφέρνοντας έτσι

να μας απορρίψουν και οι άλλοι. Κι αυτό γιατί δεν μάθαμε να ζούμε με τους άλλους και για τους άλλους, δεν μάθαμε πως χωρίς φροντίδα και υπομονή, τίποτα στον κόσμο αυτό δεν ανθίζει και περιμένουμε χωρίς να συμβάλουμε στην ικανοποίηση των αναγκών των άλλων, να ενδιαφερθούν εκείνοι για μας.

Άγνωστοι μεταξύ αγνώστων, γίναμε δρόμοι που κανείς δεν πατάει, χτίστες της Εγώπολής μας, αποσυρμένοι στα προβλήματά μας, μεταδίδουμε τη μοναξιά στους άλλους προκαλώντας ένα άθροισμα οχυρωμένων ατόμων. Μπορεί κανείς μας να βρίσκεται μέσα στο πλήθος και να βασανίζεται από τη μοναξιά του. Απ' την άλλη μπορεί κάποιος να βρίσκεται στην έρημο και να χαίρεται, γιατί μπορεί να κοινωνεί με το Χριστό. Το Χριστό που βίωσε με έντονο τρόπο το συναίσθημα της μοναξιάς, όταν οι μαθητές Του λίγο πριν τη σύλληψη του στον κήπο της Γεσημανή τον άφησαν εξαιτίας της ανάγκης τους για ύπνο και λίγο αργότερα στο Γολγοθά όταν τον εγκατέλειψαν εξαιτίας του φόβου τους. Ωστόσο ο Χριστός δεν εγκατέλειψε τον αγώνα Του, χρησιμοποιώντας ως αντίδοτο στη μοναξιά, τον πόνο

και τη θλίψη την έσχατη ώρα, πάνω στο αποκορύφωμα της εγκατάλειψής Του, την προσευχή και την αγάπη που απλώνονταν σε εκείνους που τον πρόδωσαν, τον κατηγορήσαν, τον οδήγησαν στο Σταυρό και τον θανάτωσαν. Αν λοιπόν ο Αθώς βρέθηκε μόνος απέναντι σε ένα πλήθος που τον ενοχοποίησε κι ωστόσο άφησε την αγάπη Του να στάξει από την καρδιά Του, εμείς οι Ένοχοι της μοναξιάς μας, που μόνοι μας εγκλωβιστήκαμε στη φυλακή μας, γιατί να σκληραίνουμε; Γιατί να φεύγουμε όλο και πιο μακριά από τους ανθρώπους, από την κτίση, από το Θεό, ο οποίος μπορεί αφού υπήρξε ο ίδιος μόνος, να μας καταλάβει καλύτερα από τον καθένα; Γιατί να μένουμε στα ερμητικά κλειστά σπίτια μας, αμίλητοι μπροστά στις βαρετές οθόνες του υπολογιστή και των κινητών και να μην τολμούμε να κάνουμε ένα βήμα πιο πέρα από τη φθορά που πηγάζει από μέσα μας και μας κατατρώει; Ο Θεός μας έφτιαξε για να μοιραστούμε τη μακαριότητά του, την έκρηξη της αγάπης και της χαράς Του. Αξίζει και πρέπει για να μην μείνουμε βαλτωμένοι στη μιζέρια της μοναχικότητας μας, να προσπαθήσουμε. Χρειάζεται βέβαια τέχνη για να μην απομείνουμε μόνοι, για να μετατραπούμε σε παράλογους αγωνιστές και να γκρεμίσουμε τα τείχη της ατομικότητας και του φόβου και να τα μεταπλάσουμε σε γέφυρες επικοινωνίας και χαράς. Την τέχνη αυτή μας την υπέδειξε ο ίδιος ο Κύριος και δεν είναι άλλη από εκείνη της αγάπης και της προσευχής. Αγάπη λοιπόν και προσευχή για να μπορέσουμε να δούμε και να βιώσουμε το μεγάλο θαύμα, τον ίδιο τον Άνθρωπο.

ΜΟΝΟΙ¹

1. Κρατήσου από μένα, Μουσική: Θέμης Καραμουρατίδης, Στίχοι: Λήδα Ρουμάνη
2. Πληθυντικός αριθμός, Κική Δημουλά
Παρεμβολή, τεύχος 92

Επιμέλεια

Γούλα Μαρία
Φοιτήτρια Νομικής ΕΚΠΑ

Καλοκαίρι 2017 Σίνασε το!

Κατασκευνώσεις Χριστιανικής
Φοιτητικής Ένωσης

Χίος

Φοιτητές Αθηνών: 25-30 Ιουλίου 2017

Φοιτήτριες Αθηνών: 30 Ιουλίου-7 Αυγούστου 2017

Ρίζα Ναυτεπείας

Φοιτητές Πατρών: 5-8 Αυγούστου 2017

Φοιτήτριες Πατρών: 8-11 Αυγούστου 2017

Στόβιο Λαρίσης

Φοιτητές Λαρίσας: 5-8 Αυγούστου 2017

Φοιτήτριες Λαρίσας: 8-10 Αυγούστου 2017

Νέα Ηρακλίσια

Φοιτητές Καβάλας-Θεσσαλονίκης: 16-21 Αυγούστου 2017

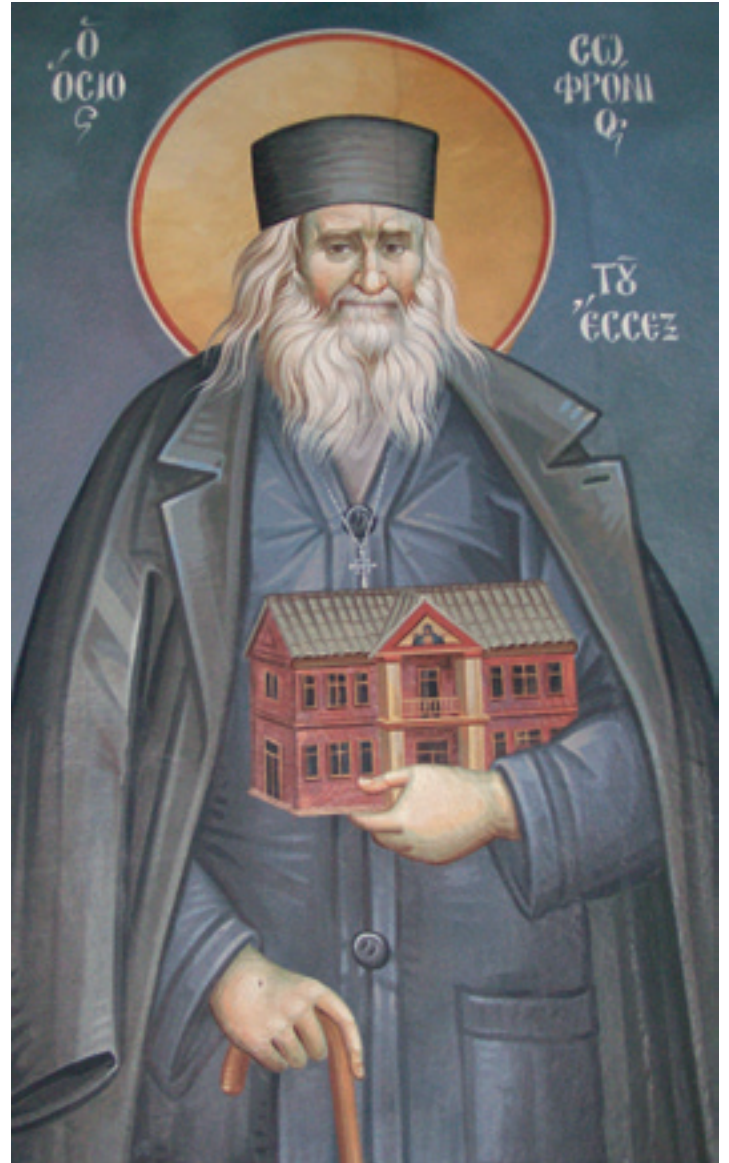
Φοιτήτριες Καβάλας-Θεσσαλονίκης: 21-24 Αυγούστου 2017

ΕΝΑ ΞΕΧΩΡΙΣΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ...

Ιούλιος του '15. Το καλοκαίρι στην Ελλάδα βρίσκεται στο μέσο του και καλεί όλους να προσέλθουν στις παραλίες... Παρ' όλα αυτά εμείς αποφασίζουμε να το κάνουμε! Να φύγουμε για βόρεια, σε μια χώρα με ομολογουμένως υγρό κλίμα. Μα εμείς δεν πήγαμε για το κλίμα! Αλλά, γιατί; Μα για να επισκεφθούμε την πνευματική "όαση" του νοτιοανατολικού Ηνωμένου Βασιλείου! Δεν την ξέρεις; Το όνομά της: Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Τιμίου Προδρόμου, στο Έσσεξ της Αγγλίας... Έτσι λοιπόν, η Ryanair μάς πήγε από τη Μακεδονική γη, ψηλά στο αεροδρόμιο Stansted, που απέχει γύρω στα 45' με αυτοκίνητο από τη Μονή.

Φτάνοντας λοιπόν, με τη Χάρη του Θεού, στην Ιερά Μονή, η οποία βρίσκεται κοντά στο χωριό Toleshunt Knights, ήταν νύχτα και το Μοναστήρι αναπαύοταν. Έτσι, τακτοποιηθήκαμε κι εμείς στα κελιά μας και ξεκουραστήκαμε. Η επόμενη μέρα μας έβαλε στο πρόγραμμα. Εντύπωση προκαλεί στον προσκυνητή που πηγαίνει για πρώτη φορά, το είδος των ακολουθιών. Συγκεκριμένα, ακολουθώντας το λεγόμενο ψυχαστικό Τυπικό, οι πατέρες και οι αδελφές εκεί (ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της Μονής είναι ότι έχει μοναχούς και μοναχές, με έναν ηγούμενο) αντικαθιστούν πολλές από τις ακολουθίες που συναντούμε σε άλλα μοναστήρια (Ορθος, Εσπερινός), με την ευχή του Ιησού στο κομποσχοίνι. Η ατμόσφαιρα είναι μοναδική! Ειδικότερα, μπαίνοντας στον Ιερό Ναό όπου μαζεύονται μοναχοί, μοναχές και προσκυνητές, μέχρι να συννηθίσουν τα μάτια σου στο σκοτάδι, δε βλέπεις σχεδόν τίποτα! Το μόνο που ακούς είναι μια φωνή, που σεμνά προσεύχεται με τα λόγια "Κύριε Ιησού Χριστέ, Υιέ του Θεού, ελέησον ημάς..." είτε στα ελληνικά, είτε στα αγγλικά, είτε ακόμη στα γαλλικά, ρωσικά κλπ, με τόση κατανύξη που σου μένει ανεξίτηλα στη μνήμη... Συνολικά η ευχή λέγεται 1000 φορές σε κάθε ακολουθία και, συγκεκριμένα, κάποιες εκατοντάδες με την ευχή του Ιησού, άλλες με την Παναγία και τους Αγίους, άλλες φορές με μνημόνευση κεκοιμημένων. Οι ακολουθίες αυτές κάποιες ημέρες διαρκούν γύρω στις 3,5 με 4 ώρες συνολικά, καθώς γίνονται το πρωί και το απόγευμα. Κλείνουν με μερικούς ύμνους που ψάλλονται από τους συμπροσευχομένους... Να σημειώσουμε επίσης ότι πραγματοποιούνται Θείες Λειτουργίες τακτικά, γύρω στις 4 φορές την εβδομάδα.

Σειρά έχει η τράπεζα. Το πρωί σερβίρεται κανονικό πρωινό και όχι γεύμα που παρατίθεται πολλές φορές στο Άγιο Όρος. Μέσα στην μέρα σερβίρονται επίσης, γεύμα, απογευματινός καφές και δείπνο. Και πολύ τσάι -με ή χωρίς γάλα- για τους λάτρεις των Βρετανικών συνηθειών! Ακόμη, το γεύμα και το δείπνο συνοδεύονται από ανάγνωση πατερικών κειμένων (όπως γίνεται άλλωστε και

στο Άγιο Όρος), συνήθως στα αγγλικά ή γαλλικά.

Αξίζει στη συνέχεια να γυρίσει κανείς τη Μονή με τα πόδια, να γνωρίσει το καινούργιο περιβάλλον που τον φιλοξενεί. Συνολικά θα συναντήσει 4 ναούς. Ο ένας είναι του Αγίου Σιλουανού του Αθωνίτου, πνευματικού οδηγού του Γέροντα Σωφρονίου, που είναι ο κτίτορας της Μονής. Απλός και απέριτος ναός, πολύ κατανυκτικός όμως, στον οποίο τελούνται πολλάκις οι ακολουθίες με την ευχή του Ιησού. Αξιοθήκαμε στο ναό αυτό να προσκυνήσουμε ένα μεγάλο τεμάχιο από το Άγιο Λείψανο του Αγίου Σιλουανού, διαπιστώνοντας μάλιστα την εκπεμπόμενη ευωδία... Ο άλλος ναός είναι πιο μικρός, όπου προσκυνεί κανείς

τεμάχιο του Ιερού Λειψάνου του Τιμίου Προδρόμου. Ο τρίτος ναός με τον περιβάλλοντα χώρο του, σου θυμίζει την εποχή των ιπποτών! Γύρω γύρω έχει παλιούς τάφους και μαρμαρίνες πλάκες με επιγραφές που σε ταξιδεύουν σε άλλη εποχή. Αφήσαμε για το τέλος τον τέταρτο ναό, τον Ιερό Ναό των Αγίων Πάντων, καθώς έχει το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό να είναι χτισμένος ακριβώς επάνω από την υπόγεια κρύπτη, όπου βρίσκεται ο τάφος του Γέροντα Σωφρόνιου. Η κρύπτη αυτή εκτός από τον Γέροντα Σωφρόνιο υποδέχεται και τους υπόλοιπους πατέρες και αδελφές της Μονής, όταν ενταφιάζονται, και είναι προσβάσιμη μέσα στην μέρα, δίνοντας τη δυνατότητα στον προσκυνητή να προσευχηθεί κατά μόνας εμπρός στον τάφο του Γέροντα Σωφρόνιου...

Σχετικά με τα υπόλοιπα που προσέχει κανείς από ένα περπάτημα στους εξωτερικούς χώρους της Μονής, αυτά είναι, αφ' ενός μεν η έντονη βλάστηση που περιβάλλει αλλά και παρεισφρύει πολύ ευχάριστα μέσα στον αυλόγυρο, καθώς η Μονή είναι χτισμένη σε μια πράσινη περιοχή με πολλά φυτά και δέντρα, αφ' ετέρου δε ο Πρωτόπλαστος Αδάμ και η Κιβωτός του Νώε (ψηφιδωτά σε εξωτερικούς τοίχους κτιρίων), καθώς και άλλα, μεγάλα σε μέγεθος και εντυπωσιακά ψηφιδωτά, του Κυρίου, της Θεομήτορος, του Τιμίου Προδρόμου, του Αγίου Σιλουανού κλπ. Επιπλέον, μπορεί κανείς να κάνει μια βόλτα στους κήπους της Μονής, όπου θα δει τις καλλιέργειες και τα θερμοκήπια που υπάρχουν εκεί και γιατί όχι, να βάλει και κανένα χεράκι στις αγροτικές και σε άλλες εργασίες και καθαριότητες που πραγματοποιούνται -το λεγόμενο διακόνημα! Τέλος, ο προσκυνητής μπορεί να έχει την ευλογία να συνομιλήσει κατ' ιδίαν, να συμβουλευθεί ή να εξομολογηθεί στους πατέρες του Μοναστηριού, κάποιιο από τους οποίους είναι γνωστά πρόσωπα στον Ορθόδοξο κόσμο, όπως ο πατήρ Ζαχαρίας Ζάχαρος.

Ας έρθουμε τώρα στο ανθρώπινο δυναμικό της Μονής. Ο αριθμός των μοναχών και μοναζουσών είναι περίπου 40 και προέρχονται από πολλές διαφορετικές χώρες, όπως Ελλάδα, Κύπρο, Βέλγιο, Φινλανδία. Αυτό δίνει στον προσκυνητή την ευκαιρία να νιώσει βαθειά μέσα του ότι ο

Θεός καλεί τον καθένα από μας κοντά του, ανεξαρτήτως φυλής και γλώσσας και να συνειδητοποιήσει τον πανανθρώπινο χαρακτήρα της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας... Ο ηγούμενος ονομάζεται π. Κύριλλος και είναι Ελληνο-Αυστραλός. Είναι ηγούμενος ήδη από την περίοδο που ο Γέροντας Σωφρόνιος ήταν εν ζωή, έτσι ώστε να μπορέσει ο τελευταίος να αφιερωθεί περισσότερο στην προσευχή. Οι προσκυνητές είναι κι αυτοί από διάφορες χώρες και έτσι στο μοναστήρι ακούει κανείς πολλές γλώσσες και μπορεί να έρθει σε επικοινωνία με Ορθόδοξους άλλων τόπων. Πολλοί προσκυνητές, μεταξύ των οποίων Έλληνες και Κύπριοι, έρχονται οικογενειακώς από τις γύρω περιοχές για να εκκλησιαστούν την Κυριακή ή σε κάποια γιορτή. Το μοναστήρι καίρει εκτίμησης από τον τοπικό βρετανικό λαό, ακόμη και από τις άλλες ομολογίες που είναι πολυπληθέστερες, αλλά πολλάκις αναγνωρίζουν στην Ιερά Μονή και γενικότερα στην Ορθοδοξία κάτι το διαφορετικό και ανώτερο...

Θα ήταν όμως μεγάλη παράλειψη εάν δεν γνωρίσουμε πολύ συνοπτικά τις δύο μεγάλες προσωπικότητες που, χάριτι Θεού, συνέβαλαν, άμεσα ή έμμεσα, στο μεγάλο και σπουδαίο έργο που επιτελείται στο Έσσεξ. Ας αρχίσουμε από τον Άγιο Σιλουανό τον Αθωνίτη (1866- 11/24 Σεπτεμβρίου 1938), που αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες σύγχρονες πνευματικές φυσιογνωμίες του αγιορείτικου και γενικότερα του Ορθόδοξου μοναχισμού. Ήταν από τη Ρωσία και έγινε μοναχός στην ηλικία των 26 ετών στην Ιερά Μονή Παντελεήμονος του Αγίου Όρους. Ήταν άνθρωπος βαθειάς προσευχής, έλαβε το χάρισμα της ακατάπαυστης προσευχής από την Υπεραγία Θεοτόκο και αξιώθηκε να δει τον ζώντα Χριστό, να του αποκαλυφθεί δηλαδή ο Θεός εν Πνεύματι Αγίω και να γεμίσει από τότε την καρδιά του με τη Χάρη Του, ώστε αυτή να φλέγεται από την αγάπη της γι' Αυτόν... Είναι πολύ χαρακτηριστικές οι σημειώσεις που κρατούσε ο Άγιος, τις οποίες αργότερα εξέδωσε σε βιβλίο (μαζί και με το βίο του και περιστατικά-συμβουλές από τη ζωή του) ο Γέροντας Σωφρόνιος, με τίτλο "Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης". Στις σημειώσεις αυτές, που περιέχουν καρδιακές προσευχές του Αγίου προς τον Θεό γραμμένες

Ήθελε να γνωρίσουν όλοι οι άνθρωποι τον Θεό, όπως αξιώθηκε να Τον δει και να Τον γνωρίσει ο ίδιος, για να μοιραστεί μαζί τους τη χαρά αυτή και την ευλογία. Τότε ο νους τους θα ήταν συνέχεια στον Θεό και θα έπαυαν να τους απασχολούν τα επίγεια.... Ο ίδιος αισθανόταν μεγάλο πόνο για την αμαρτία και έκλαιγε για τις ψυχές που βρίσκονταν υπό το κράτος της.

στο χαρτί, καταγράφεται πολύ γλαφυρά ο πόθος που έχει ο Άγιος να ελκύσει ξανά τη χάρη του Θεού και να λάβει από αυτόν το έλεος. Αποτελούν σπουδαία μορφή έκφρασης θείου έρωτα, από μια καρδιά φλεγόμενη από αγάπη για το Δημιουργό της, τον οποίον αξιώθηκε να γνωρίσει, γεμάτη από αγάπη και για το συνάνθρωπο αλλά και όλη την κτίση... *“Δέομαί σου, Ελεήμον Κύριε, ίνα γνωρίσωσί Σε έν Πνεύματι Αγίω πάντες οι λαοί της γης”*, προσευχόταν με δάκρυα ο Άγιος. Ήθελε να γνωρίσουν όλοι οι άνθρωποι τον Θεό, όπως αξιώθηκε να Τον δει και να Τον γνωρίσει ο ίδιος, για να μοιραστεί μαζί τους τη χαρά αυτή και την ευλογία. Τότε ο νους τους θα ήταν συνέχεια στον Θεό και θα έπαυαν να τους απασχολούν τα επίγεια.... Ο ίδιος αισθανόταν μεγάλο πόνο για την αμαρτία και έκλαιγε για τις ψυχές που βρίσκονταν υπό το κράτος της. Στο παραπάνω βιβλίο περιγράφεται ακόμη, το πολύ γνωστό *“Κράτια τον νου σου στον Άδη και μην απελπίζεσαι”*, που ο Άγιος διδάχθηκε απευθείας από τον Θεό κατά τους μεγάλους ασκητικούς αγώνες του και πώς αυτό τον βοήθησε. Μολοντί ολιγογράμματος, απέκτησε σπάνια σοφία και πείρα με τους αγώνες και τις μελέτες του. Η επικοινωνία μαζί του ήταν πηγή χαράς και η παρουσία του χάριζε ανάπαυση. Εκοιμήθη στη Μονή που εγκαταβίωσε, μέσα στην προσευχή και τη δοξολογία του Θεού...

Ο Γέροντας Σωφρόνιος από την άλλη, που θεωρείται από τους χαρισματικότερους μοναχούς του 20ου αιώνα, γεννήθηκε στη Μόσχα το 1896 και έδειχνε από μικρός ιδιαίτερη θεολογική κλίση. Σπούδασε στην Κρατική Σχολή Καλών Τεχνών της Μόσχας και κατ' αρχάς ασχολήθηκε με τη ζωγραφική. Ασχολήθηκε επίσης και με το Βουδισμό και τον Ινδουισμό, απογοητευμένος όμως από τη φιλοσοφία του ανατολικού μυστικισμού, στράφηκε στην Ορθοδοξία. Σε ηλικία 25 ετών μετέβη στη Γαλλία προσπαθώντας να βρει εργασία ως ζωγράφος. Κατάφερε να γίνει δεκτός στους καλλιτεχνικούς κύκλους, όμως τελικά στράφηκε προς το Χριστιανισμό με περισσότερο ζήλο, αφού ούτε αυτό τον γέμιζε, όπως ο ίδιος αργότερα ομολόγησε και έτσι άρχισε τις σπουδές στη Θεολογία στο Ορθόδοξο Θεολογικό Ινστιτούτο στο Παρίσι. Το 1925 αναχώρησε για το Άγιο

Όρος, όπου εγκαταβίωσε στην Ι. Μ. Αγίου Παντελεήμονος, όπου και συνδέθηκε στενά με τον Άγιο Σιλουανό. Η συνάντησή του με τον Άγιο αποτέλεσε βασικό σταθμό στην πνευματική του πορεία. Παρέμεινε κοντά στον Άγιο μέχρι την κοίμησή του και έπειτα αποσύρθηκε στην έρημο του Αγίου Όρους. Το 1948 μετέβη στη Γαλλία για να χειρουργηθεί, αλλά και για να εκδώσει τις σημειώσεις του Αγίου Σιλουανού και αποφάσισε να μείνει σε ένα ρώσικο γηροκομείο βοηθώντας τον εκεί ιερέα, ενώ αργότερα απέκτησε μια συνοδεία έξι ατόμων που ποθούσαν να γίνουν και αυτοί μοναχοί. Έτσι, την άνοιξη του 1959, στο Έσσεξ της Αγγλίας, συγκροτείται η νεοσύστατη μοναστική αδελφότητα του Τιμίου Προδρόμου. Ο Γέρον Σωφρόνιος έγραψε πολλά βιβλία, μερικά από τα οποία είναι, εκτός από το βιβλίο για τον Άγιο Σιλουανό, τα: *Περί Πνεύματος και Ζωής, Περί Προσευχής, Το Μυστήριο της Χριστιανικής Ζωής, Αγώνας Θεογνωσίας, Γράμματα στη Ρωσία* κλπ, καθώς και το *Οψώμεθα τον Θεόν καθώς εστί*, που αποτελεί κορωνίδα μεταξύ των συγγραμάτων του. Ο ίδιος έχει αγιογραφήσει και διάφορους εσωτερικούς χώρους του Μοναστηριού με αξιοθαύμαστη τέχνη.

Μα είπαμε αρκετά...Ο νους μας γυρίζει ξανά στις ζωηρές αναμνήσεις από το Έσσεξ... Θυμόμαστε το μοναστήρι, τους γνωστούς μας μοναχούς και μοναχές, την ατμόσφαιρα στον Ναό την ώρα της ακολουθίας με την ευχή του Ιησού που κατανύσσει την ψυχή, τα διακονήματα, τις συνομιλίες, τον τάφο του Γέροντα Σωφρονίου...Όλα με τόση ευλογία και Χάρη. Το μικρό αυτό οδοιπορικό ολοκληρώνει πλέον το σκοπό του: Σε άλλους να πρωτογνωρίσει τη Μονή, σε άλλους να δώσει μερικές λεπτομέρειες του τρόπου ζωής της. Όπως και να 'χει, πρόκειται για ένα προκύνημα ζωής, που ανεπιφύλακτα συστήνεται σε όλους...

Επιμέλεια:

Δημήτριος Ράπτης
Απόφοιτος ΣΣΑΣ Ιατρικού

«**Ν**α αναμένεις τη δυσκολία. Να προετοιμάζεσαι για τη δοκιμασία. Να προγυμνάζεσαι για την αντιμετώπιση του πειρασμού. Δεν είναι η δυσκολία δυνατή. Εσύ είσαι απροετοίμαστος, αγύμναστος, άοπλος. Η χρονική περίοδος της ευκολίας που σου δίνεται, είναι ο γυμναστής σου για τη δυσκολία. Η προετοιμασία θα κινητοποιήσει και τον δυνατό μηχανισμό της υπομονής σε καιρό δοκιμασίας. Η υπομονή δεν είναι παθητική κατάσταση. Είναι πνευματική διάσταση. Συντελεί στην ανασυγκρότηση της ύπαρξης. Στην ενεργοποίηση των δυνάμεων της ψυχής. Στην δραστική της δυσκολίας αντιμετώπιση. Την υπομονή τη συντροφεύει η ταπείνωση. Την ενισχύει η πίστη. Τη γυμνάζει η άσκηση. Την τρέφει η προσευχή. Την αναπαύει, στην αγκαλιά της, η ελπίδα.

Η δοκιμασία είναι το συρματοπλέγμα. Για να περάσεις, πρέπει να σκύψεις και να συρθείς. Χρειάζεσαι ταπείνωση. Όταν έρχεται η δοκιμασία, αφήνεις τον εγωισμό να επαναστατήσει και να σουρλιάξει “γιατί σε μένα”. Πιστεύεις δηλαδή ότι όλα τα δεινά, τα δύσκολα και τα αρνητικά χωράνε, ταιριάζουν στη ζωή των άλλων και όχι στη δική σου; Μία λέξη σου λείπει. Μία λέξη που θα σε ενώσει και πάλι με τον άνθρωπο από τον οποίο προσπαθεί με κάθε τρόπο να σε χωρίσει ο εγωισμός. Είναι η λέξη “όχι”. Μπορείς να πεις: “Γιατί όχι και σε μένα!”...»

π. Σπυρίδωνα Βασιλάκου,

«Το παραμύθι σου άνοιξε...», εκδ. Αρχονταρίκι 2017

ΓΙΝΕ Η ΑΛΛΑΓΗ ΠΟΥ ΘΕΣ ΝΑ ΔΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Φωνάζεις. Κατηγορείς. Επιρρίπτεις ευθύνες και καταδεικνύεις λάθη. Η κοινωνία σου και κυρίως οι άνθρωποί της και οι πράξεις τους ώρες ώρες σε γεμίζουν απογοήτευση. Μια απογοήτευση, θα λεγε κανείς, της ανθρωπογνωσίας. Είσαι νέος και ζητάς τα πράγματα να αλλάξουν, να μην γίνουν τα λάθη του παρελθόντος. Εδώ είναι και το σημείο που συχνά πέφτεις στην παγίδα της σκέψης πως πρέπει να αλλάξουν οι άλλοι και όχι εσύ ο ίδιος δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο την ψευδαίσθηση πως πάντα φταίνε κάποιοι άλλοι και ολοένα σε απορροφά μια λανθάνουσα παθητικότητα.

Η ανάληψη όμως της ευθύνης της ζωής, μας φέρνει στον προθάλαμο της αλλαγής, στη συνειδητοποίηση πως η ελευθερία να επιλέγουμε έχει ως αντίθετο την θυματοποίηση και την επίρριψη ευθυνών σε άλλους.

Να τολμάς να συγχωρείς σε καθεστώς εκδικητικότητας, να τολμάς να είσαι έντιμος και ειλικρινής απέναντι στη λογική «του σκοπού που αγιάζει τα μέσα», να τολμάς να αγαπάς σε έναν κόσμο που συχνά ξεχνάει. Ο Μ. Γκάντι έλεγε: «γίνε η αλλαγή που θες να δεις στον κόσμο». Αυτό είναι επανάσταση. Να γίνεσαι η ο ίδιος η αλλαγή που επιθυμείς, να ξεφεύγεις από τη νοοτροπία του «ωχαδερφισμού» και να λες αν θέλω να αλλάξει κάτι πρέπει πρώτος από όλους να αλλάξω εγώ. Μην υποτιμήσεις την αξία την μονάδας.

Όλα ξεκινούν από την κάθε μονάδα, από τη μονάδα ξεκινά η ολότητα και από το κάθε πρόσωπο ξεκινούν οι λαοί αντίστοιχα. Για αυτό ίσως και τόσοι αγώνες ανά τους αιώνες δεν ευδοκίμησαν, διότι ο ένας θεωρήθηκε κατώτερος του σκοπού τον οποίο υπηρετεί. Σε αυτές τις περιπτώσεις η προσωπικότητα θάβεται κάτω από το στρώμα της συλλογικότητας, δεν απαντάται η ιδέα του ατόμου.¹

Αξίζει λοιπόν να στοχαστείς πού βρίσκονται το κέντρο και οι πηγές των ίδιων των πράξεων και στην πορεία αντιλαμβά-

νεσαι την αποδοχή της αξίας της μονάδας. Σκοπός είναι να επιδιώξεις την προσωπική σου απελευθέρωση και ανάταση. Η απελευθέρωση είναι προσωπική γιατί δίχως αυτήν ούτε σε ομαδική ούτε σε κοινωνική μπορείς να ελπίζεις.²

Ο άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ όμως έλεγε: «βρες εσύ την ειρήνη μέσα σου και χιλιάδες γύρω σου θα σωθούν». Μήπως τελικά δεν είναι τόσο προσωπική αυτή η απελευθέρωση, αυτή η αλλαγή, μήπως το προσωπικό είναι απαραίτητο και αναγκαίο συνθήκη για επιτευχθεί το συλλογικό και το αντίστροφο;

Ο χριστιανισμός είναι κατά μια έννοια θρησκεία της μονάδας. Σκέψου μόνο πως ο Χριστός σταυρώθηκε για τον καθένα ξεχωριστά, σκέψου ακόμα το βοσκό που αφήνει όλα τα πρόβατα για να βρει εκείνο το ένα που χάθηκε. Είναι η αγάπη για τον καθένα ξεχωριστά. Πόση αξία δίνει αυτό στο ίδιο το πρόσωπο και τη μοναδικότητα του! Το κάθε πλάσμα είναι ιδιαίτερο και έχει αξία. Ταυτόχρονα όμως χριστιανισμός σημαίνει την σωτηρία τη δικιά σου που επιθυμείς να την επιθυμείς για όλο τον κόσμο ανεξαιρέτως, να επιθυμείς να γευτούμε Παράδεισο όλοι μαζί, να γίνουμε εν τέλει «έν ενι πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες» (Φιλιπ. α' 27).. **Ξεκινάς από το εγώ για να οδηγηθείς στο μαζί.**

Έτσι λοιπόν γίνε εσύ, η μικρή «μονάδα», στην αλλαγή που θες να δεις ξεκίνα από το εγώ σου για να φτάσεις στο όλο μαζί. **Γίνε αυτό που θα θες να βλέπεις στον κόσμο και προσπάθησε για αυτό.** Με τη στάση και τη συμπεριφορά σου αποτέλεσε την αρχή της αλυσίδας που προοδευτικά θα μεγαλώνει, το παράδειγμα που θα εμπνεύσει!

Επιμέλεια:

Ελισάβετ Αντωνιάδη
Φοιτ. Τμήμ. Επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε. ΕΚΠΑ

Η ανάληψη όμως της ευθύνης της ζωής, μας φέρνει στον προθάλαμο της αλλαγής, στη συνειδητοποίηση πως η ελευθερία να επιλέγουμε έχει ως αντίθετο την θυματοποίηση και την επίρριψη ευθυνών σε άλλους.

Φωτογραφία: Αλέξανδρος Παλαιός

ΤΟ ERASMUS ΩΣ ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ

Αυτό το πολύχρωμο και χαμογελαστό πλήθος ανθρώπων απ' όλες τις γωνιές του πλανήτη που είχα την τύχη να γνωρίσω, καθώς βρισκόμουν σε μια γνήσια πολυεθνική κοινωνία.

«**Χ**ωρίς αμφιβολία υπάρχει για τον καθέναν από μας κι από μια ξεχωριστή αναντικατάστατη αίσθηση που αν δεν την βρει να την απομονώσει εγκαίρως και να συζητήσει αργότερα μαζί της, έτσι που να τη γεμίσει με πράξεις ορατές, πάει χαμένος». Δεν το λέω εγώ. Το λέει ο Οδυσσέας Ελύτης στον Μικρό Ναυτίλο, που θα έπρεπε να μοιράζεται δωρεάν στα απανταχού δεκταοχτάχρονα ως το απόλυτο εγχειρίδιο ενηλικίωσης. Αυτό ήταν και για μένα – και για άλλους πολλούς- το Erasmus, ένα εγχειρίδιο ενηλικίωσης, μια ξεχωριστή και αναντικατάστατη αίσθηση που καλούμαστε στη συνέχεια να τη γεμίσουμε με πράξεις ορατές, ώστε να μη καθούμε μέσα στις αναμνηστικές φωτογραφίες.

Αναρωτιέμαι αν έχουν σημασία οι πρακτικές λεπτομέρειες. Για όσους δεν ξέρουν, **το Erasmus είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών**. Έτυχε να πάω στη Γερμανία, σε μια μικρή φοιτητούπολη της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, το Μύνστερ. Για τους ποδοσφαιρόφιλους, είναι δίπλα στο Ντόρτμουντ. Για τους ιστοριοδίφες (ποντάρω πως είναι λιγότεροι απ' τους ποδοσφαιρόφιλους) είναι η πόλη που υπογράφηκε η συνθήκη της Βεστφαλίας. Αλλά, όπως είπα, δεν πιστεύω πως έχουν τόσο σημασία οι πρακτικές λεπτομέρειες. Σημασία έχει πως κατά τη διάρκεια αυτής της παραμονής εγώ – και άλλοι πολλοί- φτάσαμε να συνειδητοποιήσουμε ότι

η ζωή δεν είναι απλά μια ιδιότητα, είναι δραστηριότητα. Επιπλέον, ότι η ζωή είναι ωραία. Ειδικά όταν είσαι 20 – σχεδόν 21- χρόνων. Μακριά απ' το παιδικό σου δωμάτιο. Χιλιόμετρα και θάλασσες και βουνά και τούνελ μακριά απ' τα σημεία αναφοράς σου. Στην Ευρώπη. Ελεύθερος. Ή σχεδόν.

Τα ταξίδια στο Erasmus μοιάζουν τόσο εύκολα. Τα μουσεία είναι δωρεάν, τα σύνορα ανοιχτά και τα σάντουιτς και οι τάρτες φτηνές. Τι να συγκριθεί με την ευφορία στις αίθουσες αναμονής των αεροδρομίων, με το αργό σούρσιμο της χειραποσκευής, με την ευδαιμονία την ώρα της απογείωσης; **Η Ευρώπη μοιάζει με μια απέραντη πεδιάδα που μπορείς να διασχίσεις χωρίς κόπο**. Σου δίνει την ευκαιρία να αλλάζεις τις πόλεις σαν τα πουκάμισα. Και επιπλέον, στο Εράσμους μορφοποιείται και κατασταλλάζει γύρω σου μια νέα πραγματικότητα και πιο συγκεκριμένα μια νέα γλωσσική πραγματικότητα. Η ζωή μου παιζόταν μεταγλωττισμένη στα γερμανικά. Μα τι όμορφα! Οι λέξεις έμοιαζαν ακόμα άφθαρτες, άσκαφο κόμμα για να φυτέψω τον κήπο μου. Μίλαγα γερμανικά με τη χαρά ενός παιδιού που πρωτο-ονοματίζει τα πράγματα.

Erasmus, ακόμα, είναι οι άνθρωποι. Αυτό το

πολύχρωμο και χαμογελαστό πλήθος ανθρώπων απ' όλες τις γωνίες του πλανήτη που είχα την τύχη να γνωρίσω, καθώς βρισκόμουν σε μια γνήσια πολυεθνική κοινωνία. Και η συνειδητοποίηση ότι τα σύνορα είναι κατασκευάσματα. Ότι όλοι οι άνθρωποι από το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας μέχρι την Νέα Ζηλανδία και απ' τα νορβηγικά φιορδ μέχρι το Γιοχάνεσμπουργκ είμαστε απελπιστικά ίδιοι. Περίπλοκοι και απλοί και συμπαθητικοί και αντιπαθητικοί και πολύπλευροι και μονόπλευροι. Μπόρεσα πλέον να δω καθαρά ότι η ανθρώπινη πολλαπλότητα δεν μπορεί να κατανοηθεί με βάση τα διαβατήρια που κουβαλάμε στις τσέπες των μπλουζίν μας. Και ένα σχόλιο για τον καιρό. Δεν μου έλειπε ο ελληνικός ήλιος ούτε ο αττικός ουρανός. Έστω και αν κάθε φορά που ξυπνούσα, η πόλη ήταν τυλιγμένη στην ομίχλη, ακριβώς όπως όταν ανοίγεις το πλυτήριο πιάτων. Άλλωστε κάποιες φορές ισχύει ότι η ανάγκη μας

να βρισκόμαστε σε ένα μακρινό (έστω και συννεφιασμένο) αλλού είναι βαθύτερη απ' την ανάγκη μας για ρίζες.

Το Erasmus είναι μια επανεκκίνηση. Ένας τρόπος να σκεφτείς ποιός θέλεις να είσαι και να φτάσεις πιο κοντά σε αυτό. Και τέλος, **το Erasmus είναι μια υπόσχεση για το μέλλον.** Όλοι οι δρόμοι είναι ανοιχτοί, το τρένο περιμένει και καθώς χορεύεις ή διασχίζεις με το ποδήλατο τις αλέες, οι πιθανότητες διακτινίζονται και απλώνονται στο πάτωμα. Εσύ έχεις την πολυτέλεια να διασχίσεις τις μεγάλες εκτάσεις και να φτάσεις εκεί που θες. Και να ξαναφύγεις.

Επιμέλεια:

Ευγενία Δούρου
Τελεióφοιτη Φιλολογίας ΕΚΠΑ

«ΧΩΡΟΥΝ ΤΟ ΑΠΕΙΡΟ ΟΙ «ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ» ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΜΑΣ! ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΠΡΟΣΩΠΟ Ο ΑΜΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΙΜΕΝΑΣ!...».

Αυτή η ανάρτηση της συγγραφέως Μάρως Βαμβουνάκη στα μέσα δικτύωσης, στάθηκε η αφορμή για να συλλογιστώ την αγάπη του Κυρίου και τις διαστάσεις της.

Είναι πράγματι τεράστιες οι φαινομενικές "αντιθέσεις" της Ορθόδοξης πίστης και αυτό γιατί η αγάπη του Κυρίου δεν συμβαδίζει με τη δική μας ανθρώπινη λογική.

Εκείνος είναι η Οδός, είναι η Αλήθεια, είναι ο Ποιμένας που οδηγεί το ποίμνιο.

Είναι η Αρχή, το Μέσο και το Τέλος των πάντων.

Βέβαια αυτή η παραδοχή γίνεται δεκτή μόνον όταν κάποιος αποφασίσει να αποδεχτεί την ύπαρξη του Θεού, την μελετήσει, την πιστεύσει, και αφιερώσει όλη την ουσία της ζωής του γύρω από αυτήν. Δηλαδή όταν με χαρά και επίγνωση ανήκει στο ποίμνιο του Κυρίου.

Δεν είναι εύκολο, αλλά κινείται στα πλαίσια του λογικού που αντιλαμβάνεται ο κάθε πιστός.

Πώς όμως, αυτός ο μεγάλος Θεός, ο Παντοδύναμος, ο Ποιμένας γίνεται αμνός;

Πώς γίνεται αδύναμος και πεθαίνει στον σταυρό;

Πώς ο βασιλέας των όλων, θυσιάζεται σαν το πρόβατο στην σφαγή, για σένα, για μένα, για τους αγίους, αλλά και για εκείνους που τον βρίζουν και τον μάχονται;

Πώς να το δεχτεί η λογική μας αυτό;

Γεννιούνται ερωτηματικά.

Τελικά ο Κύριος είναι ο αρχηγός ή ο συνοδοιπόρος δίπλα μας;

Δημιουργείς αντιθέσεις, Κύριε.

Κι αυτές οι αντιθέσεις μπορεί να «χωρούν το άπειρο», ανακυκλώνοντας τα λόγια της συγγραφέως, αλλά καλύπτονται από την άπειρη ταπεινώσή Του.

Ο Κύριος, κύριος όλων, φροντίζει και αγαπά το ποίμνιό Του, αλλά θυσιάζεται, σαν αμνός, ώστε οι πιστοί να αναγνωρίζουν σε Αυτόν την αγάπη και την ευσπλαχνία.

Ο Κύριος γίνεται αμνός και θυσιάζεται για να κατέχουν θάρρος τα απολωλότα πρόβατα, να γνωρίζουν ότι ανά πάσα στιγμή, ο Ποιμένας τους, θα τα συγχωρέσει και με χαρά θα τα δεχτεί στο ποίμνιό Του.

Είμαστε τυχεροί που ο δημιουργός μας είναι ένας Θεός που δεν αγαπά την φανταχτερή εικόνα και τα μεγάλα λόγια, αλλά επιβραβεύει και την παραμικρή πράξη αγάπης.

Έναν Θεό που φιλεύσπλαχνα γέρνει και ακούει τον πόνο του δημιουργήματος.

Έναν Θεό- Πατέρα που μας τραβάει από τ' αυτί όταν πάμε να λοξοδρομήσουμε και μας φυλάει καραμέλες για να μας γλυκάνει σε στιγμές ολιγοπιστίας.

Χωρίς να είναι εκδικητικός, παραχωρεί το μαρτύριο αλλά εφοδιάζει με την δύναμη που χρειάζεται.

Έναν Θεό που περιμένει καρτερικά το δημιούργημα να Του ανοίξει την πόρτα και να Τον βάλει εκείνο στη ζωή του. Πόση ελευθερία μας χαρίζει ο Κύριος και πόσο ταπεινώνεται για εμάς!

Κι αν ολόκληρος Θεός ταπεινώνεται τόσο, τι μας κοστίζει εμάς τα δημιουργήματά Του, να πληγώσουμε λιγάκι τον εγωισμό μας;

Μέγα δίδαγμα η άκρα ταπεινώση, αυτή η μεγάλη δύναμη!

Επιμέλεια:

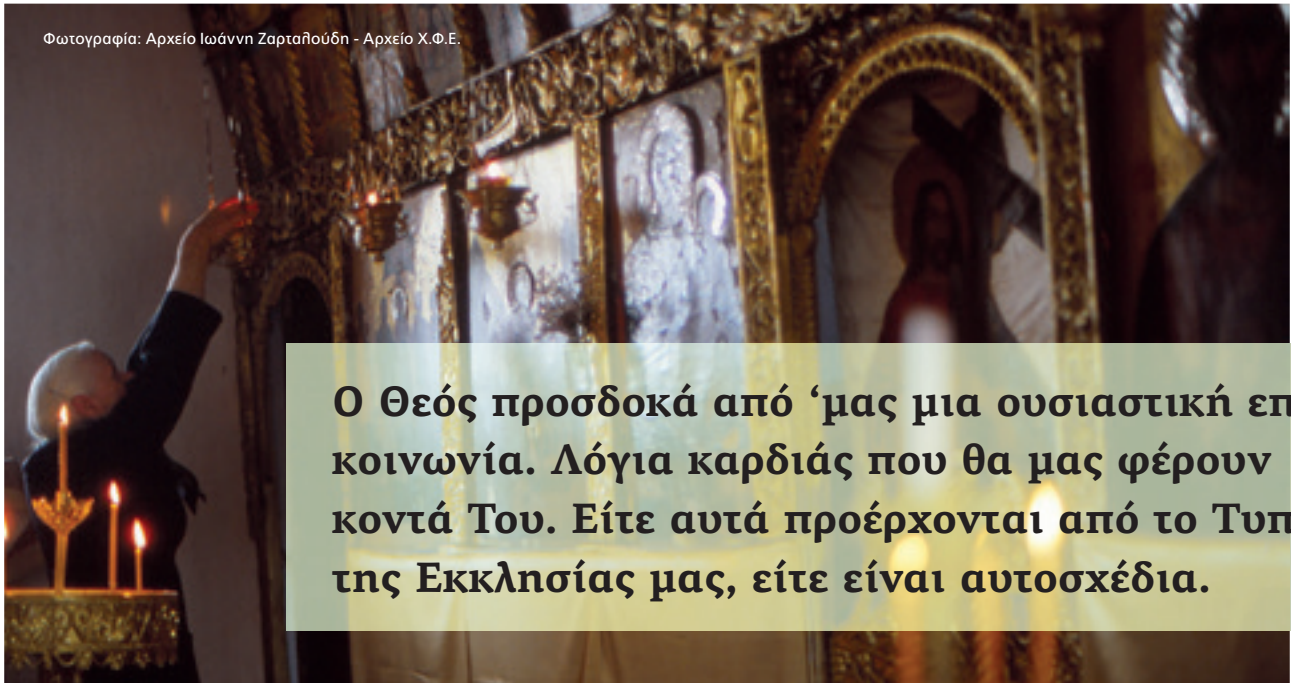
Χρυσούλα Ζαγκότη
Απόφ. Οικονομικής Επιστήμης Πα.Πει.

Σκίτσο: Βασίλης Λόντος

« ΠΩΣ ΝΑ ΣΟΥ ΨΑΛΛΩ ΟΠΩΣ ΤΟ ΘΕΛΩ... »*

* ύμνος Χ.Μ.Ο.

Φωτογραφία: Αρχείο Ιωάννη Ζαρταπούδη - Αρχείο Χ.Φ.Ε.

Ο Θεός προσδοκά από ‘μας μια ουσιαστική επικοινωνία. Λόγια καρδιάς που θα μας φέρουν κοντά Του. Είτε αυτά προέρχονται από το Τυπικό της Εκκλησίας μας, είτε είναι αυτοσχέδια.

Είναι βραδιές που έχεις τόσα να Του πεις... Λόγια ευγνωμοσύνης, ικεσίας, λατρείας βγαίνουν αβίαστα από την καρδιά και τα χείλη σου. Είναι, όμως, κι εκείνα τα βράδια που ο νους ταξιδεύει στα του κόσμου... Τα χείλη βαραίνουν και η καρδιά στέκει κρύα κι απόμακρη... Πώς να επικοινωνήσεις τότε μαζί Του; Η προσευχή σου φαίνεται «βουνό»... Εκείνος, όμως, σε περιμένει, στην άλλη άκρη... Θέλει να σε ακούσει... Και, τελικά, τι είναι προτιμότερο, όταν η κούραση και οι έγνοιες νιώθεις να σε βαραίνουν; Πολλά λόγια του στόματος ή λίγα λόγια της καρδιάς;

«Ένας άνθρωπος απλός πήγε και ρώτησε το γέροντά του. - Δεν ξέρω με τι λόγια να μιλήσω στον Χριστό... Πώς να του τα πω αυτά της καρδιάς μου. Πάω στην άδεια εκκλησία και κάθομαι απέναντι απ’ την εικόνα του στο τέμπλο. Τον κοιτάζω μόνο. Με κοιτά κι αυτός. Τον κοιτώ, με κοιτά... Έτσι κοιτιόμαστε ώρα πολλή... Είναι αυτό προσευχή; - Ναι, προσευχή είναι!»¹

Ο Θεός προσδοκά από ‘μας μια ουσιαστική επικοινωνία. Λόγια καρδιάς που θα μας φέρουν κοντά Του. Είτε αυτά προέρχονται από το Τυπικό της Εκκλησίας μας, είτε είναι αυτοσχέδια. Περιμένει να Του εμπιστευτούμε τα προβλήματά μας, τις στιγμές μας – όμορφες ή άσχημες -, τις αγωνίες και τα όνειρά μας με όποιον τρόπο κι αν επιλέξουμε να

το κάνουμε. Αρκεί να γίνεται με απλότητα, ταπείνωση, αγάπη. Οι ασκίτες τηρούν στο ακέραιο τον Κανόνα τους, αλλά μπροστά στην Αποκάλυψη του Θεού στέκουν βουβοί και μιλούν άρρητα μαζί Του.

«[Γιατί] έρχονται στιγμές που οι λέξεις δεν μπορούν να εκφράσουν αυτά που δονούν την ψυχή. Τότε τα χείλη σφραγίζονται, οι φράσεις διακόπτονται σχεδόν μισές. Η καρδιά αναλαμβάνει να συνεχίσει την προσευχή, τη συνομιλία με τον Ουρανό, στη δική της γλώσσα».²

Μην πεις, λοιπόν, ότι δεν ξέρεις, ότι δεν μπορείς ή ότι δεν προλαβαίνεις να προσευχηθείς! Να θυμάσαι! Ένα άγγιγμα του χιτώνα Του ήταν αρκετό για να γιατρέψει ο Χριστός την αιμορροούσα. Ένα «Μνήσθητί μου Κύριε» έβαλε τον Αποστόλο στο Παράδεισο. Ο Κύριος δεν θέλει μια «πολύωρη», αλλά μια αληθινή επικοινωνία. Άσε την καρδιά σου ελεύθερη να μιλήσει με τον Δημιουργό. Γιατί, εντέλει, «...το πιο καλό δοξαστικό μου/ θα μένει αυτό που δεν ειπώθη»³.

Επιμέλεια:

Χρυσούλα Τιφκιτσή
Δασκάλα

1 ανάρτηση της Μάρως Βαμβουνάκη στην προσωπική της σελίδα στο Facebook στις 4/5/2017

2 Δημητρίου Χρ. Τρακατέλλη, «Ένας άνθρωπος μιλάει στον Θεό», Έκδοση Χριστιανικής Φοιτητικής Ένωσης, Αθήνα 2010, σ. 6.

3 ύμνος Χ.Μ.Ο.

«ΣΗΚΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΨΗΛΑ»

Συνέντευξη με τον κ. Παναγιώτη Γεωργιάδη

Απόστρατο σμήναρχο, υπεύθυνο στην εναέρια προστασία των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, εμπνευστή και διευθυντή του προγράμματος Airsea show που πραγματοποιείται τα τελευταία έξι χρόνια στην Καβάλα.

«Παρεμβολή»: Airsea show. Ήταν 2 λέξεις γίνανε 3. Η Βόρεια Ελλάδα γνωρίζει καλά τι εστί Airsea show. Ας δώσουμε και στην υπόλοιπη Ελλάδα λίγες πληροφορίες. Το πνεύμα, το προφίλ, τις φιλοδοξίες πίσω από αυτή την διοργάνωση, μια μικρή περιγραφή αυτού που ζούμε έντονα κάθε Ιούνιο στην Καβάλα.

«κ. Π. Γ.»: Για πολλούς λόγους βρέθηκαν πολλοί παράγοντες μαζί, ικανοί να ξεκινήσουν, να μεγαλώσουν και να ανδρώσουν αυτή τη διοργάνωση. Καταρχήν, να εξηγήσω λίγο τον όρο **Airsea show**. Ενώ δεν είναι και τόσο εύκολο ήθελε να δείξει αυτό το **πάντρεμα ουρανού και θάλασσας που είναι κυρίαρχο χαρακτηριστικό του Αιγαίου μας, των χρωμάτων μας, της σημαίας μας, του ελληνισμού για τον οποίο μόνο χαρά και περηφάνια νιώθουμε**. Θέλοντας να πω, δηλαδή, μ' αυτό ότι είναι μία συμβολική λέξη χαράς και brandname να το πω έτσι. Με το διάβασμα αυτής της λέξης ο άλλος μπορεί να καταλάβει πραγματικά ότι μιλάμε για κάτι ελληνικό, καλοκαιρινό και τουριστικό θέλγητρο. **Η περιοχή εδώ είναι ευνοϊκή λες κι ο Θεός και οι άνθρωποι την έχτισαν ειδικά γι' αυτό το σκοπό. Η τεχνογνωσία βρέθηκε, μεγάλωσε, ενισχύεται συνέχεια, αγκαλιάστηκε από τις ένοπλες δυνάμεις και από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας**. Μπορεί να ακούγονται λίγο ξύλινα αυτά αλλά έτσι είναι. Είναι μία εθελοντική,

κατά βάση, διοργάνωση. Χρησιμοποιώ τη λέξη κατά βάση με την έννοια του μέλλοντος, έτσι θέλουμε να γίνει στο μέλλον, γιατί θέλουμε να έχει και επαγγελματικά στοιχεία, ουσιαστικά δηλαδή χρήματα, πόρους ικανούς να την κρατήσουν και να τη μεγαλώσουν για να δώσει κιόλας περισσότερα. Δίνει πάρα πολλά, θέλουμε απλώς να δώσει περισσότερα και δε μιλώ μόνο ως καλά μηνύματα στην κοινωνία αλλά και ως οικονομικούς πόρους. **Είναι διεθνής γιατί την ξέρουν όλοι στο εξωτερικό, της έχουν δώσει και βραβεία, όχι τόσο για τον όγκο της, όσο για το ραγδαίο ξεκίνημα και μεγάλωμά της. Έχει ένα σύνθημα που συνοψίζει κατά τη γνώμη μου όλο το όνειρο αυτής της ιστορίας, το «σηκώνουμε το κεφάλι ψηλά»**. Πολλοί λένε ότι σηκώνουμε το κεφάλι ψηλά σημαίνει για να δούμε τα αεροπλάνα, αλλά θα μπορούσε κάποιος να πει ότι σηκώνουμε το κεφάλι ψηλά ως ανάγκη περηφάνιας. Όχι, το σύνθημα δε βγήκε για να σηκώσουμε και να δούμε τα αεροπλάνα, ούτε τα ελικόπτερα και αργότερα τα πλοία ή τα πανιά. Όχι, **η ανάγκη είναι η κοινωνία μας να βρει ένα εργαλείο, μία εκδήλωση, ένα φεστιβάλ να χαρεί και να νιώσει περήφανη**. Είναι γνωστή σε όλους η διοργάνωση αυτή αλλά υπάρχει μια ανισορροπία στα θέματα προβολής όπως ξέρετε. Αυτή η χώρα είναι λίγο κεντρομανής, απέχουμε αρκετά από τα κέντρα αποφάσεων και αυτό δε μας δίνει τα φτερά που θα θέλαμε. Παρόλα αυτά, επειδή ακριβώς

Αυτή η χώρα η δική μας λειτουργούσε πάντα με το συναίσθημα και γι αυτό ήμασταν οι ρομαντικοί του κόσμου. Όμως, έχω την εντύπωση ότι η αναγκαιότητα της έξυπνης ουδετερότητας είναι, τουλάχιστον μέχρι να βγούμε από την κρίση, επιβεβλημένη.

είμαστε κοντά στην Κωνσταντινούπολη και στα Βαλκάνια έχει πιο μεγάλη απήχηση έναντι της άλλης διοργάνωσης, της αντίστοιχης που είναι στο κέντρο της χώρας, η οποία έχει επαγγελματικό πλέον προφίλ. Έχουν έρθει μέχρι τώρα και κρατικές συμμετοχές δυνατών κρατών σε μια πόλη η οποία είναι μικρή, μη γελιόμαστε. Κάποτε ήμασταν από τις μεγαλύτερες πληθυσμιακά, τώρα δεν είμαστε αλλά η περιοχή έχει τρομερές προοπτικές σε όλους τους τομείς.

«Π»: **Εναέριες παραβιάσεις. Ένα ζήτημα, που αν εξαιρέσουμε την ελάχιστη και συχνά χαρακτηριζόμενη από πολλούς ως κατευθυνόμενη πληροφόρηση των ΜΜΕ, κανείς δεν γνωρίζει την αλήθεια. Τι πραγματικά συμβαίνει με τις παραβιάσεις στην Ελλάδα; Ποιοι αριθμοί ακριβώς αντιστοιχούν στην αλήθεια; Αξίζει να αναφερθεί πως σύμφωνα με τα στοιχεία από το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας, για το 2017 μέχρι στιγμής μετρούμε 1458, όταν για το 2016 υπήρξαν 1671 παραβιάσεις του εθνικού εναέριου χώρου και για το 2015 υπήρξαν 1779, αρκετά αυξημένες σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Ποια είναι λοιπόν η επικρατούσα κατάσταση και αν όντως έχει αυξηθεί η συχνότητα των παραβιάσεων, πού αποδίδετε προσωπικά αυτή την αύξηση;**

«κ. Π. Γ.»: Η θάλασσα του Αιγαίου χωρίζει δύο μεγάλες εδαφικές περιοχές οι οποίες όσο ποτέ άλλοτε παίζουν

πολύ μεγάλο γεωστρατηγικό ρόλο στην παγκόσμια σκηνή και ήταν πάντα έτσι. Για πολλούς λόγους, και εξωγενείς αυτών των δύο χωρών, αλλά και εσωτερικούς φυσικά όρους και στόχους αυτών των χωρών **υπάρχει μία σύγκρουση**, ναι τολμώ να πω αυτή τη λέξη. **Αυτή διαρκεί πάρα πολλά χρόνια, πολλές δεκαετίες. Και έτσι θα είναι και στο μέλλον.** Και θα είναι και στο μέλλον γιατί ο κυρίαρχος στόχος της Τουρκίας είναι ο επιθετικός και καλώς ή κακώς, κατά τη γνώμη μου εν πολλοίς κακώς, τουλάχιστον δημόσια εκφράζεται ο αμυντικός στόχος σε εμάς. Αν και η λέξη άμυνα είναι ανύπαρκτη πρακτικά στην αεροπορία. Αλλά αυτό είναι μια προσωπική τοποθέτηση και όχι εθνική θέση. **Σε πόλεμο δεν θα φτάσουμε ποτέ, πολύ απλά διότι ο πόλεμος έχει καταργηθεί. Ο κλασικός πόλεμος με επιστρατεύσεις, κηρύξεις κλπ έχει καταργηθεί διότι όλοι λογοδοτούν στην παγκόσμια κοινότητα πλέον, όλοι με όλους.** Κυρίαρχα, βέβαια, οι παγκόσμιες δυνάμεις ορίζουν το παιχνίδι, αλλά σε κάθε περίπτωση πλέον αυτό που θα μπορούσε κάποτε άλλοτε να πει κάποιος ότι όταν δύο μαλώνουν δεν ανακατεύεται άλλος, τώρα λες και όλοι πρέπει να ψηφίσουν ή όλοι μαζί να αποδεχθούν μία τέτοια σύγκρουση. Άρα ας ξεχάσουμε το συμβατικό πόλεμο κι ας πάμε σε μια κατάσταση μη πολέμου. Μια τέτοια κατάσταση είναι η κατάσταση στο Αιγαίο. Για τους αριθμούς δε θα τοποθετηθώ, όχι γιατί είναι απόρρητο, αλλά γιατί απέχω πολλά χρόνια από αυτά

τα σημεία, αλλά δεν έχει και σημασία. Κατά τη γνώμη μου δε σημαίνει απολύτως τίποτα. Η Τουρκία είναι σταθερή στην εθνική της πολιτική να αποσπάσει τμήμα στο ελληνικό Αιγαίο. Πολλοί στην Ελλάδα θεωρούμε το Αιγαίο ελληνική λίμνη. Για άλλους αυτό αποτελεί ακραία τοποθέτηση. Όμως δεν έχει αλλάξει τίποτα στην πολεμική ιστορία αυτού του Έθνους. **Οι λίγοι πάντα έπρεπε να είναι εξαιρετικά ικανοί για να καταστρέφουν πολλούς.**

«Π»: **Ας εστιάσουμε στο πραξικόπημα στην Τουρκία. Ιούλιος 2016. Η όλη ανάπτυξη και οργάνωση των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων κατά τη διάρκεια της απόπειρας πραξικοπήματος, σας έκανε να μεταβάλετε άποψη αναφορικά με την επιχειρησιακή ετοιμότητα και δυναμική των στρατευμάτων της γειτονικής χώρας;**

«κ. Π. Γ.»: Αυτό που μας άρεσε από τη δική μας πλευρά, είναι ότι **σε ελάχιστα λεπτά, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, μάλιστα, στην καρδιά της καλοκαιρινής ραστώνης η πολεμική αεροπορία ήταν στο πόδι αστραπιαία. Η ετοιμότητα της δικής μας χώρας ήταν ακαριαία και εφαρμόστηκε πραγματικά με ρεαλιστικούς όρους.** Τώρα αν δεν περάσαμε σε ένα άλλο επίπεδο αυτό είναι θέμα ιστορίας. Σε ότι αφορά την Τουρκία θα ήθελα να πω ότι η πολιτική της Τουρκίας έναντι ημών είναι σταθερή. Έχουν τόσο μεγάλο αέρα στην κίνηση και στην πολιτική τους ευχέρεια που θα τηρούν κατά γράμμα την επιθετική τους πολιτική στην Ελλάδα. **Το ζητούμενο βέβαια είναι να δούμε και εσωτερικά τι κάνουμε εμείς και πίσω από το κάστρο που έχουμε και φρουρούμε για την Ευρώπη έναντι της Μέσης Ανατολής και της Τουρκίας γενικότερα.**

«Π»: **Ποιες συμμαχίες κρίνετε πως θα μπορούσε να καλλιεργήσει η Ελλάδα, εν όψει των συγκεκριμένων γεωπολιτικών δεδομένων, ώστε να προωθήσει λυσιτελώς τα εθνικά της συμφέροντα;**

«κ. Π. Γ.»: **Η γεωπολιτική σκακιέρα, έχει κάνει όλα τα πιόνια σχεδόν αλογάκια και όχι αλογάκια για τρία κουτάκια, αλλά για πολύ περισσότερα. Σχεδόν όλα έγιναν βασιλίσσες.** Μ' αυτή την έννοια οι μεγάλες δυνάμεις χάρη στην τεχνολογία μπορούν να χοροπηδάνε πάρα πολύ και δε νοιάζονται για πολιτικές ιδεολογίες. Αφού, λοιπόν, είναι το χρήμα που κυριαρχεί στα πάντα, θα κάνει ο καθένας κάθε τι για να το πετύχει. **Και δεν είναι καν τα πιόνια σ' αυτή τη σκακιέρα μαύρα και άσπρα, έχουν γίνει πολύχρωμα.**

«Π»: **Η θέση της χώρας μας σ' αυτή τη σκακιέρα;**

«κ. Π. Γ.»: **Αυτή η χώρα η δική μας λειτουργούσε πάντα με το συναίσθημα και γι αυτό ήμασταν οι ρομαντικοί του κόσμου. Όμως, έχω την εντύπωση ότι η αναγκαιότητα της έξυπνης ουδετερότητας είναι, τουλάχιστον μέχρι να βγούμε από την κρίση, επιβεβλημένη.** Και να δείτε τι περηφάνια θα δώσει στο λαό μας αυτό, γιατί η ουδετερότητα, ο ελληνισμός και ο ελληνικός πολιτισμός είναι αυτά που θα τη βγάλουν τη χώρα από την κρίση. Εκτός αυτού, δεν έχει δυνάμεις αυτή τη στιγμή. Δεν έχει νόημα να έχει δυνάμεις γιατί πού να

προσκολληθεί; Σε ποια συμμαχία;

«Π»: **Μια νεολαία αποπροσανατολισμένη, σε μεγάλο βαθμό ανιστόρητη, συχνά επιφυλακτική, συνθήτως αδιάφορη. Άκουσα πρόσφατα την κα. Γλύκατζη Αρβελέρ να τονίζει: «Χειρότεροι από τους αμαθείς είναι οι ημιμαθείς». Ποια είναι η γνώμη σας για την έλλειψη ιστορικών γνώσεων και ως εκ τούτου αδυναμία καλλιέργειας συνειδήσεως από τους νέους της κοινωνία μας; «Λαός που ξεχνά την ιστορία του, είναι καταδικασμένος να την ξαναζήσει!» Συμφωνείτε;**

«κ. Π. Γ.»: Συμφωνώ απόλυτα. Κατά τη γνώμη μου είναι μεγάλο το ποσοστό που χάθηκε και έχουμε φτάσει σε αυτή, δεν νομίζω ημιμάθεια, έχουμε φτάσει στην αμάθεια και οφείλεται στον τρόπο που οι μεγαλύτεροι είχαμε την ευθύνη. Και στο σύνολο αποδέχομαι κι εγώ την ευθύνη μου να περάσουμε την ιστορία στην επόμενη γενιά. Φέρνω για παράδειγμα το δικό μας show. Η διοργάνωση αυτή έχει δικό της εθελοντικό στρατό που δε νοιάζεται αν θα έρθει μέσω πολιτικού συστήματος, αν θα τον φέρει άλλος, αν θα τον διαφημίσει, αν θα κάνει μάρκετινγκ. Έρχονται απ' όλες τις πλευρές γιατί πραγματικά αυτή η διοργάνωση έχει την περηφάνια ότι πραγματικά είναι παιδί της κοινωνίας, είναι όλοι μέτοχοι σ' αυτό διότι μπορεί να μην υπάρχει εισιτήριο, αλλά αυτό το ελάχιστο που δίνουν μέσω των κρατικών προϋπολογισμών τους κάνει μετόχους. Το άσχημο είναι όταν τελειώνει. **Απ' τη νεολαία μόνο καλά μπορούμε να περιμένουμε διότι πραγματικά το ότι δεν έχει πάρει τα τουφέκια εναντίον μας εκεί είναι και η μεγάλη απορία η θετική. Άρα το ερωτηματικό είναι την κοιμίσαμε ή είναι τόσο υπεύθυνη που απλώς παρατηρεί και στο μέλλον κάτι καλό θα έρθει;**

«Π»: **Σηκώνουμε, λοιπόν, το κεφάλι ψηλά. Αυτός θα μπορούσε να είναι και ο τίτλος της σημερινής μας συνέντευξης. Κλείνοντας, δώστε μας το προσωπικό σας χρώμα και τόνο στη σημερινή κατακλείδα.**

«κ. Π. Γ.»: Να κάνει ο καθένας από το ταμπούρι του -και χρησιμοποιώ αυτή τη λέξη γιατί απ' το ταμπούρι του ο καθένας, από το χαρακτήρα του, από την οικογένειά του, να ξεκινήσει και να πει ότι την άλλη μέρα εγώ κάποια πράγματα δεν τα ζητώ όπως τα ζητούσα, βάζω κομμάτι - κομμάτι, λιθαράκι- λιθαράκι. **Τα πολλά λιθαράκια είναι αποτελεσματικά όταν ένας ηγέτης τα πάρει μαζί και τα κάνει στόχο. Πρέπει να έχουμε στόχους, επιμονή, θέληση και να το παλεύουμε. Κι ότι μπορεί να δίνει ο καθένας.** Είναι γεγονός ότι οι ισχυροί και πλούσιοι της χώρας πρέπει να ζηλέψουν τους παλιούς ευεργέτες οι οποίοι πραγματικά υπήρχαν και αυτό φαίνεται στους δρόμους και στις προτομές. Να μιλάμε λιγότερο και να πράττουμε περισσότερο.

Επιμέλεια:

Κλεάνθης Νιζάμης
MSc Βιολόγος, Φοιτ. Θεολογίας ΑΠΘ

Συμβαίνουν...

Μακελειό σε δύο εκκλησίες στην Αίγυπτο από τον ISIS

Το Ισλαμικό Κράτος ανέλαβε την ευθύνη για τις συντονισμένες βομβιστικές επιθέσεις οι οποίες σημειώθηκαν σε δύο χριστιανικές εκκλησίες στην Αίγυπτο, την ώρα της λειτουργίας ανήμερα την Κυριακή των Βαΐων. Η πρώτη βομβιστική επίθεση σημειώθηκε μέσα σε κοπτική εκκλησία της πόλης Τάντα, 120 χλμ. βόρεια του Καΐρου, και η δεύτερη έξω από χριστιανική εκκλησία στην περιοχή Μανσεία της Αλεξάνδρειας, σε κοντινή απόσταση από το Πατριαρχείο Αλεξάνδρειας και πάσης Αφρικής. Ο τραγικός απολογισμός ήταν 47 νεκροί και 150 τραυματίες.

Στα Ψαρά μετά από 193 χρόνια η «Ψαριανή Παναγιά» του Θεοτοκόπουλου

Η εικόνα της Ψαριανής Παναγίας που πήραν μαζί τους στη φυγή οι Ψαριανοί που επέζησαν από την καταστροφή του 1824 θα επιστρέψει μετά από 193 χρόνια για μερικές μέρες από τη Σύρο στα Ψαρά. Μετά από επιθυμία παλιών Ψαριανών, ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Κ. Κανάρης» ξεκίνησε τη διαδικασία να επιστρέψει προσκυνηματικά για λίγες μέρες η εικόνα στον τόπο της. «Η Κοίμηση της Παναγίας» είναι το πρώτο σωζόμενο έργο του El Greco με την υπογραφή «ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ ο ΔΕΙΞΑΣ» και ήρθε στο φως από τον αρχαιολόγο και ιστορικό Γιώργο Μαστορόπουλο.

9 στα 10 γυμνάσια της Γαλλίας επέλεξαν την εκμάθηση αρχαίων ελληνικών

Τα γυμνάσια της Γαλλίας αναμένεται να εφαρμόσουν με τη νέα σχολική χρονιά ένα νέο πρόγραμμα σπουδών με στόχο την εξατομίκευση και την ελευθερία στην επιλογή των γνωστικών αντικειμένων από τους μαθητές. Δημιουργήθηκαν έτσι μια σειρά από θεματικές όπως Πολιτισμός και Τέχνες, Πληροφορική, Επικοινωνία, Κοινωνία, Ξένες γλώσσες, Επιστήμες, και ανάμεσα σε αυτά και μια ξεχωριστή θεματική με τίτλο Γλώσσες και Πολιτισμός της Αρχαιότητας, στην οποία δεσπόζει η εκμάθηση της αρχαίας ελληνικής και της λατινικής γλώσσας. Το 92% των γυμνασίων της χώρας, καθώς και το 70% των μαθητών γυμνασίου επέλεξαν την παραπάνω θεματική και τριπλάσιος αριθμός μαθητών σε σχέση με την περασμένη χρονιά αναμένεται να διδάσκεται τις αρχαίες γλώσσες στο γαλλικό σχολείο.

Στο φως ένας Μυκηναίος πολεμιστής

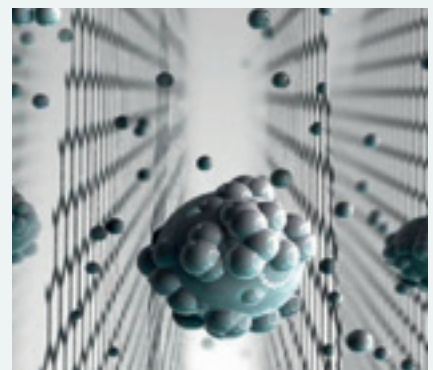
Οι ανασκαφές στο Μαραθώνα φέρνουν στο φως ιστορίες που συγκινούν, όπως αυτή ενός πολεμιστή των πρώιμων μυκηναϊκών χρόνων ο οποίος θάφτηκε στο Πλάσι, στο κέντρο της μεγάλης πεδιάδας του Μαραθώνα, περίπου 1.000 μέτρα από τον Τύμβο, κοντά στο 1600 π.Χ. Ο τάφος ανακαλύφθηκε 1000 χρόνια μετά από τους κατοίκους του Μαραθώνα οι οποίοι συνέλεξαν τα οστά του νεκρού, θεωρώντας ότι ανήκουν σε έναν προαιώνιο μυθικό ήρωα και ίδρυσαν πάνω από τον τάφο ιερό προς τιμήν του. Το ιερό αυτό κα-

ταστράφηκε την εποχή της μάχης του Μαραθώνα και εγκαταλείφθηκε, καθώς τον κυρίαρχο τόπο ιστορικής μνήμης αποτέλεσε ο Τύμβος. Το εύρημα του Μυκηναίου πολεμιστή παρουσιάστηκε στο επιστημονικό συμπόσιο «Ανασκαφή και Έρευνα XI» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ.

Αφαλάτωση με νανοτεχνολογία για πόσιμο θαλασσινό νερό

Ερευνητές του Πανεπιστημίου του Μάντσεστερ στη Βρετανία ανέπτυξαν μία μεμβράνη από το υλικό-θαύμα γραφένιο η οποία φιλτράρει αποτελεσματικά τα άλατα που περιέχει το νερό της θάλασσας, καθιστώντας το έτσι πόσιμο. Το επίτευγμα αυτό ανοίγει νέες δυνατότητες για πάνω από ένα δισεκατομμύριο ανθρώπους στον πλανήτη μας, οι οποίοι δυσκολεύονται να έχουν πρόσβαση σε καθαρό και πόσιμο νερό. Το γραφένιο υπόσχεται μια επανάσταση στις τεχνολογίες φιλτραρίσματος σε όλο τον κόσμο, ιδίως σε χώρες που δεν μπορούν να επενδύσουν για τη δημιουργία μεγάλων μονάδων αφαλάτωσης, καθώς οι υπάρχουσες τεχνολογίες αφαλάτωσης είναι ενεργοβόρες και επιπλέον επιβαρύνουν το περιβάλλον.

Το εντυπωσιακό παλάτι της Κνωσού στα χρόνια του Μίνωα

Το γύρο του διαδικτύου κάνει ένα απολαυστικό βίντεο με τρισδιάστατη αναπαράσταση από το πώς ήταν στην ακμή της Μινωικής Περιόδου, πριν από περίπου 4.000 χρόνια, το Παλάτι της Κνωσού. Το βίντεο παρουσιάζει όλους τους χώρους του ανακτόρου μεταξύ των οποίων: την ανάπτυξη του γύρω από τη μεγάλη Κεντρική Αυλή, τους επίσημους χώρους των διοικητικών και θρησκευτικών δραστηριοτήτων της δυτικής πτέρυγας, την Αίθουσα του Θρόνου, τη νότια πτέρυγα με το Νότιο Πρόθυρο και το Διάδρομο της Πομπής, τη Βόρεια Είσοδο από την οποία γινόταν η επικοινωνία με το λιμάνι της Κνωσού και τον υπαίθριο θεατρικό χώρο στη βορειοδυτική γωνία του ανακτόρου.

Phubbing: η συμπεριφορά υπονομεύει τις διαπροσωπικές σχέσεις

Phubbing (φάμπινγκ, phone snubbing) είναι η συνήθεια να αγνοούμε κάποιον επειδή ασχολούμαστε με το κινητό, μία συμπεριφορά η οποία έχει πάρει αχαλίνωτες διαστάσεις και εξελίσσεται σε νέα μάλιστα του 21ου αιώνα. Σε μια νέα μελέτη που δημοσιεύεται στην επιθεώρηση Computers in Human Behavior επισημαίνεται πως η παραμέληση των φίλων ή του συντρόφου λόγω του phubbing μπορεί να καλλιιεργήσει ακόμη και καταθλιπτικά συμπτώματα και εντείνει το αίσθημα χαμηλής ικανοποίησης από τη ζωή και σχετίζεται με διαπληκτισμούς στις σχέσεις. Η μελέτη έρχεται να συμπληρώσει τον ήδη εκτενή όγκο ερευνητικών δεδομένων που

υπογραμμίζουν τις αρνητικές συνέπειες που έχει ο εθισμός στο κινητό στην καθημερινότητα και τις διαπροσωπικές σχέσεις.

Αρχαιολογία και ποίηση στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

Ένα νέο κύκλο εκδηλώσεων με τίτλο «Αρχαιολογία και Ποίηση» εγκαινιάζει το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Πρόκειται για μία δράση που πλαισιώνει την περιοδική έκθεση «Οδύσσειες» στην οποία ο ποιητικός λόγος του Ομήρου, του Καβάφη, του Σεφέρη, του Ελύτη και του Ρίτσου προσεγγίζει ερμηνευτικά τις αρχαιότητες με τρόπο συμβολικό, αναδεικνύοντας έτσι το διαχρονικό αγώνα του ανθρώπου για ευημερία και δημιουργία.

Χριστιανοί υπό διωγμό στην Αφρική

Τα πρόσφατα τρομοκρατικά χτυπήματα στην Αίγυπτο εναντίον των Κοπτών χριστιανών δείχνουν πως η θύελλα της θρησκευτικής βίας, η οποία μαινεται τα τελευταία χρόνια στη Μέση Ανατολή, εξαπλώνεται τώρα στην Αφρική και απειλεί με αφανισμό το χριστιανικό στοιχείο. Αιμοσταγείς οργανώσεις, όπως η Μπόκο Χαράμ στη Νιγηρία και τα γύρω κράτη, καθώς και παρακλάδια της Αλ Κάιντα δρουν στην περιοχή από χρόνια, μετά όμως από τις ήττες του Ισλαμικού Κράτους στη Μέση Ανατολή η τρομοκρατία μεταφέρεται στη Μαύρη Ήπειρο, με πρώτο στόχο τους χριστιανικούς πληθυσμούς της Αιγύπτου. Οι χριστιανοί φεύγουν κατά χιλιάδες για να γλιτώσουν αναζη-

τώντας καταφύγιο σε άλλες γειτονικές χώρες όπου δεν φτάνει η δράση των τρομοκρατών. Ο ηγέτης της συνεργαζόμενης με το ISIS Μπόκο Χαράμ στη Νιγηρία, Αϊ Μπαρναβί σε συνέντευξή του στην εφημερίδα του Ισλαμικού Κράτους Al Nabaα απείλησε ότι θα εξαφανίσει τους χριστιανούς από τη χώρα. Ο μητροπολίτης Γουίνεας και εκπρόσωπος του Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής Γεώργιος δήλωσε πως οι χώρες που αντιμετωπίζουν τα περισσότερα προβλήματα είναι η Νιγηρία, το Νότιο Σουδάν, η Σομαλία, η Λιβύη και η Αίγυπτος. Σημείωσε επιπλέον πως οι τζιχαντιστές δεν πειράζουν τους ινδουιστές, ούτε τους βουδιστές, αλλά κυνηγούν τους χριστιανούς γιατί τους έχουν ταυτισμένους με τη Δύση.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

ΠΕΡΙ ΛΥΠΗΣ Β'

1. Έπιπτώσεις τῆς διεστραμμένης λύπης καὶ ἀθυμίας

Οἱ ἐπιπτώσεις τῆς διεστραμμένης λύπης (δηλ. τῆς κατὰ κόσμον λύπης) εἶναι πολλές καὶ ὀρισμένες φορές καταστροφικές γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Πρώτη ἐπίπτωση εἶναι ἡ ἀπουσία κινήτρων καὶ διαθέσεως γιὰ δημιουργικές πράξεις καὶ ἐνέργειες. Ἡ λύπη ὁδηγεῖ τὸν αἰχμάλωτό της σὲ ἀθυμία, δυσθυμία καὶ παραίτηση ἀπὸ πράξεις δημιουργίας. Ὁ ἄνθρωπος πλέον δὲν ἔχει τὴν διάθεση νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ ἄλλα πράγματα πέραν τῶν ἀναγκαίων καὶ ὑποχρεωτικῶν. Κάποιες φορές παραμελεῖ καὶ τὰ στοιχειώδη καθήκοντα τῆς διατροφῆς καὶ τῆς προσωπικῆς ὑγιεινῆς του.

Δεύτερα ἐπίπτωση εἶναι ἡ ἀχαριστία καὶ ἡ ἀγνωμοσύνη τοῦ λυπημένου ἀνθρώπου ἀπέναντι στὶς πολλές καὶ ποικίλες εὐεργεσίες καὶ δωρεές τοῦ Θεοῦ. Ὁ θλιμμένος ἄνθρωπος λησμονεῖ, λόγῳ τῆς ἐξάρσεως τῆς λύπης του, τὶς τόσες πολλές εὐλογίες ποὺ ἐδέχετο καὶ δέχεται καθημερινῶς ἀπὸ τὸν δωρεοδότη Κύριο. Αὐτὸ γίνεται ἐντονώτερο μὲ τὴν ἀσθένεια τῆς καταθλίψεως, ἡ ὁποία τὰ τελευταῖα χρόνια πλήττει ἐφήβους καὶ νέους μὲ ἀνησυχητικά ποσοστά.

Ἡ κορύφωση τῆς διεστραμμένης λύπης εἶναι ὅτι ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν ἀπόγνωση καὶ στὴν ἀπελπισία, ἀφοῦ θεωρεῖ ὅτι δὲν μπορεῖ πλέον νὰ ἀλλάξει κάτι στὴν ζωὴ του. Ἡ ἀπόγνωση θεωρεῖται ἀπὸ πολλοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἓνα ἐπικίνδυνο βάραθρο, ποὺ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο σὲ μὴ ἀναστρέψιμη κατάσταση. Ἡ ἀπόγνωση συνδέεται μὲ τὴν ἀμετανοσία καὶ τὴν βλασφημία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν μόνη ἁμαρτία, ἡ ὁποία δὲν συγχωρεῖται, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ὁ ἄνθρωπος θεωρεῖ ὅτι ὁ Θεὸς ἀδυνατεῖ νὰ τὸν σώσει ἀπὸ αὐτὸ τὸ τέλος (βλ. *Ματθ. 12: 31*).

«Κάτω ἀπὸ τὴν ἐπήρεια τῆς ἀπόγνωσης (μερικές φορές ἀκόμη καὶ τῆς ἀπλῆς ἀθυμίας) ὁ ἄνθρωπος συχνὰ ὁδηγεῖται σὲ ὑποταγὴν σὲ διαλυτικά πάθη, σκεπτόμενος ὅτι αὐτὰ θὰ μπορέσουν ν' ἀποτελέσουν φάρμακο γιὰ τὴν κατάστασή του» (Jean Claude Larchet, *Ἡ θεραπευτικὴ τῶν πνευματικῶν νοσημάτων*, τόμ. Α', σ. 310). Καὶ αὐτὴ εἶναι μιὰ πολλὴ σημαντικὴ ἐπίπτωση τοῦ πάθους τῆς λύπης. Ὁ ἄνθρωπος ὠθεῖται σὲ χειρότερα πάθη, νομίζοντας ὅτι ἔτσι ξεφεύγει γιὰ ὀλίγο χρόνο ἀπὸ τὸ διαρκὲς βασανιστήριο τῆς λύπης.

Ἐνίοτε ἡ ἀπόγνωση σπρώχνει τὸν ἄνθρωπο καὶ στὸ μεγάλο ἁμάρτημα τῆς αὐτοχειρίας. Ὑπὸ τὸ βάρος τῆς λύπης ὁ ἄνθρωπος ζεῖ ἀβίωτη ζωὴ καὶ ἐπιλέγει νὰ βάλει τέλος σὲ αὐτὴν τὴν κατάσταση «δραπετεύοντας» ἀπὸ αὐτὴν καὶ ἀπαρνούμενος τὸ θεῖο δῶρο τῆς ζωῆς.

Συμπερασματικά, ἡ λύπη ἀπενεργοποιεῖ τὶς δυνάμεις καὶ τὶς δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ἐμποδίζει νὰ ἀναπτυχθεῖ καὶ νὰ προοδεύσει καὶ τὸν ἐγκλωβίζει σὲ ἓνα φαῦλο κύκλο ὀλοένα μεγαλύτερων ἀδιεξόδων.

2. Ἀντιμετώπιση τῆς διεστραμμένης λύπης καὶ ἀθυμίας

Ἡ διεστραμμένη λύπη, ὡς διεστραμμένη φυσικὴ δύναμη τοῦ ἀνθρώπου, ἀντιμετωπίζεται μόνον διὰ τῆς ὑγιούς λύπης, δηλ. τῆς μετανοίας. Ἡ φυσικὴ δύναμη πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται ὅπως ὁ Θεὸς τὴν δημιούργησε καὶ τὴν τοποθέτησε ἐντὸς ἡμῶν. Κατὰ πρῶτον ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ συνειδη-

τοποιήσει ὅτι μοναδικὴ πραγματικὴ αἰτία λύπης εἶναι ἡ μὴ συμμόρφωσή μας μὲ τὸ θεῖο θέλημα. Ὅπως ἀναφέραμε καὶ στὸ προηγούμενο ἄρθρο μοναδικὴ αἰτία λύπης πρέπει νὰ εἶναι ὄχι τὸ πάσχειν κακῶς, ἀλλὰ τὸ πράττειν κακῶς.

Ἡ συναίσθηση τῶν δωρεῶν καὶ πολλαπλῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ μᾶς βοηθᾷ, ἐπίσης, πολὺ στὸ νὰ ἀντιμετωπίζουμε τὶς ἀνθρώπινες περιπέτειες καὶ ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς μας. Δὲν μένουμε μόνον στὰ ἀρνητικά, ἀλλὰ βλέπουμε καὶ τὶς πάρα πολλές εὐλογίες τοῦ Θεοῦ στὴν ζωὴ μας.

Τὸ κυριώτερο, ὅμως, ὄπλο κατὰ τῆς λύπης εἶναι ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πόσο ἐκφραστικά ἐρωτᾷ ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμός...» (*Ῥωμ. 8: 35*). Ἐὰν ἔχουμε τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου ἐνώπιόν μας, τότε τίποτα τὸ ἀνθρώπινο δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς λυπήσει.

Ἡ αἴσθησις τῆς χαρᾶς «ὅτι εὐρήκαμεν τὸν Κύριον» (βλ. *Ἰω. 1: 42, 46*), ἡ αἴσθησις τῆς πληρότητας («ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη», *Ἰω. 16: 24*) καὶ ἡ εὐρεσις νοήματος καὶ ἀποστολῆς γιὰ τὴν ζωὴ μας εἶναι μεγάλα ὄπλα μὲ τὰ ὁποῖα ἀποκρούει ὁ πιστὸς χριστιανὸς τὶς προσβολές τοῦ δαίμονος τῆς λύπης.

Πολὺ βοηθᾷ καὶ τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἑαυτοῦ μας σὲ ἄλλους πνευματικούς ἀδελφούς καὶ πατέρες. «Γιὰ ὅποιον βρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τῆς λύπης εἶναι σημαντικό νὰ μὴ ἀποσύρεται [Σ.τ.μ.: Νὰ μὴ κλείνεται] στὸν ἑαυτό του, γεγονός ποὺ θὰ εὐνοοῦσε τὴν παραπέρα ἀνάπτυξη τῆς νόσου· ἀντίθετα ἔχει σημασία ν' ἀνοίγεται, νὰ ἐξαγορευεῖται τοὺς λογισμούς του σὲ ἔμπειρους πνευματικούς καὶ νὰ συζητάει μαζί τους. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ μπορέσει ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τοὺς λογισμούς του καὶ ν' ἀκούει λόγους παρακλητικούς [Σ.τ.μ.: Παρηγορητικούς] ποὺ θ' ἀποτελέσουν γι' αὐτὸν ἀναντικατάστατη βοήθεια» (Jean Claude Larchet, *Ἡ θεραπευτικὴ τῶν πνευματικῶν νοσημάτων*, τόμ. Β', σ. 271.).

Ὁ ἅγιος γέροντας τῶν ἡμερῶν μας π. Πορφύριος συμβούλευε ὄσους κατατράχοντο ἀπὸ τὴν λύπη καὶ τὴν δαιμονικὴν κατάθλιψη νὰ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν μουσικὴ, νὰ φροντίζουν ἓνα κῆπο, νὰ διαβάζουν τὴν Ἁγία Γραφή (καὶ ἰδιαίτερος τοὺς Ψαλμούς) καὶ ἔτσι θὰ ἐκδιώκουν τὰ πονηρὰ πνεύματα τῆς λύπης ἀπὸ μέσα τους (βλ. Γέροντος Πορφυρίου, *Συνομιλία γιὰ τὴν κατάθλιψη*, Ἐκδόσεις «Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος»).

Τέλος, ὅπως προείπαμε, μὲ τὴν κατὰ Θεὸν λύπη, δηλαδὴ τὴν λύπη γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας καὶ τὴν ἔμπρακτε μετάνοια στρέφουμε τὴν φυσικὴ αὐτὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μας πρὸς τὸν ὀρθὸ προσανατολισμὸ της. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο τὴν χρησιμοποιοῦμε θετικὰ καὶ δημιουργικὰ γιὰ τὴν ὁμοίωσή μας μὲ τὸν Θεό.

Ἰ.Κ. Ἀγγελόπουλος

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Ὡδὴ στὸ ἐφήμερο. Ἡ λύπη κατὰ τοὺς Πατέρες (Καρέας: Ἐτοιμασία, 2009).
Jean Claude Larchet, *Ἡ θεραπευτικὴ τῶν πνευματικῶν νοσημάτων*, τόμ. Α' καὶ Β' (Ἀθήνα: Ἀποστ. Διακονία, 2008).

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΜΑΣ

ΑΓΙΟΥ ΙΣΑΑΚ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

Χρειάζεται μεγάλος αγώνας, γιατί τά πάθη έχουν μεγάλη δύναμη. Μέ τή χάρη όμως του Θεού θά νικήσει ό γενναϊός άθλητής πού άγωνίζεται μ' όλες τς δυνάμεις του.

Ό σωματικός κόπος και ή μελέτη τών θείων Γραφών φυλάνε τήν καθαρότητα του νοϋ. Άκόμη χρειάζεται και πολλή προσευχή, ώστε νά έπισκιασθ τόν άγωνιστή ή Θεία Χάρη. Για ν' άποκτήσθ κανείς τή Χάρη του Άγιου Πνεύματος χρειάζεται μεγάλος πνευματικός αγώνας, γιατί εύκολα παρασύρεται ό άνθρωπος στο κακό και χάνει σε μία στιγμή αυτό πού απέκτησε ύστερα από μεγάλους άγώνες.

Στήν καρδιά του ανθρώπου ύπάρχει τό καλό και τό κακό. Από τόν άγώνα τό δικό μας θά έξαρτηθεϊ πιό από τά δύο θά επικρατήσει. Άν αφήσουμε τόν έαυτό μας έλεύθερο, χωρίς νά τόν βιάσουμε, θά επικρατήσει τό κακό. Άντίθετα όταν άγωνισθοϋμε, θά νικήσει τό καλό και ή άρετή.

Ό αγώνας αυτός εϊναι σκληρός. Θα πέσεις και θα ξανασηκωθείς και πάλι θα πέσεις και πάλι θα σηκωθείς. Εϊναι αγώνας ισόβιος. Γιατί ό σατανάς δέν μäs αφήνει άνενόχλητους οϋτε μία στιγμή. **Μία στιγμή άμελείας περιμένει, γιά νά τήν έκμεταλλευθεϊ και νά κάνει ζημιά στην ψυχή μας [...].**

Όταν ή ψυχή θερμανθεϊ από άγάπη προς τόν Θεό, τά πάντα τά θεωρεϊ σκουπίδια και τιποτένια. Νύχτα και μέρα δέν σκέφτεται τίποτε άλλο εκτός από τόν Ίησοϋ Χριστό. Η έπαφή του ανθρώπου με τόν Θεό εϊναι πιό γλυκειά κι από τό πιό ώραϊο και εύγευστο φαγητό. Όταν ή ψυχή ένωθεϊ με τόν Θεό, τότε έρχονται και τά δάκρυα τής πνευματικής αγαλλιάσεως. Και τά δάκρυα αυτά σε συνοδεϋουν είτε τρώς, είτε πίνεις, είτε μελετäs, είτε προσεύχεσαι, σάν καρπός του άγώνα τής ψυχής. Αυτή εϊναι ή άμοιβή πού δίνει ό Θεός στους έργάτες τών έντολων Του, πού σάν σκοπό τής ζωής τους έβαλαν τό συμφέρον τής ψυχής τους [...].

Όσοι έχουν θερμή άγάπη προς τόν Θεό έλκύονται από τά μέλλοντα αγαθά. Όσοι θερμαίνονται με τήν έλπίδα τών αιώνιων αγαθών άπαλλάσσονται από τά κοσμικά πράγματα. Άλλά γιά νά φτάσθ κανείς σ' αυτή τήν ύψηλή κατάσταση χρειάζεται μεγάλος αγώνας. **Και θά πρέπει ν' άρχίσθ κανείς από τά άπλά και εύκολα γιά νά**

φτάσθ στα δύσκολα. Θα πατήσει κανείς πρώτα τά πρώτο σκαλοπάτι τής άρετής, μετά τό δεύτερο κι έτσι σιγά-σιγά θά προοδεϋσει στην πνευματική ζωή.

Μ' ένα άλμα δέν φτάνει κανείς στα ύψη [...].

Ό όκνηρός δέν βάζει ποτέ άρχή μετανοίας και συνεχώς αναβάλλει. Κι έτσι φτάνει στην ώρα του θανάτου του άπροετοίμαστος [...]. Νά δυναμώνης με τήν πίστη στον Θεό και με τή σκέψη ότι τά πράγματα του κόσμου αυτού εϊναι πρόσκαιρα και μάταια και ότι ό μεγαλύτερος θησαυρός εϊναι ή Βασιλεία τών Οϋρανών. Αυτή τήν έχει έτοιμάσει ό Θεός γιά τούς άγωνιστές κι όχι γιά τούς ράθυμους και όκνηρους. **Ν' άρχίσης τόν άγώνα σου μ' ένθουσιασμό και όχι με δειλία, γιατί και τό ωραιότερο έργο εϊναι άχρηστο όταν γίνεται από άνδρα δίψυχο, πού τό ένα μέρος τής ψυχής**

του εϊναι με τόν Θεό και τό άλλο με τόν κόσμο. Ό Θεός θέλει όλόκληρο τόν έαυτό μας.

Νά έχης τήν έλπίδα σου βέβαιη στον Χριστό, γιά νά μήν πάη ό κόπος σου χαμένος.

Ό Κύριος εϊναι σπλαχνικός και δίνει τή χάρη Του σ' αυτούς πού τή ζητάνε μ' έπιμονή. Τόν μισθό τόν δίνει όχι ανάλογα με τή δουλειά πού κάναμε, αλλά με τήν προθυμία πού δείξαμε.

Κάνε ό,τι μπορείς γιά τή σωτηρία τής ψυχής σου. Προσευχήσου με δάκρυα, διάβαζε τς θεϊες Γραφές, κάνε έλεημοσύνες. Άρκει νά θερμαίνης τήν καρδιά σου με άγάπη προς τόν Θεό.

Μήν ύπολογίσης τή φυσική αδυναμία του σώματος και δειλιάσης. Διώξε μακριά τή φιλαυτία, τήν πλεονεξία και τόν έγωϊσμό. **Μίσησε τά έργα τής άμαρτωλής σάρκας και άγωνίσου με άνδρειο φρόνημα γιά τήν κατάκτηση τής άρετής. Και άν σάν άνθρωπος πέσης, πάλι νά σηκωθεϊ και ποτέ μή γυρίσης στην προηγούμενη άμαρτωλή ζωή σου.** Πάντα μπροστά προχώρα με χαρά και προθυμία στα έργα του Θεού, κι αυτός θά σ' ανεβάσει στην κορυφή τών άρετών.

Επιμέλεια:

Μανώλης Αναγνώστου
Φοιτ. Ιατρικής Σχολής Αθηνών

(Πηγή: Ιστοσελίδα Πατερική Θεολογία "paterikiorthodoxia.com")

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

18/3

3 Συνεδρία στα πλαίσια του σεμιναρίου "Θεολογικοί Διάλογοι" και εισήγηση με θέμα: "Η Βιοηθική" και ομιλητή τον κ. Δημήτριο Δημητρίου, Ιατρό.

24-26/3

Εκδρομή φοιτητριών στο Βόλο και το Πήλιο.

Ξεναγηση φοιτητιν στο Εθνικó Ιστορικó Μουσείο (Παλαιά Βουλή).

12/4

19-22/4

Προσκληματική Εκδρομή φοιτητών στη Θεσσαλονίκη.

1/5

Εκδρομή φοιτητριών στο Φενεό Κορινθίας και τη Λίμνη Δόξα.

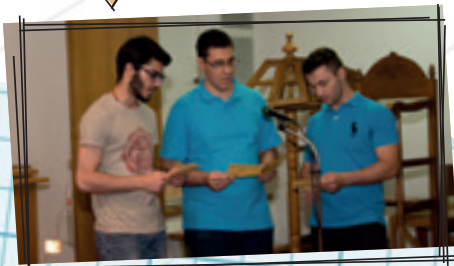

Συνεδρία στα πλαίσια του σεμιναρίου "Θεολογικοί Διάλογοι" και εισήγηση με θέμα: "Οι Αιρέσεις" και ομιλητή τον π. Δημήτριο Μπαθρέλο, Δρα Θεολογίας.

7/5

27/5

Εορτή λήξης των εργασιών της Χ.Φ.Ε. για το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017

180 ΧΡΟΝΙΑ ΕΚΠΑ

Φέτος, γιορτάζουμε τα 180 χρόνια από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Πανεπιστήμιο Αθηνών, που ιδρύθηκε το 1837, αρχικά στεγάστηκε σε ένα νεοκλασικό κτίριο στη βορειοανατολική πλευρά της Ακρόπολης, το οποίο σήμερα λειτουργεί ως Μουσείο του Πανεπιστημίου. Αρχικά ονομάστηκε «Οθωνικό Πανεπιστήμιο» από το όνομα του πρώτου βασιλιά της Ελλάδας Όθωνα και αποτελείτο από 4 τμήματα και 52 φοιτητές. Το 1932 ονομάστηκε επίσημα

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, προς τιμήν του Ιωάννη Καποδίστρια, του πρώτου κυβερνήτη της Ελλάδας.

Στην Ιστορική Ανθολογία που εκδόθηκε το 1927 από τον Γιάννη Βλαχογιάννη, αναφέρεται ένα περιστατικό του Κολοκοτρώνη με τον γιο του: «Ο Κολοκοτρώνης είδε το γιό του που έγραφε και τον ρώτησε ποιο νομίζει ότι είναι το εθνικό σπίτι της Ελλάδος. Στην απάντηση του παιδιού «το παλάτι του Βασιλέως», ο Κολοκοτρώνης το διόρθωσε, λέγοντάς του πως «όχι, το Πανεπιστήμιο είναι το εθνικό σπίτι της Ελλάδος». Πάνω από 500.000 φοιτητές έχουν καθίσει στα πανεπιστημιακά του έδρανα. Σήμερα, το Πανεπιστήμιο αριθμεί 39.088 ενεργούς προπτυχιακούς φοιτητές, 11.479 μεταπτυχιακούς, 14.240 υποψήφιους διδάκτορες, ενώ σε αυτό φοιτούν 5.654 αλλοδαποί φοιτητές. Παράλληλα, έχει 2.104 καθηγητές, λέκτορες και λοιπό διδακτικό προσωπικό καθώς και 1.087 διοικητικούς υπαλλήλους. Επίσης, απασχολεί κατά μέσον όρο 6.000 συμβασιούχους επιστήμονες ετησίως –κατά περιόδους έως 11.000– και είναι από τους μεγαλύτερους δημόσιους εργοδότες, μετά τα υπουργεία Παιδείας και Δημοσίας Τάξεως, με 130.000 εντάλματα πληρωμών ετησίως.

Με αφορμή τα 180 χρόνια από την ίδρυση του ΕΚΠΑ, έχουν προγραμματιστεί κάποιες εκδηλώσεις στην Αθήνα:

28 Ιουνίου: Η συναυλία στο Ηρώδειο, σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Αθηνών και με σημαντικά ονόματα της ελληνικής μουσικής και η εκδήλωση για τα 30 χρόνια Erasmus+

Τελευταία εβδομάδα Σεπτεμβρίου: Οι «Βραδιές Ερευνητή»

3 Νοεμβρίου: Η ημέρα «ανοικτών πυλών», για τους μαθητές και τις μαθήτριες των δύο τελευταίων τάξεων του λυκείου, στις σχολές και τμήματα του ΕΚΠΑ

Αρχές Νοεμβρίου: Η εβδομάδα καλλιτεχνικής φοιτητικής δημιουργίας, με συμμετοχή φοιτητικών σχημάτων του ΕΚΠΑ και δράσεις με θέατρο, μουσική, χορό, τραγούδι, φωτογραφία.

Νοέμβριο και Δεκέμβριο: Έκθεση με τίτλο: «180 χρόνια ΕΚΠΑ», στη Βουλή των Ελλήνων, σε συνεργασία με το Ίδρυμα για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία. Οι επετειακές εκδηλώσεις θα ολοκληρωθούν με τις εργασίες συνεδρίου που θα έχει θέμα: «Πανεπιστήμιο και κρίσεις», και θα πραγματοποιηθεί το Δεκέμβριο.

Τέλος, ανακοινώθηκαν δύο συνεργασίες του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η πρώτη, με τα ΕΛΤΑ, για τη δημιουργία συλλεκτικών φιλοτελικών. Μάλιστα, ειδική σειρά 200 αριθμημένων συλλεκτικών φύλλων γραμματοσήμων θα διατίθεται στον χώρο του ΕΚΠΑ στις 3 Μαΐου. Η δεύτερη συνεργασία, είναι με την ΕΡΤ και προβλέπει την ευρύτερη συνεργασία των 2 δημόσιων φορέων με αφορμή την επέτειο των 180 χρόνων λειτουργίας του ΕΚΠΑ σε όλους τους τομείς που αυτοί δραστηριοποιούνται.

Επιμέλεια:

Φωτεινή Τερζάκη
Απόφ. Τμήμα Εργοθεραπείας,
Σ.Ε.Υ.Π., Τ.Ε.Ι Αθήνας

ΕΚΘΕΣΗ Γ. ΚΟΡΔΗ 8 ΜΑΙΟΥ- 28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2017

Στο Καφέ του αρχαιολογικού Μουσείου παρουσιάζεται η έκθεση του Γιώργου Κόρδη με τίτλο «Ομηρικά Ακρογιάλια».

Με έμπνευση τις ομηρικές αναγωγές στο αφήγημα της περιοδικής επετειακής έκθεσης του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου «Οδύσσειες», ο ζωγράφος δημιούργησε μια σειρά έργων που αποτυπώνουν αρχετυπικές μορφές του έργου του Ομήρου με στόχο να αναδιηγηθούν όχι τόσο με περιγραφικό, αλλά κυρίως με συμβολικό τρόπο τις ιστορίες τους. Η Καλυψώ, η Ναυσικά, η Κίρκη, ο Οδυσσεύς συναντιούνται στα Ομηρικά ακρογιάλια του Γιώργου Κόρδη, τα οποία λειτουργούν ως τόπος του ονείρου που ξεκλειδώνει

τον ψυχικό κόσμο των πρωταγωνιστών. Ένα όνειρο που άλλοτε μετασχηματίζεται σε λαχτάρα για το ταξίδι της επιστροφής στην πατρίδα ή σε θρήνο για τους συντρόφους.

Ο δημιουργός αξιοποιεί τα τέσσερα αρχαία γέωδη χρώματα, δημιουργώντας ένα ιδιαίτερο εικαστικό ιδίωμα, παράλληλα όμως προχωράει σε μια ενδιαφέρουσα σύνδεση του αρχαίου με τον σημερινό, ψηφιακό κόσμο: κάνει ζωγραφική στο τάμπλετ, χρησιμοποιώντας αντί για πινέλο ψηφιακή πένα και πειραματίζεται με τη μέθοδο Giclee, η οποία συνίσταται στην ψηφιακή δημιουργία ζωγραφικών έργων και την εκτύπωσή τους σε περισσότερα αντίτυπα.

Λίγα λόγια για τον Γ. Κόρδη: Ο Γεώργιος Κόρδης γεννήθηκε το 1956 στη Μακρυρράχη Φθιώτιδας και μεγάλωσε στην Αθήνα. Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (1975-1979). Ταυτόχρονα έκανε σπουδές ζωγραφικής και αγιογραφίας με δάσκαλο τον π. Συμεών Συμεού. Την περίοδο 1987-1989 πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές ειδίκευσης στην Θεολογία και αισθητική της Βυζαντινής τέχνης στη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού στη Βοστώνη (Holy Cross Orthodox School of Theology) και Καλές Τέχνες στο School of the Museum of Fine Arts of Boston. Μετά την επιστροφή του στην Αθήνα, συνέχισε με σπουδές στη χαρακτική τέχνη και τη χαλκογραφία με δάσκαλο τον χαράκτη Φώτη Μαστιχιάδη. Το 1991 ανακηρύχθηκε Διδάκτορας από τη Θεολογική Σχολή Αθηνών, το 2003 εκλέχθηκε Λέκτορας στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής Αθηνών με αντικείμενο τη Θεωρία και Πράξη της Εικονογραφίας, το 2009 Επίκουρος Καθηγητής, ενώ το 2013 παραιτήθηκε από το Πανεπιστήμιο. Την περίοδο 2003-2007 δίδαξε ως επισκέπτης καθηγητής στο Institute of Sacred Music, στο Πανεπιστήμιο Γέιλ, όπως και σε άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού. Από το 1990 παραδίδει μαθήματα αγιογραφίας και διαλέξεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, έχει εικονογραφήσει ναούς εντός και εκτός Ελλάδα, ενώ εκθέτει έργα του σε ατομικές και συλλογικές εκθέσεις. Παράλληλα έχει συγγράψει άρθρα και αυτοτελείς μελέτες σχετικές με την Θεολογία της εικόνας, τη Θεωρία της βυζαντινής ζωγραφικής και την τεχνική της εικονογραφικής τέχνης, ενώ έχει επιμεληθεί και την εικονογράφηση βιβλίων άλλων συγγραφέων.

Η είσοδος για το καφέ είναι ελεύθερη. Ώρες λειτουργίας (εαρινό ωράριο): Τρίτη- Κυριακή 8:00-20:00 και Δευτέρα 13:00- 20:00. Διεύθυνση: Πατισίων 44, Αθήνα, 10682

Τηλ: 2132144891 & 2132144837
e-mail: eam@culture.gr

Επιμέλεια:

Φωτεινή Τερζάκη
Απόφ. Τμήμα Εργοθεραπείας,
Σ.Ε.Υ.Π., Τ.Ε.Ι Αθίννας

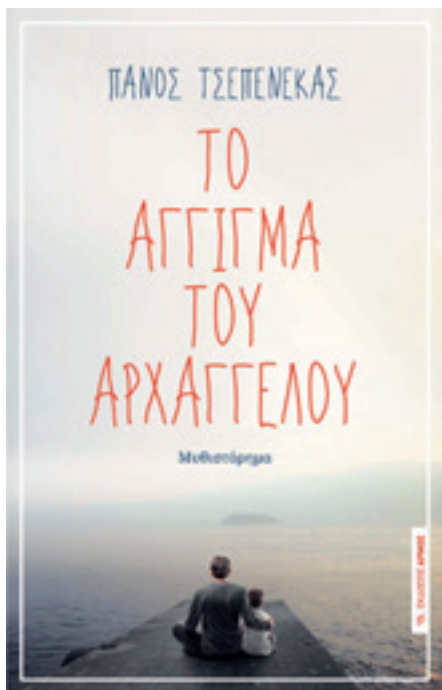

ΤΟ ΑΓΓΙΓΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

Πάνος Τσεπενέκας

Εκδόσεις Αρμός

BIBΛΙΟ

«Η αναζήτηση του Απολύτου, με όλα τα μέσα και όλους τους τρόπους, είναι ένας απαράβατος νόμος της ανθρώπινης ψυχής. Ο άνθρωπος μπορεί να βρίσκεται τις περισσότερες φορές στο βαθύ σκοτάδι της άγνοιας, όμως ό,τι κι αν κάνει το Θεό αναζητά και προς Αυτόν πορεύεται μέσα από αναρίθμητους άγνωστους δρόμους. Και δε θα ησυχάσει ποτέ στη ζωή Του, αν δεν τον συναντήσει».

Υπάρχει άραγε Θεός; Κι αν ναι ποιος είναι; Και πώς μπορεί να Τον συναντήσει κανείς και που βρίσκεται η γέφυρα επικοινωνίας μαζί Του; Τι είναι ψυχή, τι είναι πνεύμα και πως συναρμόζονται όλα αυτά μεταξύ τους;

Ο Πάνος νεαρός φοιτητής του Πολυτεχνείου επισκέφεται τη γιαγιά του σε ένα μικρό ορεινό χωριό της Αρκαδίας μερικούς μήνες μετά το θάνατο του παππού του. Ο τελευταίος πριν πεθάνει του έγραψε στη διαθήκη του να πάει να βρει την πηγή της Γνώσης που υποτίθεται απαντάει σε όλες τις ερωτήσεις των ανθρώπων. Ακολουθούμενος από το συμφοιτητή και φίλο του Αχιλλέα, άθεο και αγωνιστή στις κομματικές παρατάξεις του Πανεπιστημίου αποφασίζουν να κάνουν πράξη την παράκληση του παππού περισσότερο για την εμπειρία. Στην εξόρμησή τους στο βουνό ανακαλύπτουν την καλύβα του γέρο Μι-

χαήλ ενός συνταξιούχου αρχιτέκτονα που έχοντας ζήσει μια απαιτητική και γεμάτη ζωή προτίμησε να αποσυρθεί και να περάσει τα τελευταία του χρόνια στο βουνό. Πρώην άθεος και σκεπτικιστής και νυν πιστός χριστιανός, ο Μιχαήλ αποδεικνύεται ένας εξαιρετικά καλόκαρδος και προσπνής άνθρωπος που προικισμένος με μεγάλη ευφυΐα, καλλιέργεια και μόρφωση σύντομα παρασύρεται μαζί με τους νεαρούς σε δύσκολες αλλά εξαιρετικά ενδιαφέρουσες και ωφέλιμες φιλοσοφικές συζητήσεις για την ψυχή, το Θεό, τον άνθρωπο και το νόημα της ζωής. Ο Μιχαήλ δεν ισχυρίζεται ότι κατέχει όλες τις απαντήσεις στις ερωτήσεις τους αλλά για ένα πράγμα είναι βέβαιος: η σύνδεση και η εγγύτητα με το Θεό είναι η ύψιστη αξία, κι ο μέγιστος πλούτος για τον άνθρωπο.

Πρόκειται για ένα χαριτωμένο και ανθρώπινο αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα που θα βάλει σε σκέψεις τον αναγνώστη και θα τον οδηγήσει να αναζητήσει μέσα στην ψυχή του τις απαντήσεις και να γίνει για λίγο μύστης της Αθανασίας.

Επιμέλεια:

Ιωάννα Κυριακούλη
Φοιτ. Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΑΧΜΕΤΗ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, στο πλαίσιο του εορτασμού των 180 χρόνων λειτουργίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, παρουσιάζει στο Παλαιό Πανεπιστήμιο στην Πλάκα το διήγημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη,

«Ο γάμος του Καραχμέτη».

Τί είναι ο «Γάμος του Καραχμέτη» του Παπαδιαμάντη; Μια τυπική περίπτωση ενδοοικογενειακής βίας, η αγωνία της επιβίωσης της κοινότητας, μια διήγηση αφύπνισης για τον πόνο του άλλου ή ένα γοητευτικό μετανεωτερικό συναξάρι;

Η ιστορία του διηγήματος λαμβάνει χώρα στη Σκιάθο την εποχή της Τουρκοκρατίας. Ο Κουμπής ένας από τους προεστούς του χωριού και φίλος του Τούρκου ναυάρχου, μετά από δεκαπέντε έτη στείρου γάμου με τη Σεραϊνώ φλέγεται από την επιθυμία να αποκτήσει παιδιά. Το σχέδιό του είναι να απαγάγει τη γειτόνισσά του τη Λεηλούδα που είναι μόλις τριάντα ετών και να δωροδοκήσει ένα παπά ή να τον βιάσει με φόβερα να τους στεφανώσει. Το τέλος της ιστορίας αναδεικνύει τη Σεραϊνώ, τη γυναίκα του, σε Αγία ψυχή και την προβάλλει σαν παρήγορη μαρτυρία για τη δυνατότητα εξαγιασμού του βέβηλου κόσμου μας. Εκφράζει μια στάση ζωής, μια ηθική πρόταση η οποία ακολουθεί και εμποτίζει την εν Χριστώ ζωή.

Το διήγημα αυτό του Παπαδιαμάντη προσπαθεί να μας αποκαλύψει το κλειδί για το μυστήριο της αγιότητας σε έναν κόσμο σκληρό και παράλογο.

Η Σεραϊνώ ξεπερνά τις λογικές αναγκαιότητες και τις αποκλειστικότητες της βιολογικής της ύπαρξης και μετέχει σε μια κοινωνία αγάπης η οποία την απελευθερώνει απ'τον ατομισμό και την αναγεννά σε όντως πρόσωπο.

Στο δεύτερο μέρος της παράστασης παρουσιάζεται στη οθόνη του θεάτρου σκιών ο «Καραγκιόζης νεκροθάπτης», δραμμάτιο ειδικά γραμμένο για την περίπτωση.

«Τίποτα δεν υπάρχει που να συντηρεί καλύτερα τη δροσιά της ζωής μας από την πouxία μιας φλεγόμενης καρδιάς.»

Η παράσταση ανεβαίνει μέσα από το σκηνοθετικό βλέμμα της **Όλίας Λαζαρίδου**, τη συνεργασία του караγκιόζοπαίχτη **Άθω Δανέλλη** και τη συμμετοχή νέων ηθοποιών και φοιτητών.

Διεύθυνση:

Παλαιό Πανεπιστήμιο. Θόλου 5, Πλάκα

Ημέρες παραστάσεων 2017:

Ιούνιος: Πέμπτη 15, Παρασκευή 16, Παρασκευή 23, Παρασκευή 30

Ιούλιος: Δευτέρα 3, Τρίτη 4, Δευτέρα 10, Τρίτη 11 2017

Ώρα έναρξης: 21:00

Ειδική παράσταση στο Νοσοκομείο Φυλακών Κορυδαλλού:

Τετάρτη 28 Ιουνίου 2017.

Τιμές εισιτηρίων:

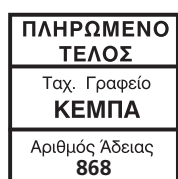
Γενική είσοδος: 10€

Φοιτητές: 5€

Φοιτητές Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Άνεργοι: δω

Επιμέλεια:

Αγγελική Καλκάνη
Μετάπτ. Φοιτ. Τέχνο-
Οικονομικών Συστημάτων ΕΜΠ

ΚΛΕΙΣΤΟ ΕΝΤΥΠΟ - ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 868 - ΚΩΔΙΚΟΣ 015475
Χριστιανική Φοιτητική Ένωση, Καρύτση 14 - 105 61 Αθήνα
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2017, Τεύχος 120